

2017-2020 Industrializazio Plana

“Basque Industry 4.0”

Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Saila.
Industria Sailburuordetza

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

EKONOMIAREN GARAPEN
ETA AZPIEGITURA SAILA

DEPARTAMENTO DE DESARROLLO
ECONÓMICO E INFRAESTRUCTURAS

Edukia

1. “Basque Industry 4.0” 2017-2020 Industrializazio Planaren aurkezpena	3
2. I. Blokea: Abiapuntuko oinarriak	5
2.1. Planaren arrazoiak eta aukerak.....	5
2.2. Planaren blokeak eta prestakuntzarako metodologia	7
2.3. Erreferentziazko testuinguru politikoa eta arautzailea	8
2.4. Euskadiren koiuntura ekonomikoa eta industrial.....	18
2.4.1. Egoera ekonomiko orokorra	18
2.4.2. Industriaren bilakaera	22
2.4.3. Lehiakortasunaren egoera	27
2.4.4. Sektorearen koiuntura.....	32
2.5. 2014-2016 Industrializazio Planaren Ebaluazioa	35
2.6. Inguruaren egoera	38
2.6.1. Ekonomia ingurunea.....	38
2.6.2. Joera globalak eta horien eragina euskal industrian	38
2.7. Euskal industriaren lehiakortasunerako erronkak.....	43
3. II. Blokea: 2017-2020 Industrializazio Plana	47
3.1. Planaren irismena	47
3.2. Planaren oinarriak	48
3.3. Helburu estrategikoak	49
3.4. Ardatzak eta ekintza-ildoak	51
3.4.1. ETEei garapen eta lehiakortasunerako laguntza ematea.....	52
3.4.2. Proiektu industrial estrategikoak	53
3.4.3. Teknologia, berrikuntza, industria aurreratua.	54
3.4.4. Enpresen nazioartekotzea	56
3.4.5. Lehiakortasunerako testuingurua	56
3.4.6. Pertsona trebatuak eta kalitatezko enplegua	58
3.4.7. Industria 4.0	60
3.5. Ekimen nagusiak.....	62
3.6. Aurrekontu ekonomikoa.....	63
4. III. Blokea: Planaren gobernantza	64
4.1. Kudeaketa-eredua eta Koordinazioa.....	64
4.1.1. Planaren Lidergoa	64
4.1.2. Jaurlaritzaren beste arlo batzuekiko Koordinazioa.....	64
4.1.3. Institutuzioen Arteko Koordinazioa.....	66
4.1.4. Eragile ekonomiko eta sozialen parte-hartzea	67
4.2. Jarraipen eta ebaluazio sistema	67
4.2.1. Aginte-koadroa.....	67
4.2.2. Ardatz bakoitzaren balorazioa egiteko jarraibideak.....	68
5. Eranskinak.....	70

5.1. Testuinguru politikoaren xehetasuna	70
5.1.1. Nazioarteko testuingurua.....	70
5.1.2. Estatuko testuingurua	75
5.1.3. Euskal testuingurua	78
5.2. Finantzazio-tresnak.....	86

1. “Basque Industry 4.0” 2017-2020 Industrializazio Planaren aurkezpena

Eusko Jaurlaritzaren 2017-2020 Industrializazio Plan berria aurkezten dugu; bertan, industria politikaren inguruko diagnostiko, ebaluazio, gogoeta estrategiko eta planifikazio ariketa oinarritzkoa jasotzen dira, Gobernuaren jarduerak gidatzeko. Plan honek otsailaren 24ko Euskadi 2020 Gobernu Programaren konpromisoetako bat betetzen du, eta garrantzitsuagoa dena, gida bat eskaintzen du inplikaturako Gobernuak alor ezberdinen artean sustapen industrialaren lana egituratu eta koordinatzeko. Hainbat xedetarako baldintzak sortzea bilatzen dugu: euskal industria ekosistema indartzea; industriarekin dugun konpromisoa zehaztea, jarduera ekonomikoaren ardatz nagusi gisa; gure enpresen esku jartzea lehiakortasuna laguntzeko tresnak; eta interakzio publiko-pribatua ahalbidetzeko bide egituratuak ezartzea.

Gure autogobernu gaitasuna berreskuratzeko prozesua abiatu genuenetik, Euskadik izan dituen Jaurlaritza ezberdinek beren politikaren ardatz funtsezko modura bi elementu lehenetsi dituzte: aberastasuna sortzea garapen industrialaren aldeko apustu garbia eginda, eta gizarte desberdintasunak murriztea. Apustu hori Paul Krugman Ekonomiako Nobel Sariak berretsia zuen; berak dioenez, enpirikoki frogatuta dago gizarte ezberdintasunak hazkuntzarako zama direla eta, aldiz, errenten birbanaketa egokia ekonomiarako oso onuragarria dela. Ez dago ebidentziarik adierazteko herritar aberatsen aberaste handiagoak nazioaren aberastea dakarrenik, eta, aldiz, argi eta garbi baieztatu daiteke behar handienak dituztenen egoera hobetzeak onurak dakartzala.

Gure ustez, aberastasuna sortzearen erakusle nagusia industria da. Ezin dugu eta ez dugu nahi herria industriarik gabe eraiki, Euskadin burdina altzairu bihurtzen hasi zenez geroztik egiten ari garen moduan, eta Jaurlaritza honek 80. hamarkadaren hasieratik bultzatzen jardun duen moduan. Hain zuzen ere, 80. hamarkadako urteek industria birmoldaketaren, langabeziaren eta gizarte ezbeharren oroitzapenak dakarzkigute gogora, Atzeraldi Handi pasa berrian berriz bizi izan ditugunak neurri batean. Gure gizartea eta enpresa ehuna ahulduta utzi dituzten krisi ekonomikoko zazpi urteren ondoren, hazkuntza ekonomiko fasean gaude berriz. 2016an 2008ko jarduera ekonomikoaren maila lortu zuen Euskadik, eta industria sektorea berriz hasi zen enplegu garbia sortzen.

Egoera ekonomikoa pixkanaka hobetzen ari dela aprobetxatzeko unea da; erronkez betetako testuingurua izanik ere, aukera ugari eskaintzen baititu. Horien artean nabarmentzekoa da egun gertatzen ari den laugarren industria iraultza delakoa, azkar barneratzen ari baita enpresa errealtatean. 4.0 Industria terminoa, 2011n sortu zen Alemanian eta aurreko legealdian egin zuen bere Eusko Jaurlaritzak; gure enpresa industrialen gehiengo handi baten eta ikerkuntza, produktu garapen, zerbitzu diseinu eta merkaturatze ekimen ugariaren gogoeta estrategikoetan presente dago dagoeneko. Historiak esango du ea oraindik laugarren industria iraultzaren atarian gauden edo hasita dagoen honezkero; baina Jaurlaritzak behintzat garbi du enpresen lehiakortasunerako, kalitatezko enpleguaren sorkuntzarako, Euskadin ekoizpen jarduerak finkatzeko eta zerbitzu sektorearen traxzioa egiteko eskaintzen dizkigun aukera guztiak baliatu behar ditugula. Horrek guztiak arrazoitzen du “Basque Industry 4.0” esaldia 2017-2020 Industrializazio Plan honen izenburuaren euskarri izatea eta behartu egiten gaitu industriatzat daukagunaren “perimetra” berrikustera, gaur egun, inoiz baino gehiago, ekoizpen jarduera baino askoz gehiago baita, baita teknologia baino askoz gehiago ere.

Jaurlaritzak konpromisoa hartzen du enpresak laguntzeko paradigma eta eszenatoki berriagoetarako bide honetan; betiere, tresna sorta koherente bat baliatuta, enpresen arazo multzo bakoitza irtenbide egokiekin artatu ahal izatea ahalbidetze aldera. Zerikusi txikia dauka zailtasunak dituzten enpresak laguntzeak hazkunde-potentzial handiko enpresak finantzatzearekin; edo euskal multinazional baten errotzea ahalbidetzeak ETE bati bere negozio-eredua zalantzan jartzen laguntzarekin. Adibide batzuk besterik ez dira. Behar ezberdinei estaldura emateko, Industrializazio Planak urteetan uztartu izan ditu bere arrakasta frogatu duten politika industrialaren oinarritzko tresnak (garai eta behar berrietara egoki egokituta), eta tresna eta jardunbide berriak. Industriaren sustapenak etengabeko berrikuntza behar du, zalantzarik gabe; baina, Euskadiko politika industrialaren arrakasta azaltzen duen elementuren bat baldin badago, Plan honetan islatzen den eredu ekonomiko eta sozialaren aldeko apustu iraunkorra da hori.

Horrela beraz, gure apustua honakoa da: zailtasunak dituzten enpresentzako laguntzak egonkortzea eta finantzazio tresnen eskaintza indartzea; I+G arloko gastua handitzea eta nazioartekotzean jauzi kualitatibo bat ematea; euskal enpresen hazkuntza eta errotzea bultzatzea eta enplegua sortuko duten inbertsioen erakarpenean indartzea; etorkizuneko alor teknologiko-industrialetan proiektu berriak sustatzea; balio-kate osoen digitalizazioa eta zerbitzu aurreratuen garapenean ahalbidetzea; klusterren politiken bidez enpresen arteko eta sektoreen arteko lankidetzak bultzatzea; eta Alemania edo Eskandinavia bezalako puntako eskualdeekin hitzarmenak egitea.

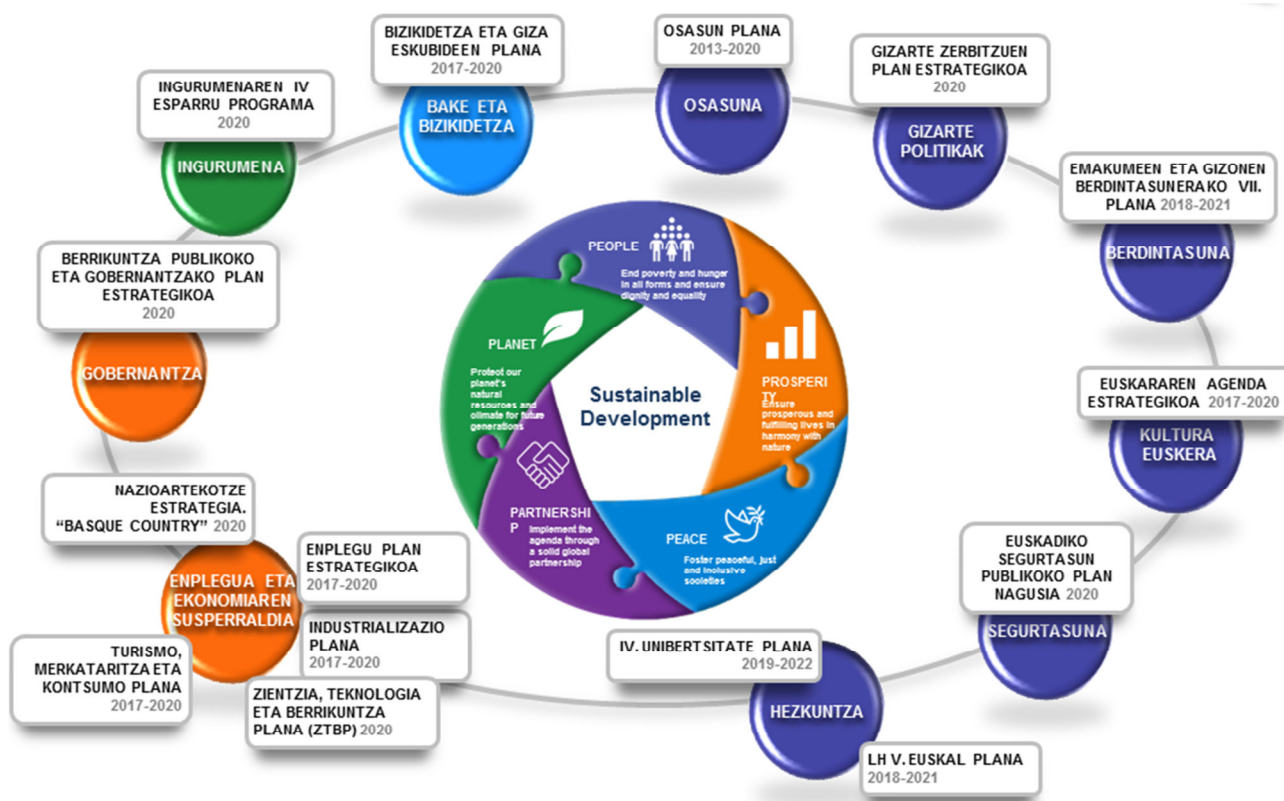
Illo horiek, Planean modu egokian zehaztuta daudenak, adierazten dute Eusko Jaurlaritzak defendatzen duen eredua eta, gure ustez, gure gizartearen gehiengo oso zabal baten lehentasunak islatzen ditu. Euskal industriaren etorkizuna elkarrekin eraikitzeko deia luzatzen diegu enpresa, norbanako enpresari, langile, enpresa elkarte, sindikatu, eragile teknologiko, unibertsitate eta lanbide heziketako zentroe; hori baita gure ongizate ereduaren oinarritzko atala.

2. I. Blokea: Abiapuntuko oinarriak

2.1. Planaren arrazoiak eta aukerak

Jaurlaritza honek XI. Legealdirako Programan hartutako konpromisoaren ondorioa da Industrializazio Plana 2017-2020; Programan berariaz jasotzen da Plan hau Euskadi 2020ko 15 plan estrategikoen artean, 2017-2020 Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programaren barnean. Industrializazio Planak, bereziki, Esparru Programan eta bere 4i Estrategian industrializazioaren inguruan aurreikusitakoa garatu eta zehazten du. Testuinguru politiko eta arauemaileari buruzko atalean xehetasun handiagoz azaltzen den moduan, Industrializazio Planak “ezagutzaren ekonomia batean industria lehiakorrago bat” sustatzeko esparrua eskaini behar du, hori baita elementu funtsezkoenetako bat Gobernu Planaren lau zutarrietatik lehenengoa: “Enplegua, indarberritzea eta iraunkortasuna”.

Irudia 1. Plangintza estrategikoa EUSKADI 2020, garapen jasangarrirako Nazio Batuen helburuen esparruan

Iturria: Eusko Jaurlaritza. Lehendakaritza

Konpromiso hau Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailburuak zehaztu zuen Eusko Legebiltzarrean 2017ko urtarilaren 17an, legealdi honetarako bere Sailaren estrategiaren aurkezpenean. Agerraldi horretan, Industrializazio Plana 2017-2020 “Basque Industry 4.0” hau prestatzea arrazoitzen duten zergatietako batzuk aurreratu ziren, nagusiki honakoak:

Zergatik 2017-2020? Zergatik orain? Industrializazio Plan hau Eusko Jaurlaritzak 80ko hamarkadaren hasieraz geroztik garatutako politika industrialaren maila bat gehiago da (*ikusi 2.3 atala*), eta garai historiko bakoitzaren erronkei erantzuteko eguneratu da uneoro. Une honetan, erronkarik handiena industriak duela gutxi hasi duen susperraldia sendotzea da, krisi ekonomiko oso gogorreko epe luze baten ondoren (*ikusi 2.4 atala*). Eta horretarako, jabetu behar dugu krisiak “toki berri”

batera ekarri gaituela eta, bertan, ez dela ezer lehen bezalakoa -eta ez dela izango-; ez Euskadin, ez Europan, ez munduko ekonomiaren osotasunean ere.

Zergatik Eusko Jaurlaritzaren Plan bat? Jaurlaritzaren babesak funtsezkoa izaten jarraitzen duelako gure lurraldearen garapen industrialean, enpresek inbertitu dezaten, merkatuan lehia daitezen eta aberastasuna eta enplegua sor dezaten baldintza egokiak sortuz. Jaurlaritzaren eginkizuna da, gainerako Herri Administrazio eskudunekiko eta enpresekiko koordinazioan, garapen industrialaren ikuskera partekatu bat definitzea, ikuskera horrekin bat datozen jokabideak bultzatzea eta dimentsio guztietan lehiakorra izango den ekosistema industrial sustatzea (azpiegiturak, zientzia eta teknologia, finantzazioa, lan harremanak, pertsonen gaitasunak, lankidetzaren eremuak, eta abar). Oinarri horien arabera jokatu du Jaurlaritzak 35 urte baino gehiagoan, eta halaxe jasota dago azaroaren 12ko 8/2004 Legean, Euskal Autonomia Erkidegoko Industriari buruzkoan.

Zergatik industriaren Plan berezi bat? Garapen ekonomikoko politika baten marko zabalagoan¹, industriak bultzada berezia merezi eta behar du; merezi du, aberastasunean, enpleguan, garapen teknologikoan eta beste sektore batzuen garapenean duen eragin altuagatik; eta behar du, beste jarduera batzuekiko dituen behar bereziengatik (globalizazioari, ondasun ukigarri eta teknologiko inbertsioei, lurzoruari, zerbitzu logistikoei, kualifikazio profesionalei eta abarrei dagokienez). Ekonomia aurreratuetan modu zabalean gertatzen ari den moduan², Euskadin ere zerbitzuen sektoreak pisua bereganatzen jarraitzen du, baina industriak segituko du euskal ekonomiaren motorra izaten, 2020rako ekonomiaren guztizkoaren gainean % 25eko pisua berreskuratzeko helburu zehatzarekin. Industria sektorea funtsezkoa da Euskadiren susperraldi ekonomikoa sendotzeko eta legealdiaren helburuak lortzeko, hain zuzen ere, 2020an langabezia tasa % 10era jaisteko eta EBko per capita BPGaren % 125 lortzeko.

Zergatik Basque Industri 4.0? Garai berri hauen erronken artean 4.0 Industria deritzonak protagonismo berezia hartzen du, euskal industriari ikuspegi kontzeptual eta estrategiko berri bat eskatzen dion paradigma aldaketa baten aurrean kokatzen gaituenez gero (*ikus 2.6.2 atala*).

¹ Programa Marco por el Empleo y la Reactivación Económica; Plan de Ciencia, Tecnología e Innovación; Estrategia RIS3; Estrategia Energética de Euskadi; Plan Interinstitucional de Emprendimiento; Plan de Internacionalización Empresarial 2017-2020, Agenda Digital de Euskadi 2020; Plan de Turismo, Comercio y Consumo; Plan de Salud; Plan Estratégico de Servicios Sociales.

² "Euskadi entre las regiones avanzadas del mundo. Juego de espejos para una guía de desarrollo." (A. Alberdi, revista Ekonomiaz, 2015).

2.2. Planaren blokeak eta prestakuntzarako metodologia

Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Saileko Industria Sailburuordetzak prestatua du 2017-2020 Industrializazio Plana, SPRIrekin eta Energiaren Euskal Erakundearekin lankidetzan; betiere, diagnostiko, gogoeta eta planifikazio prozesu sistematiko baten arabera. Prestatu ondoren, Plana alor honetako eragile garrantzitsuenekin kontrastatuko da, eta ondoren bere tramitazio prozesuari ekingo zaio Gobernu Kontseiluan eta Eusko Legebiltzarrari egingo zaion jakinarazpenean.

Jarraian ageri den 1. taulan Planak dituen hiru blokeak azaltzen dira, baita berau prestatzeko erabili den metodologia ere.

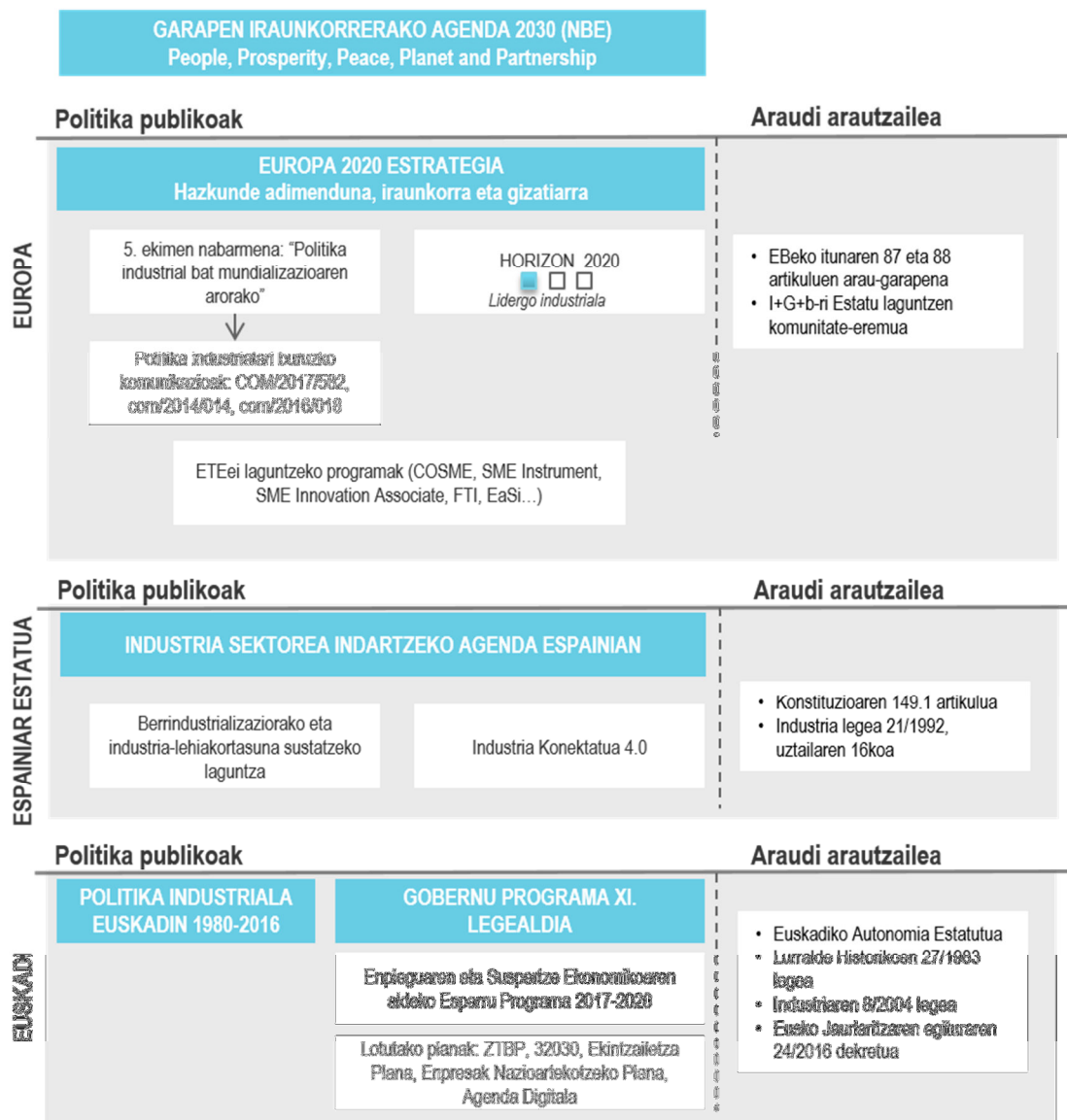
19. Taula. Planaren blokeak eta prestakuntzarako metodologia

Blokeak	Atalak	Metodologia
I. Blokea. Abiapuntuak	Testuinguru politikoa eta arautzailea	Industrializazioa zedarritzen duten plan, lege eta dokumentuen azterketa.
	Euskadiren koiuntura ekonomikoa eta industrial	Nagusiki Ogasun eta Finantza Sailak, Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailak eta Eustatek egindako koiuntura azterketa, txosten eta estatistika berrien azterketa.
	2014-2016 Planaren ebaluazioa	2014-2016 Planaren aginte-koadroaren adierazle garrantzitsuenak eguneratzea, Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Saila / SPRI / EEEren barne informazioan eta informazio estatistikoan oinarrituta. Adierazleetan eta Saileko kargu nagusien balorazioetan oinarritutako ebaluazio kualitatiboa.
	Inguruaren egoera	Nazioarteko erreferentzia diren iturrien estatistika, azterketa eta txostenen azterketa.
	Euskal industriaren lehiakortasunerako erronkak	Industria Sailburuordetzak ateratako ondorioa aurreko ataletan oinarrituta.
II. Blokea. Industrializazio Plana	Planaren irismena	Planaren edukiaren eta Jaurlaritzaren alor ezberdinen arduren arteko elkargunea.
	Planaren oinarriak Planaren helburu estrategikoak Ardatzak eta ekintza-ildoak Ekimen nagusiak	Lan bilkurak honakoen parte-hartzearekin: Industria Sailburuordetza (eta bere Zuzendaritzak); Teknologia, Berrikuntza eta Lehiakortasun Sailburuordetza (eta bere Zuzendaritzak); SPRI eta Energiaren Euskal Erakundea. Gaiarekin zerikusia duten ardurak dituzten Jaurlaritzako beste atal batzuen ekarpenak (Hezkuntza Saileko Lanbide Heziketako Sailburuordetza, Ogasun eta Ekonomia Saila, eta Garraio Sailburuordetza).
	Aurrekontu ekonomikoa	2017ko aurrekontuan eta 2018-2020 aldirako aurreikusitako beharrian berrietan oinarrituta egindako proiektzioa.
III. Blokea. Planaren gobernantza	Kudeaketa-eredua eta Koordinazioa Jarraipen eta ebaluazio sistema	Aurreko Planen ikaspenetan oinarrituta, Industria Sailburuordetzak definitzea egungo kudeaketa-mekanismoak eta Lehendakariaren Koordinazio Zuzendaritzak gai honetarako dituen gomendioak.

2.3. Erreferentziazko testuinguru politikoa eta arautzailea

2017-2020 Industrializazio Plana nazioarteko, estatu mailako eta euskal testuinguru politiko-arautzaile batean kokatzen da, bere lehentasun, eduki eta ekintza-tresnak baldintzatuta.

Irudia 2. 2017-2020 Industrializazio Planaren esparru politiko eta arautzailearen laburpena

Iturria: Garapen Ekonomiko eta Azpiegitura Sailak egindakoa

Datozen orrialdeetan hurbileko esparru politikoa deskribatzen da, horrek baldintzatzen baitu gehien 2017-2020 Industrializazio Planaren norabidea eta edukia. Ondoko elementuek osatzen dute:

- XI. Legealdiko Gobernu Programa
- Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programa 2017-2020
- Euskadiko politika industrialaren esparru historikoa

Era berean, Plana Europa 2020 estrategiarekin eta Nazio Batuen 2030 Agendarekin bat datorrela ikusten da. Horren zehaztasunak eta baita nazioarteko, estatu mailako eta euskal testuinguruaren gainerako elementuak ere, I. eranskinean jasota daude.

XI. Legealdiko Gobernu Programa

Eusko Jaurlaritzak euskal gizartearekin duen konpromisoa berretsiz abiatu du XI. Legealdia, Giza Garapen Iraunkorrean aurrera egiteko asmoz. 15 helburu nagusi biltzen dira. Horietatik hiruk lotura zuzena dute Industrializazio Planarekin:

- Langabezia murriztea, % 10en azpitik.
- BPGaren % 25 industriarena izatea eta EBeko per capita BPGaren % 125 lortzea.
- Pobreziaren tasa % 20 murriztea.

Hori lortzeko 650 ekimen aurreikusten dira eta 175 konpromiso finkatzen dira, lau zutarritan sailkatuta:

- 1. zutabea. Enplegua, susperraldia eta iraunkortasuna: “lehentasuna da” . 2017-2020 Industrializazio Plana, batez ere, zutabe honetan oinarritzen da.
- 2. zutabea. Giza garapena, gizarteratzea, berdintasuna eta kalitatezko gizarte zerbitzuak: “erantzukizuna da”
- 3. zutabea. Bizikidetzeta eta giza eskubideak, “beharrizana da”
- 4. zutabea. Autogobernu gehiago eta hobea, “aukera da”

Enplegua, susperraldia eta iraunkortasuna zutabearen barnean, programak Eusko Jaurlaritzaren apustu hau jasotzen du: “gure industria-ehuna modernizatzea “Basque industry 4.0” estrategian aurrera eginez, fabrikazio aurreratu eta adimenduneko sistema berriak barneratuz, eta hezkuntza eta prestakuntza sistemak eszenatoki berri honen eskakizunetara egokituz” ; baita talentuaren eta enpresetan pertsonen parte-hartzearen aldeko apustua ere, beste alderdi batzuen artean. Hori guztia **Industrializazio Planaren elementu funtsezkoetako batzuek finkatzen dituzten ekimen eta konpromisoen multzo** bakarrean zehazten da:

- ETEei laguntza eta zailtasunak dituzten enpresen berregituraketa: Finantza-tresnei eta abal publikoei bultzada, Bideratu programa indartzea, Luzaroren bidez parte-hartze maileguak sendotzea, zailtasunak dituzten enpresei laguntzea tartean nahasita dauden eragile guztien jardura koordinatuta, Renove Makineria programaren bitartez inbertsioa eta ekipamendu industrialaren berrikuntza bultzatzea, eta izaera teknologikoko inbertsioak babestea (Gauzatu eta Arrisku Kapitala).
- Proiektu industrial estrategikoak garatzea: proiektu industrial estrategikoen garapena eta enpresen tamainaren hazkuntza ahalbidetzea, teknologia eta nazioartekotze gaitasuna duten euskal enpresen hazkundera eta errotzea bermatzeko 250 milioi eurotarainoko inbertsio funts publiko-pribatu bat bultzatzea, eta kluster politika indartzea sektore bereko enpresen arteko lankidetzeta ahalbidetzeko.
- Ekintzailatza bultzatzea, Erakundeen Arteko Ekintzailatza Planari dagozkion hainbat ekimenen bitartez. Horien artean dago 4.0 Industriarekin zerikusi zuzena duen ekimen bat: 4.0 Industriaren alorrean Euskadi lurralde ekintzaile gisa posizionatzea, Bind 4.0 nazioarteko ekimenaren bitartez.
- Ikerkuntza, berrikuntza eta teknologiaren aldeko apustua, 2020 Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Plana osatzen duten hainbat ekimenen bitartez, euskal industriaren lehiakortasunera zuzenduta: aurrekontu publikoaren % 5eko hazkundera urtean, bost urteko zikloan behintzat, I+G+b arloko inbertsio publiko-pribatua ahalbidetzeko; ikerkuntzako 100 proiektu estrategiko garatzea, Euskadi lehentasunezko lider modura kokatzeko (fabrikazio aurreratu, energia eta biozientzia-osasuna gisako alorretan); ikerlari gazteak euskal produkzio sarean sartzeko Plan Berezi bat sustatzea; eta Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren euskal Sistemaren bikaintasuna, zabalpena eta nazioartekotzea bultzatzea.
- Berrikuntza ez-teknologikoa eta enpresen kudeaketa aurreratu garatzea: euskal enpresak lehiakorragoak izan daitezen, haien artean Kudeaketa Aurreratu eredua zabaltzea; eta Innobideak estrategia garatzea, produktu eta merkatuen dibertsifikaziora (Innobideak lehiabide) eta kudeaketaren berrikuntzara (Innobideak kudeabide) zuzendutako berrikuntza ez-teknologikoa ezartzeko eta pertsonetan oinarritutako antolakuntza ereduak bultzatzeko (Innobideak pertsonak).
- EIKTen ezarpenari dagokionez, Euskadi Europa mailako erreferente bihurtzea industria arloan, Euskadiko 2020 Agenda Digitalean xehetasun handiagoz azaltzen diren hainbat ekimenen bitartez (ikusi I. Eranskina).

- Energia-politika lehiakor eta iraunkorra, Euskadiko 2030 Estrategia Energetikoarekin lerrokatutako hainbat ekimenen bidez (ikusi I. eranskina).
- Gizarte egoera ahuleko eskualde eta udalerrietan jarduera plan bereziak, Foru Aldundiekin eta Udalekin elkarlanean: Europar Batasuneko eskualdeetako Laguntzen Mapan (DAR) jasota dauden zonaldeetan esku-hartze programa integralak; eta adierazle sozio-ekonomiko larrienak dituzten udalerrien dinamizazio ekonomiko eta sozialerako udal edota eskualdeko garapen planak (batez ere, Indartu eta Sprilur programaren bidez).
- Enpresen nazioartekotzeari bultzada, “Basque Country” Estrategiaren barnean, Enpresak Nazioartekotzeko Planari dagozkion hainbat ekimenen bitartez.

Dagozkien ataletan ikus daitekeenez, 2017-2020 Industrializazio Planak Gobernu Programaren hurrengo konpromisoengan du eragina:

- 12. “Basque Industry 4.0”. Euskal industriaren aldeko plan integrala
- 13. ETEei lagundu eta zailtasunak dituzten enpresak berregituratu
- 14. Proiektu industrial estrategikoak garatu
- 15. Ekintzailatzari lagundu
- 16. Ikerketa, berrikuntza eta teknologiaren aldeko apustua
- 17. Berrikuntza ez-teknologikoa eta enpresa-kudeaketa aurreratua garatu
- 18. Euskadi Europako erreferente bihurtu Elektronikaren, Informazioaren eta Komunikazioaren Teknologia aplikatzen, industriaren esparruan
- 19. Energia-politika lehiakorra eta jasangarria
- 20. Egoera ahuleko eskualdeetan eta udalerrietan jarduteko berariazko planak
- 25. Enpresak nazioartekotzeko bultzada, “Basque Country” Estrategiaren parte
- 52. Zerga eta finantza-politika hazkunderaren eta elkartasunaren zerbitzura jarri
- 98. Euskadik Bikaintasunezko Lanbide Heziketan duen lidergoari eutsi. Euskal Lanbide Heziketaren Legea
- 99. Berrikuntza Aplikatua eta Ekintzailatza babestu, Lanbide Heziketako ikastetxeetan
- 104. Euskal unibertsitate-sistema garatzen jarraitu, emaitzetara bideratutako kudeaketaz eta inguru global berrira egokitzeko gaitasunaz, euskal gizartearen etorkizuneko erronkei erantzuteko

Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programa 2017-2020

Gobernu Programaren lehen zutabea 2017-2020 Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programan garatzen da, Gobernu Kontseiluak 2017ko martxoaren 28an onartutakoan. Aurreko legealdian abian jarritako izaera honetako lehen Esparru Programaren ondoren, tresna honek lehentasuna izaten jarraitzen du Jaurlaritzarentzat, egiaztatu ahal izan baitu, azken urteetako hazkunde ekonomikoari esker, krisiaren aurretik genituen enplegu maila berreskuratu ahal izan dela.

2017-2020 Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programak **enplegu gehiago eta hobea sortzea** du eginkizun nagusia, Gobernu Programaren helburuetako bi bere eginez: **langabezia murriztea % 10en azpitik eta 20.000 gaztek lan-aukera bat izan dezaten lortzea.**

Hori lortzeko, bi ekintza-ardatz nagusitan lan egitea aurreikusten du: hazkunderaren eta enpleguaren berreskurapena, Enplegu Plan Estrategikoaren bidez; eta ekonomiaren susperraldia, **4i Estrategia deritzonaren bidez (Inbertsioa, Berrikuntza, Nazioartekotzea eta Industrializazioa)**. 2017-2020 Industrializazio Planak Esparru Programak eta bere 4i Estrategiak aurreikusitakoa garatu eta zehazten du.

Irudia 3. 2017-2020 Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programaren jarduerak ardatzak

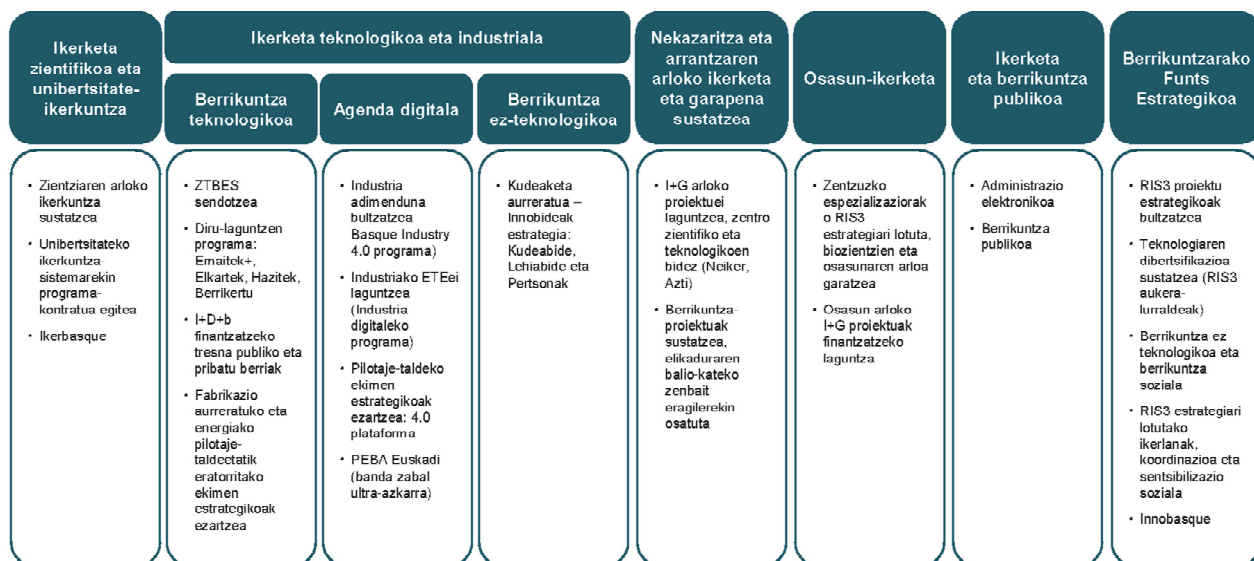
ENPLEGUA		SUSPERTZE EKONOMIKOA	
E.1	ETEak, GIZARTE-EKONOMIA ETA TOKIKO GARAPENA	R.1	INBERTSIOA
E.2	EKINTZAILETZA SUSTATZEA		
E.3	GAZTEEN ENPLEGUA SUSTATZEA	R.2	BERRIKUNTZA
E.4	ENPLEGURAKO PRESTAKUNTZA		
E.5	LANERATZEKO PIZGARRIAK	R.3	NAZIOARTEKOTZEA
E.6	RENOBE BIRGAITZE-PROGRAMAK		
E.7	ENPLEGU PUBLIKOA		
E.8	ENPLEGUAREN KALITATEA HOBETZEA	R.4	INDUSTRIALIZAZIOA
E.9	ENPLEGUAREN EUSKAL SISTEMA HOBETZEA		

Iturria: Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

Industrializazio Planaren ikuspuntutik, Esparru Programak apustu argia egiten du **Euskadiren garapen ekonomikoaren motorra 4. industria iraultza** izan dadin, eta, zentzu horretan, zenbait ekimen garrantzitsu jasotzen ditu:

- **E.1. Zailtasunak dituzten ETEei finantza-laguntza:** krisian dauden enpresak berregituratu eta berrindartzera zuzendutako laguntzak (Bideratu Berria); inbertsioetarako eta birfinantzaziorako abalak (Luzaro BEI); finantza-erakundeekiko hitzarmenak ETEen eta autonomoen finantzazioa indartzeko; eta ETE eta autonomoen finantzazio zirkulatzaileetarako funts osagarria. Aurrekontua (milioi euro): 16 dira 2017an, eta 63 izango da 2017-2020 epealdian.
- **E.2. Ekintzailetza berritzaileari eta barne-ekintzailetzari laguntza:** Arrisku Kapitala eta Hazi Kapitala sendotzea (Basque Fondoak); egungo tresnak berrindartzea (Ekintzaile, BIND 4.0...) espezializazioko arlo estrategikoetan ekintzailetza ahalbidetzeko; oinarri teknologikoa duten edota berritzaileak diren ETEen sorrera eta garapena sustatzea (Gauzatu Industria); industria-hobi berrietan enpresa berriei bultzada ematea; eta barne-ekintzailetzaren edo ekintzailetza korporatiboaren aldeko apustu bereizgarria egitea. Aurrekontua (milioi euro): 21 dira 2017an, eta 86 izango dira 2017-2020 epealdian.
- **R.2. Berrikuntza Plana,** 2020 Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzako Planarekin eta Gobernu Programan jasotako berrikuntza ekimenekin lerrokatuta. Aurrekontua (milioi euro): 410 dira 2017an, eta 1.765 izango da 2017-2020 epealdian.

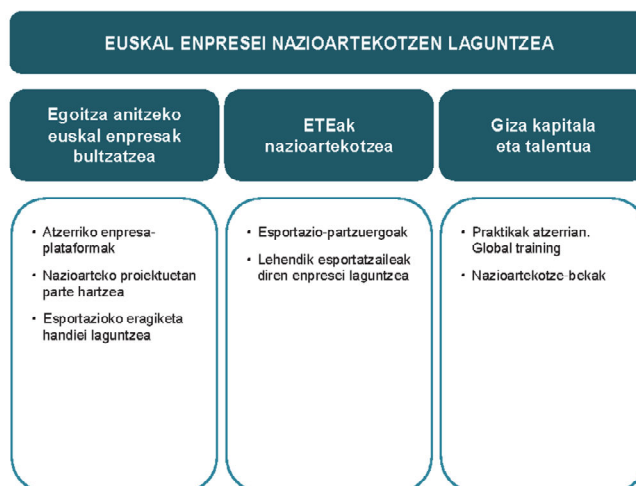
Irudia 4. R.2 ardatzeko ekimenak. Berrikuntza, Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

Iturria: Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

- **R.3. Nazioartekotze Plana.** 2020 Nazioartekotze Estrategiaren aterpean (Basque Country Estrategia) enpresen nazioartekotzea bultzatzeko hainbat ekimen jasotzen dira. Aurrekontua (milioi euro): 31 dira 2017an, eta 125 izango da 2017-2020 epealdian.

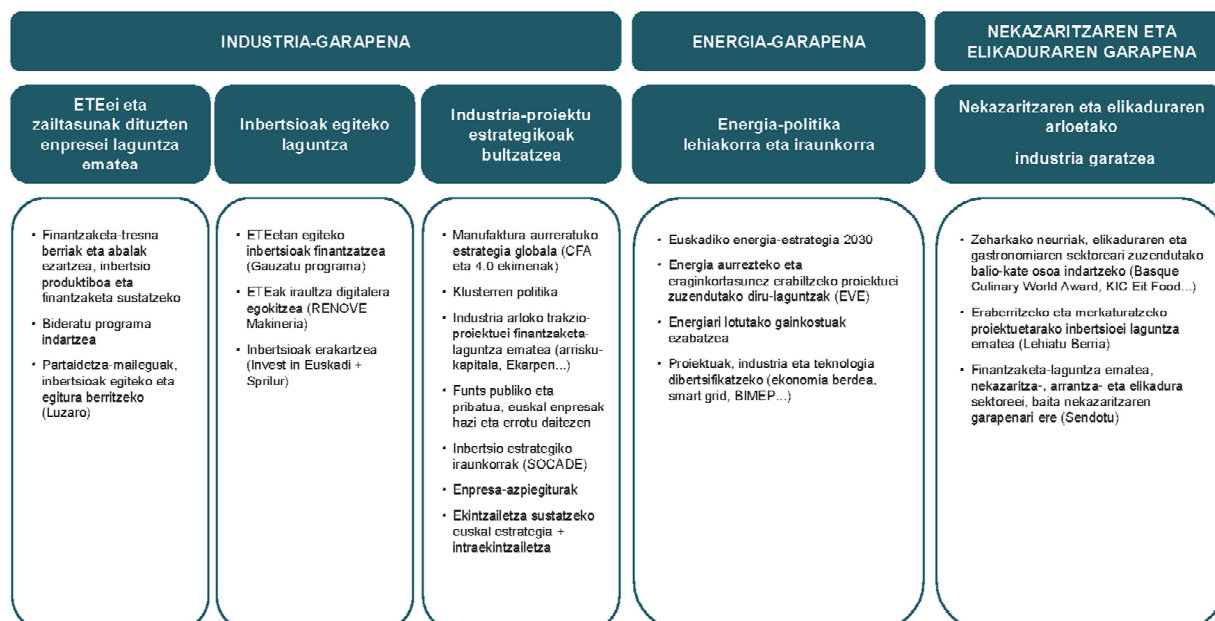
Irudia 5. R.3 ardatzaren barruan, enpresei nazioartekotzen laguntzeko ekimenak, Nazioartekotzea, Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

Iturria: Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

- **R.4. Industrializazio Plana.** Gobernu Programarekin lerrokatuta dauden ekimen ugari jasotzen ditu, 2017-2020 Industrializazio Planean isla izan behar dutenak. Aurrekontua (milioi euro): 178 dira 2017an (eta 600 abaletan), eta 725 izango dira 2017-2020 epealdian (eta 2.400 abaletan).

Irudia 6. R.4 ardatzeko ekimenak, Industrializazioa, Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

Iturria: Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

Azkenik, azterketa honetan ezinbestekoa da Esparru Programak ezartzen dituen **helburu kuantitatiboak** aipatzea, horietako askok Industrializazio Planari eragiten baitiote.

Irudia 7. Helburu kuantitatiboak, Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

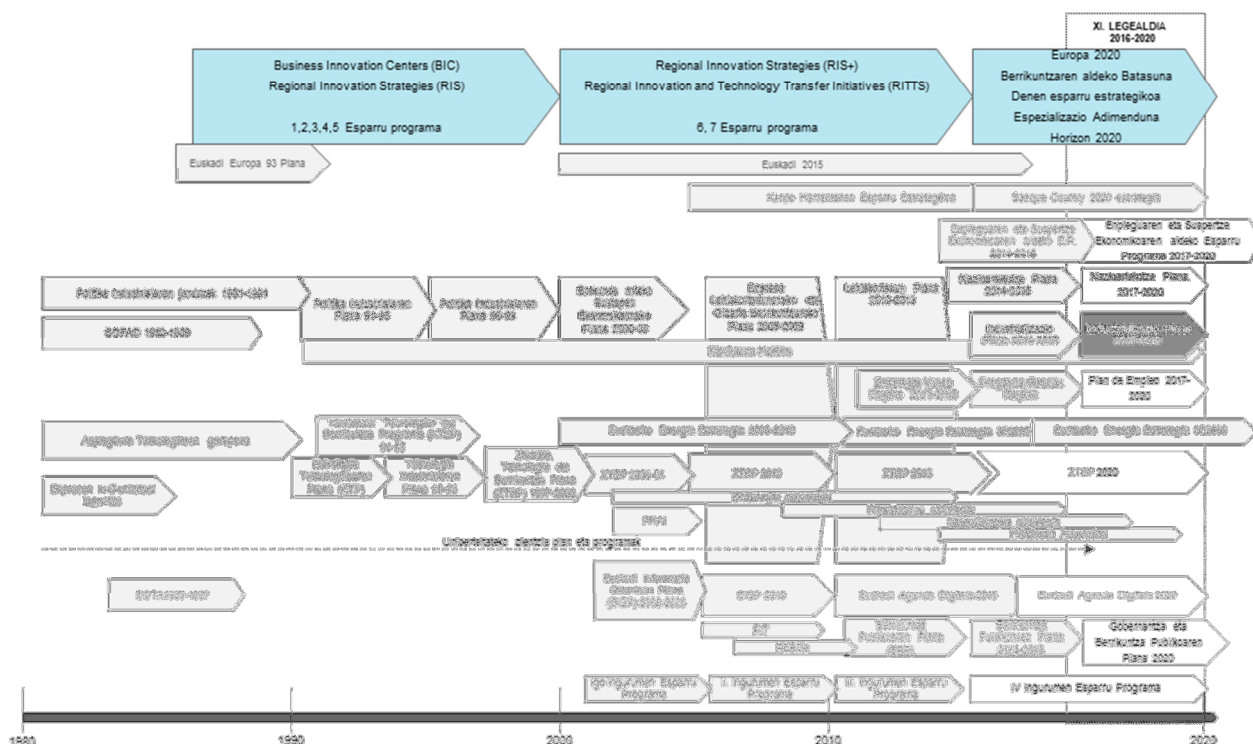
45.000 lanpostu suspertuta	12.000 lanpostu, enpresa berriak sortzeagatik. 15.000 lanpostu, etxebizitzak eta tresneria publikoa birgaitzeko lanei lotuta. 18.000 pertsona, kontratuak egiteko pizgarrien bidez kontratatuturik.
6.000 enpresa berri lagunduta	5.000 mikroenpresa eta autonomo berri. 1.000 enpresa berritzaile berri.
100 ikerketa-proiektu estrategiko berri finantzatuta	100 proiektu, I+G arlokoak, enpresen lidergoarengatik sortuta eta euskal gaitasun zientifikoak eta teknologikoak baliatuta.
▶ 1.200 ETEri laguntza ematea, atzerriko merkatuetan sartzeko	200 ETEri laguntza ematea, nazioartekotzeko planak egiteko. 1.000 ETEri laguntza ematea, nazioartekotzeko proiektuak martxan jartzeko ekintzetarako.
▶ 1.100 ETEri laguntza ematea –batik bat, industriaren arlokoak–, modernizatzeko eta hedatzeko proiektuak egiteko	1.000 ETE, modernizazio teknologikorako proiektuekin eta prozesu produktiboak hobetzeko proiektuekin. 70 ETE, hazkunde- eta hedapen-proiektuekin. 30 ETEri laguntza ematea, zailtasunei aurre egin diezaieten.
4.100 berrikuntza-proiektu diruz laguntzea, ETEetan egiteko	600 ETE, kudeaketa aurreratuko, berrikuntzarako eta lehiakortasunerako proiektuekin. 3.500 ETE, I+G arloko proiektuekin eta produktu berriak garatzeko proiektuekin.

Iturria: Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko esparru programa 2017-2020

Euskadiko politika industrialaren esparru historikoa

Gure ekonomiaren izaera industrialak **Eusko Jaurlaritzaren esku-hartzeen ardatz egituratzaile bihurtu du politika industrial, lehiakortasunari dagokionean**. Kluster politika, enpresen nazioartekotze programak, inbertsiorako pizgarriak, garapen teknologikoa, eta kalitatearen eta berrikuntzaren sustapena, hasiera-hasieratik egon dira industria-ehun lehiakorra lortu eta sostengatzearekin oso lotuta.

Irudia 8. 1980.urteaz geroztik Eusko Jaurlaritzak bultzatutako industria, sustapen ekonomiko eta lehiakortasun politikak

80ko hamarkadan, euskal ekonomiaren modernizazioaren aldeko apustuak dibertsifikazio ekonomikoa ahalbidetu zuen, **krisi sektorialen aurrean zaurgarritasuna txikituz**. Era berean, sustatu egin zituen gure enpresen teknifikazioa eta balio-sorkuntza eta pertsona kualifikatuak txertatzea, baita nazioartekotze-prozesu geldiezin bat ere.

90eko hamarkadan, integrazio europarraren prozesuak eta, ondorioz, foku geografikoa Europan jarri izanak markatuta, elementu garrantzitsuenetako bat izan zen **klusterrak garatu eta laguntzeko politikaren** hasiera, zalantzarik gabe, Eusko Jaurlaritzaren eskutik eta lankidetzaz publiko-pribatuen oinarrituta. Enpresen arteko lankidetzaz sendotzearen aldeko apustu hau mantendu egin da denboran zehar, kluster ezberdinak sortu, osatu eta garatzearen aldeko marko bat ahalbidetuta. Eraitza modura, zenbait kluster industrial sendo ditu Euskadik gaur egun, gure enpresen nazioartekotze-prozesuetan funtsezkoak direnak.

Globalizazioaren aurrerakuntza etengabeak, mende berriarekin areagotuta, **nazioartekotzea laguntzeko politika** eta baliabideen multzo oso bat ekarri du, eta horiek, beste eragile batzuen ahaleginekin batera, euskal industria-enpresei laguntzen ari zaizkie munduan beren lekua bilatzeko.

Aurreko legealdiaz geroztik, Jaurlaritzaren politika industrialak planifikazio tresna berezia du, **Industrializazio Plana**, sustapen ekonomikoaren gaian jarraitu nahi den bidea argi markatzen duten Gobernu planen multzo integral batez lagundu eta osatzen dena.

Industrializazio Plana nazioarteko testuinguruan

Hasteko, ezinbestekoa da azpimarratzea 2017-2020 Industrializazio Planak Nazio Batuen Garapen Jasangarriko 2030 Agendaren 9. helburuari zuzenean eragiten diola "azpiegitura erresilienteak eraikitzea, industrializazio inklusiboa eta

jasangarria bultzatzea, eta berrikuntza sustatzea”. Helburu horri lotutako xedeen artean industrializazioari dagozkion ugari daude:

- Industrializazio inklusiboa eta jasangarria sustatzea eta [...] nabarmen areagotzea industriak enpleguari eta barne-produktu gordinari egiten dion ekarpena [...].
- Industria txikiek eta beste enpresa batzuek finantza-zerbitzuak [...] lortzeko dituzten aukerak areagotzea [...].
- [...] azpiegitura modernizatzea eta industriak eraldatzea, jasangarriak izan daitezen [...].
- [...] industria-sektoreen ahalmen teknologikoa hobetzea [...].
- [...] garapena, ikerketa eta berrikuntzari [...] babesa ematea.

Horrez gain, 2017-2020 Industrializazio Plana Europako 2020 estrategiaren esparruan dago eta ondorengo helburuei egiten dizkio ekarpenak:

- 20-64 urte tartekoen okupazio-tasa: % 75
- BPGarekiko inbertsioa I+Gean: % 3
- Pobrezia eta bazterketa arriskuan edo egoeran dauden pertsonak: kopurua 20 milioitan murriztu.

Zehazki, Industrializazio Plana Europa 2020ko zazpi ekimenetako batekin dago lerrokatuta: “Mundializazio arorako industria politika”. Bertan, EB hazi eta enplegua sortzeko “industria-berpizkunde” baten alde egiten da.

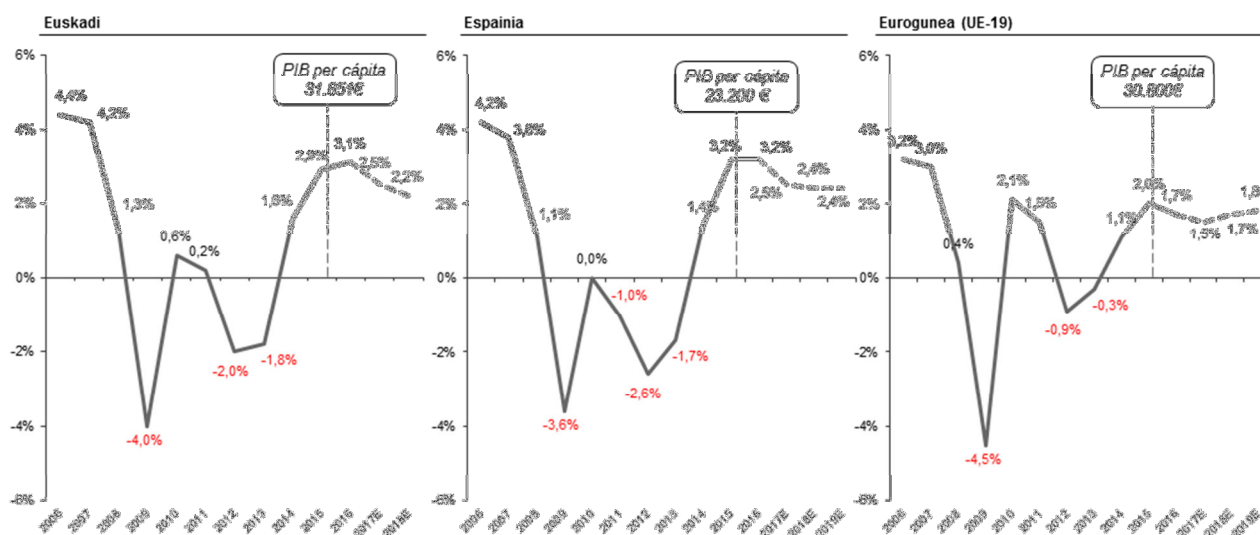
2.4. Euskadiren koiuntura ekonomikoa eta industrialia

2.4.1. Egoera ekonomiko orokorra

2014-2016 aldirako Plana abian jarri zen garaiaz oso bestelako testuinguru ekonomikoan sortu da 2017-2020 Industrializazio Plana “Basque Industry 4.0”. 2015 eta 2016an euskal BPG % 3 inguruan finkatu zen eta datozen urteetarako aurreikuspenak ere positiboak dira, nahiz eta neurrizko dezelerazioa espero den (% 2,5 2017an eta % 2 ingurukoa 2020. urtea bitartean). Erreferentzia modura, gogorarazi beharra dago 1995-2007 epealdian ekonomia % 4 hazi zela urtean batez beste, Estatuko osotasunaren antzera, eta EBaren % 2,5 eta Frantzia (% 2,3) eta Alemania (% 1,6) bezalako herrialdeen nabarmen ginetik.

Egoera hau Estatukoaren oso antzekoa da, eta, aldiz, eurogunearen osotasunean, 2012 eta 2013an jaitsiera txikiagoa izan zuen. Hazkundeak ere txikiagoak dira.

1 grafikoa. BPG errealearen bilakaera Euskadin, Espainian eta Eurogunean. 2006-2016 erreala eta 2017tik aurrera, aurreikuspena; urte arteko aldaketaren % ⁽¹⁾

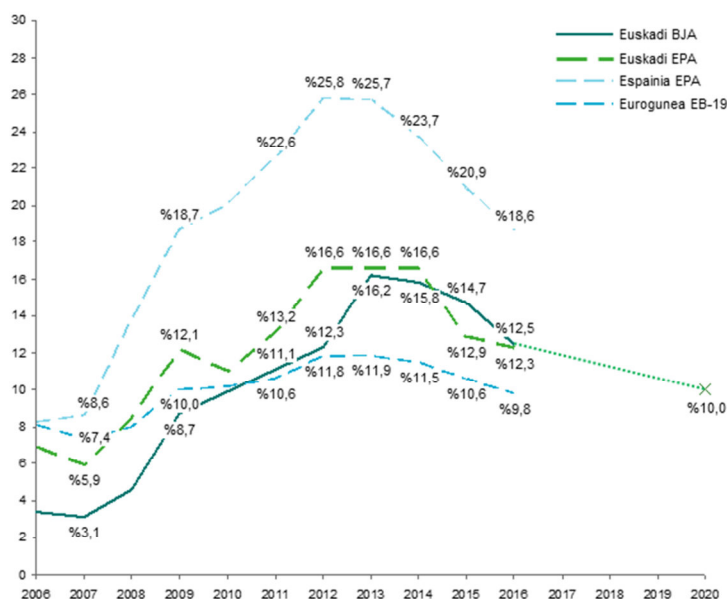

Iturria: Eustat (2006-2016), Eusko Jaurlaritzako Ogasun eta Ekonomia Saila (2017 y 2018); INE eta Ekonomia, Industria eta Lehiakortasun Ministerioa; Europako Batzordea

⁽¹⁾ Kateatutako bolumenaren indizea

Hazkunde ekonomikoaren ondorioz, enpleguaren egoera hobetzen ari da Euskadin 2013az geroztik eta 35.000 enplegu berri sortu dira. Nolanahi ere, **langabezia tasa oraindik handia da** (% 12,5), eta ondorioz BPGaren joera onak ez digu ondorioztarazi behar krisia amaitu egin dela. Zentzu horretan, Jaurlaritzaren legealdi honetarako helburua da 2020rako langabezia tasa % 10etik jaitea.

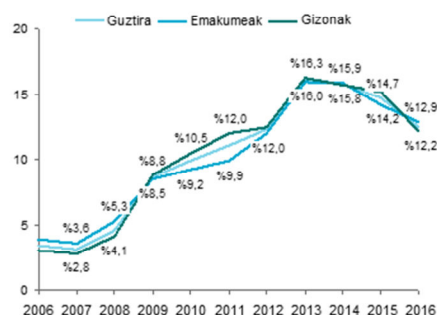
2 grafikoa. Langabezia-tasaren bilakaera Euskadin, Espainian eta Eurogunean, eta langabeziaren banaketa Euskadin, adin eta sexuaren arabera

Adinaren arabera

Adin tartea	Langabezia tasa	Langabetu kopurua
16 - 24	%24,9	9.412
25 - 44	%13,8	70.007
45 edo gehiago	%10,3	50.191
TOTAL	%12,5	129.037

Sexuaren arabera

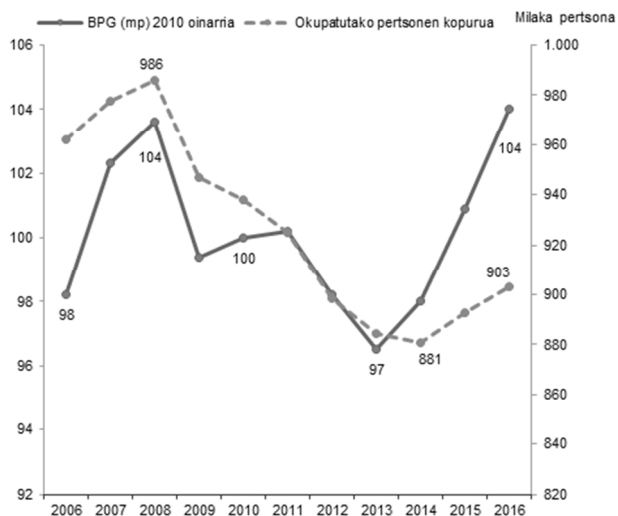
Iturria: Eustat (BJA), INE (EPA) eta Eurostat

2016an berreskuratu zen 2008ko jarduera ekonomikoaren maila, baina zortzi urteko epealdi honetan 80.000 lanpostu baino gehiago galdu dira (krisi aurretik zeuden % 8,5). Euskal ekonomiaren produktibitatearen hobekuntza islatzen du egoera honek, baina eragin sozial oso negatiboa izaten ari da. 2017-2020 epealdirako % 1,5 eta % 2 arteko BPGaren batez besteko hazkundearen hipotesia eginez, espero liteke 2020. urtearen amaieran berreskuratzea krisian zehar suntsitu den enpleguaren zatirik handiena.³

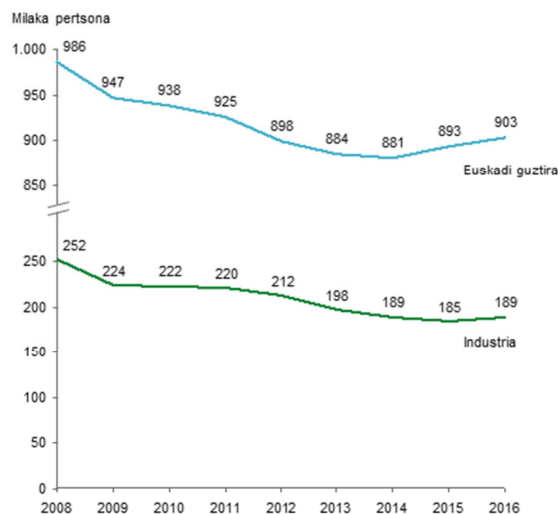
Bere aldetik, **industriak** egoera pixka bat ezberdina erakusten du. **Jarduera maila oraindik urruti dago 2008an** zuenetik (4. grafikoan ikus daitekeenez), **eta enplegua ez da berreskuratzen hasi 2016ra arte.**

³ Fuente: Estrategia Vasca de Empleo 2020

3 grafikoa. Euskadin BPG errealaren bilakaera eta okupatutako pertsonen kopurua urte amaieran

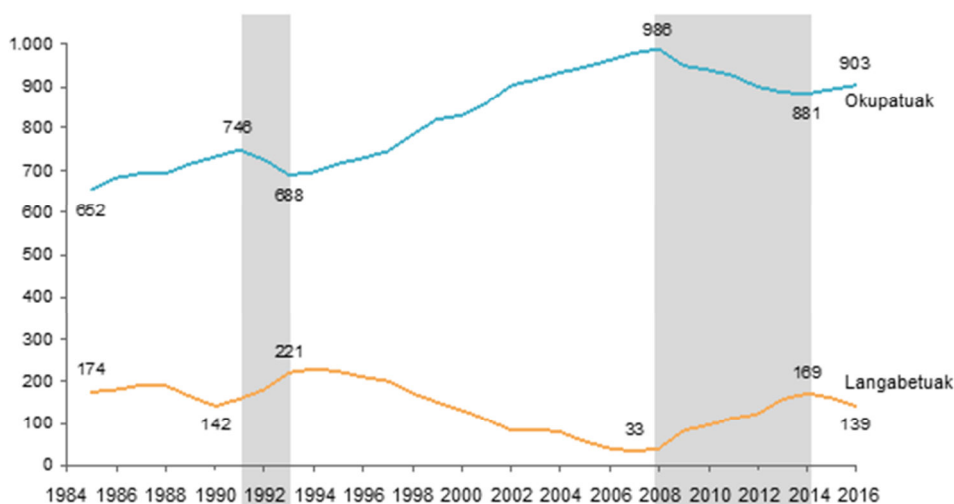
4 grafikoa. Okupatutako pertsonen urteko batez bestekoaren bilakaera industrian eta euskal ekonomiaren osotasunean

Iturria: Eustat, BJA

Ikuspegi **historiko** batetik, ikus daiteke krisialdiak iraun bitartean enplegu gehiago suntsitu dela 90eko hamarkada hasieran izandako industria birmoldaketan baino. Nolanahi ere, **Euskadi oso egoera positibotik abiatzen zen orduan, 1993-2007 epealdiko hazkunde handiaren ondoren**. Emaizta garbi modura, 1993 eta 2016 bitartean 220.000 lanpostu sortu ziren eta langabetu kopurua 100.000 lagun baino gehiagotan murriztu zen.

5 grafikoa. Pertsona okupatuak eta langabetuen urteko batez bestekoaren bilakaera Euskadin 1985-2016 aldian

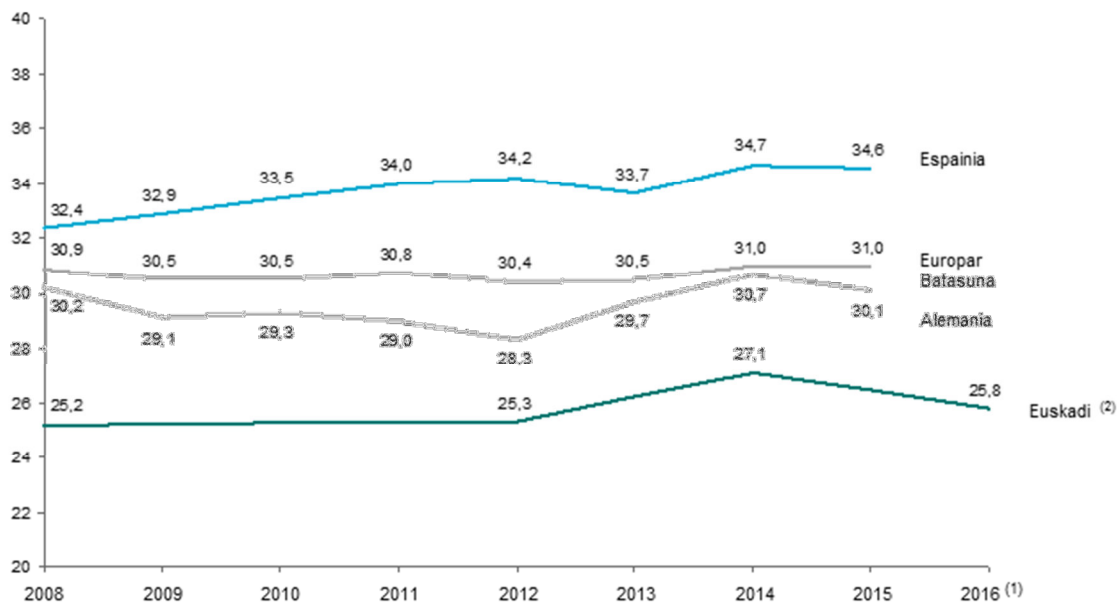

Iturria: Eustat

Euskadin enpleguaren erronkak duen tamainak Gobernu honentzat lehentasun bihurtzen du **2017-2020 Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programa**. Aurreko legegaldiko hazkundearen eta enplegu sorkuntzaren bidea sendotu eta bertatik aurrera egin nahi da.

Enplegua kaltetu arren, ezberdintasun-indizeek Euskadin 2014an soilik izan zuten gorakada txikia, eta Estatuan zein Europa osoan baino maila nabarmen txikiagoetan kokatzen dira. Halaxe adierazten dute Gini koefizienteak eta gaiaren inguruko azterketek⁴. Egoera hori azaltzen duten faktoreen artean nabarmentzen dira pentsiodun herritarren gorakada (sarrerak bermatuta dituztenak) eta gizarte babeseko euskal sistema (DBE/EGPO/GLL).

6 grafikoa. Ezberdintasunen Gini indizearen bilakaera

Iturria: Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politiken Saila; Eurostat

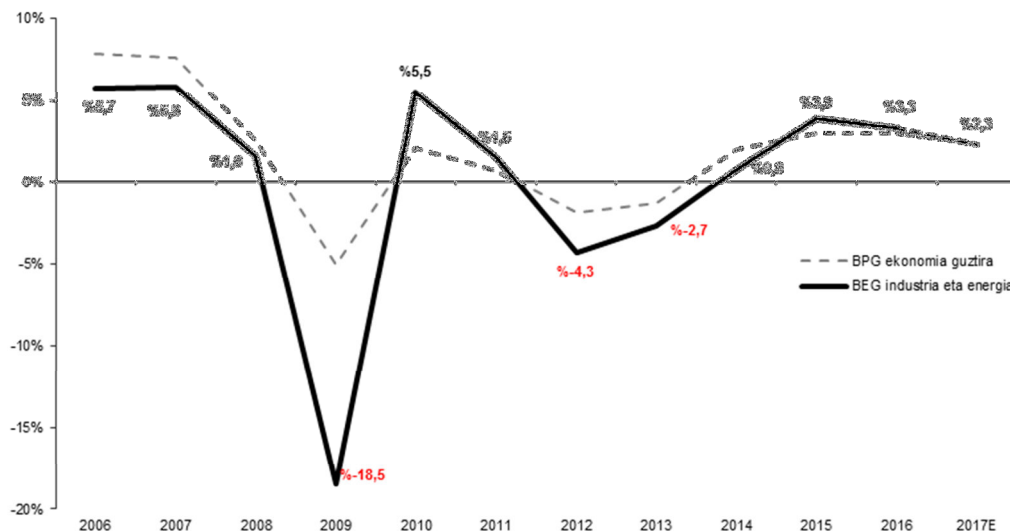
OHARRA: Euskadin 2008, 2012, 2014 eta 2016ko datuak baino ez daude. 2016ko datuak Euskadikoak bakarrik, ez dago gainerako herrialdeetako datuak.

⁴ "Paro, desigualdad y pobreza en Euskadi a principios del siglo XXI" (Luis Sanzo González, Ekonomiaz 87 zkia)

2.4.2. Industriaren bilakaera

Azaldutako testuinguru ekonomiko positiboan, **2015ean ia % 4 hazi zen industria Euskadin eta % 3,3 2016an**; 2017an, aldiz, ekonomiaren osotasunak izango duen jokabidearen antzekoa izatea espero da.

7 grafikoa. Industriako BEGaren bilakaera eta BPG errealaren (mp) Euskadin

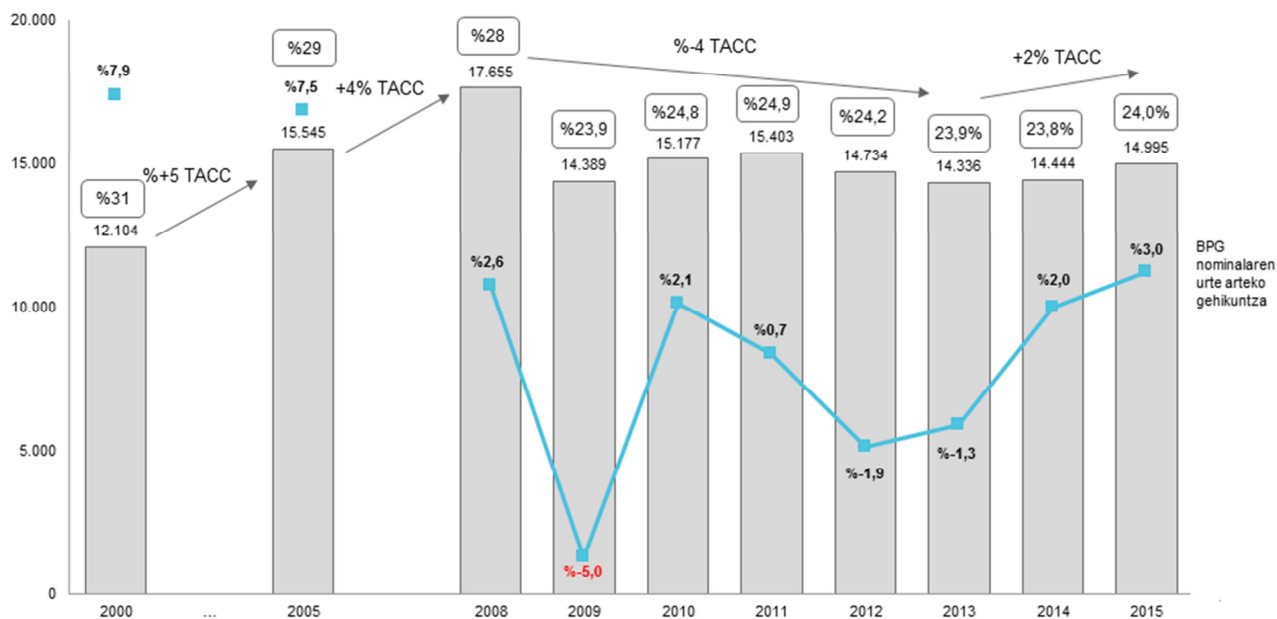

Iturria: Eustat; Eusko Jaurlaritzako Ogasun eta Ekonomia Saila

2009an jasandako atzerakada handiaren ondoren, gaur egun industriak **euskal ekonomian duen pisua % 24koa** da, BEGa 15.000 milioi euro ingurukoa delarik (oinarrizko prezioen BEG).

Oraindik zenbateko horiek **2008ko balioetatik urruti dauden, bai kopuru absolutuetan eta bai ekonomiaren gaineko portzentaje modura**. Industria sektorea erortzearekin eta eraikuntzak behea jotzearekin batera, krisiak euskal ekonomia hirugarren sektorera bultzatu zuen gehiago, eta, ondorioz, gaur egun % 70eko pisua dute zerbitzuek ekonomian, 2007an baino 9 puntu gehiago.

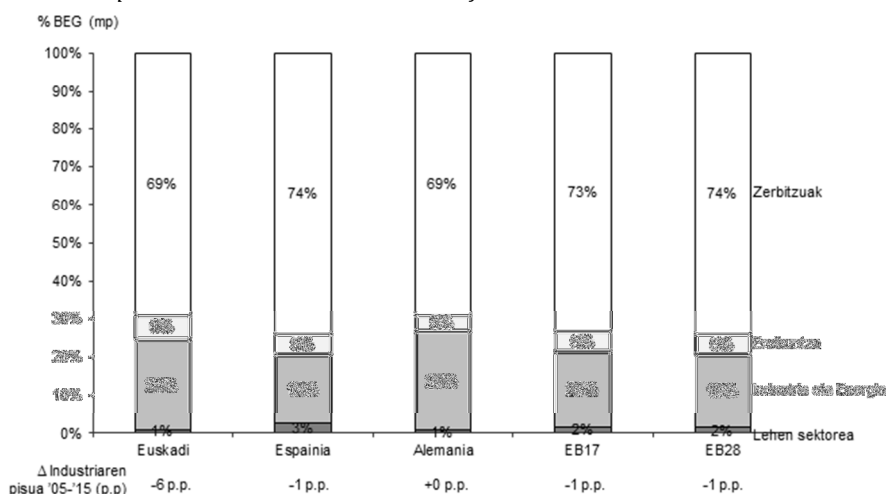
8 grafikoa. Balio Erantsi Gordinaren (BEG) bilakaera, euskal industriaren oinarriko prezioetan eta BEG osoaren gaineko bere pisua 2000-2015

Iturria: Eustat

Ikus daitekeenez, **Euskadin industriak izan duen pisuaren galera handiagoa izan da Europako beste herrialde batzuetan baino**. Horrela, 2005-2015 epealdian portzentajezko 6 puntu galdu ziren, Espainian eta EBn galdu zen puntu bakarraren edo Alemaniako geldialdiaren ondoan. Hala ere, krisiaren ondorengo euskal egitura produktiboak Alemaniakoarekin antza gehiago izaten jarraitzen du, Espainia edo Frantziakoarekin baino. Zehazki, 2015ean euskal BEG industrialak guztizkoaren % 24 izan zen, UE-28ak duen % 19ren ondoan, erreferentzia Alemania izanik (% 26).

9 grafikoa. Jarduera sektoreen pisua Euskadiko ekonomian eta erreferentziak herrialdeetan

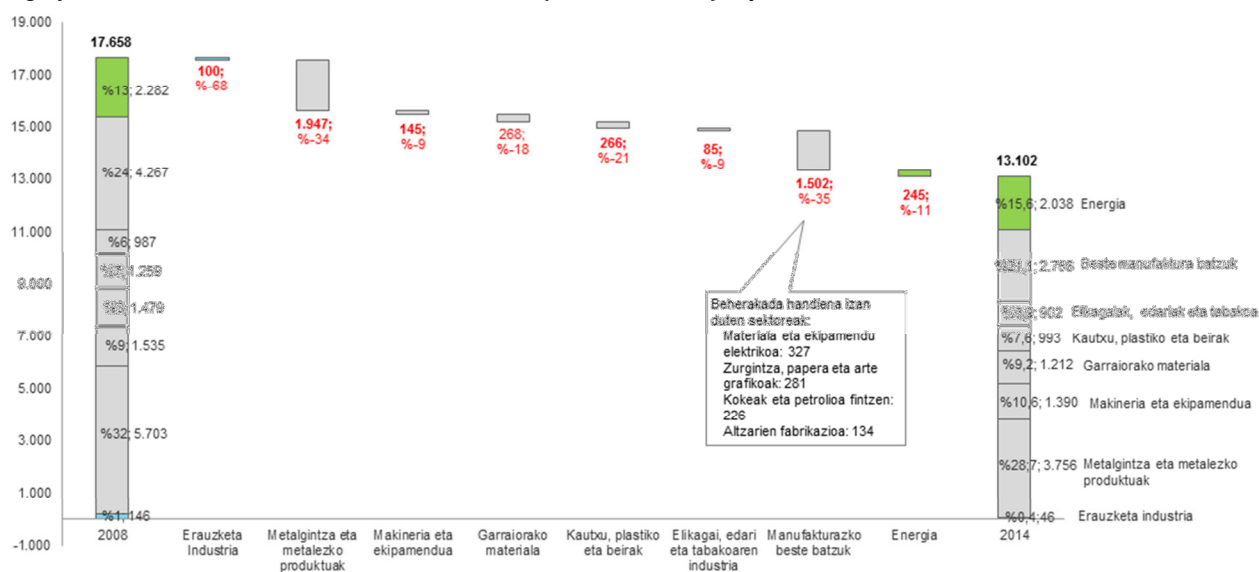

Iturria: Eustat, OECD

2008 eta 2014 bitartean industria-jardueran galdu ziren 4.500 milioi euroren artetik (faktore kostuen BEGaren terminoetan), ia 2.000 Euskadiko industria nagusian galdu ziren, hau da, metalurgia eta metalezko produktuetan; horren pisu orokorra % 32tik % 29ra jaitsi zelaririk. Beste 1.500 euro material eta tresneria elektrikoa, papera, petrolioaren fintzea, altzairuak eta horrelako beste sektore batzuetan galdu ziren.

Zentzu positiboan, pisurik handieneko sektoreen artetik, murrizketa txikienak energia, makineria eta tresneria arloan eman izan ziren.

10 grafikoa. Euskadiko industriaren BEGaren bilakaera (milioika eurotan) azpisektoreka

Iturria: Eustat

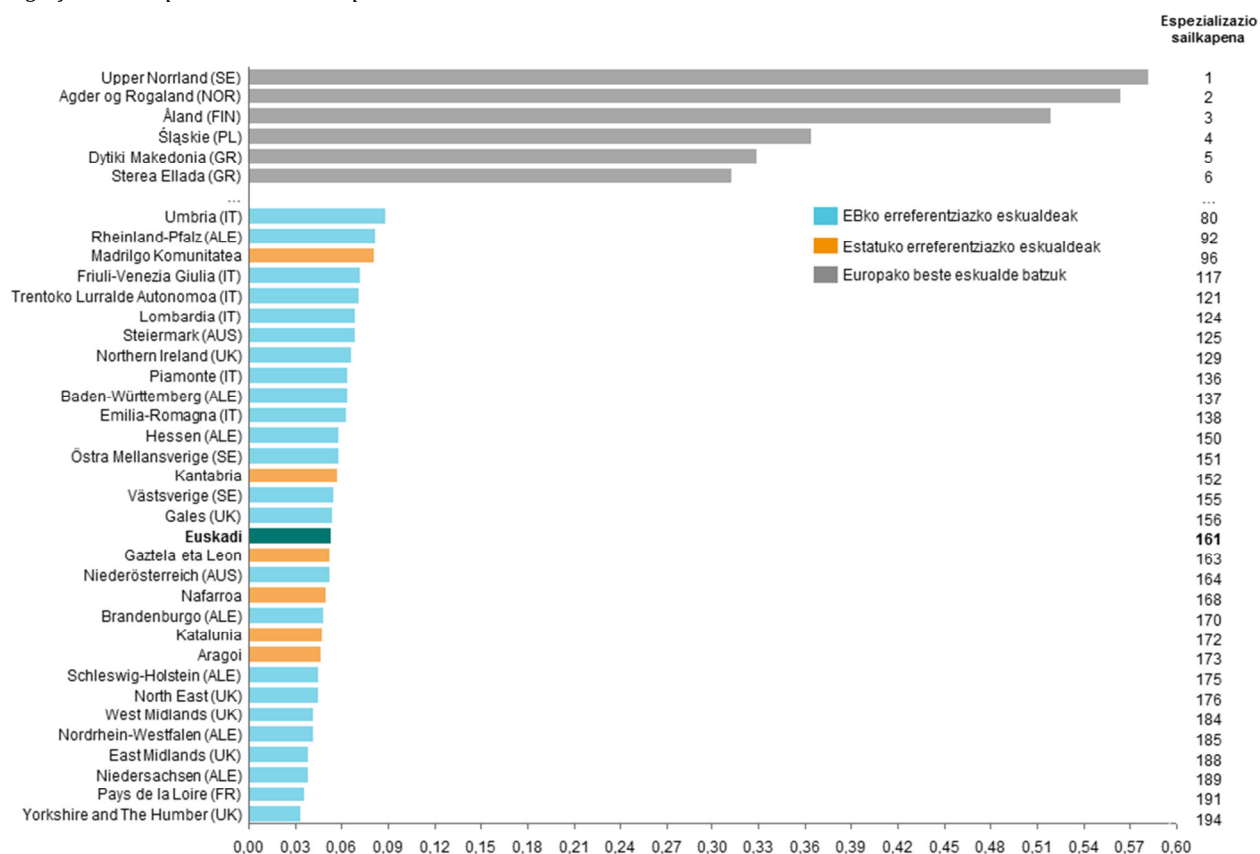
Aurkeztutako sektore-osaketak **manufaktura jarduera klasikoak nagusi diren industria** islatzen du (Metalurgia eta metalezko produktuak, eta Makineria eta tresneria). Arlo horiek, elkarrekin, sektorearen balio erantsiaren % 40 betetzen zuten 2014an. Energiaren sektorea ere oso garrantzitsua da Euskadin; sektoreko balio erantsiaren % 15 osatzen du zuzenean eta, gainera, sektore honi zuzentzen zaizkion manufaktura jarduera asko erakartzen ditu.

Euskal ekonomiak jarraitzen du **ekoizpen profil aski tradizionala izaten, zerbitzu aurreratuen garapen eskasa** izanik; eskualde aberatsenetan eta dinamikoenetan presentzia handia izaten dute, funtsezkoak baitira ezagutzaren sorkuntzan oinarritzen den berrikuntzaren lehiakortasun fase berrirako.⁵

Orkestrak argitaratutako 2015. urteko Lehiakortasun Txostenaren arabera, **Euskadik sektore-dibertsifikazio maila dezente altua** du, Espainia zein Europako erreferentzia-eremu askok dutenaren antzekoa.

⁵ "Euskadi entre las regiones avanzadas del mundo. Juego de espejos para una guía de desarrollo." (A. Alberdi, revista Ekonomiaz, 2015).

11 grafikoa. Europako eskualdeen espezializazio indizea 2013an

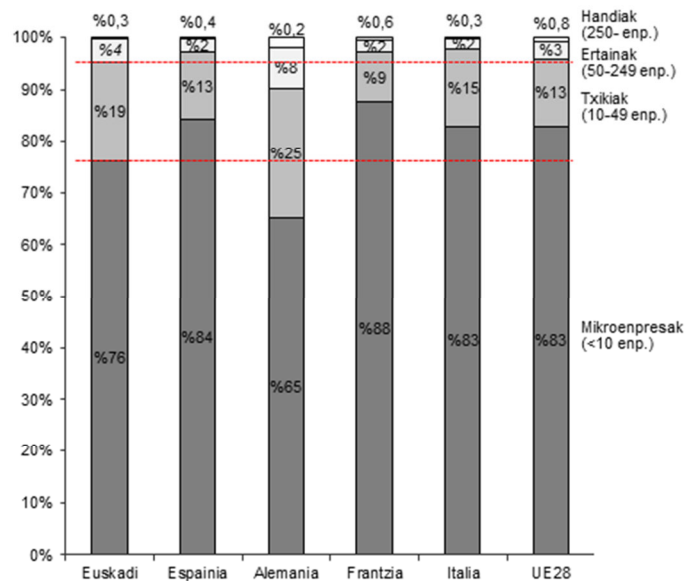
Iturria: "Euskadiko Lehiakortasun Txostena 2015" (Orkestra)

Euskal industria ia 11.000 enpresak osatzen dute (lurrealdeko enpresa guztien % 7), eta horien % 95ek 50 langile baino gutxiago du. Enpresa txiki eta ertainen nagusitasun horrek, Alemanian ezik gainerako ekonomien antzekoa denak, bi berezitasun ditu beste herrialde batzuekin alderatuta: mikroenpresen pisu txikiagoa eta enpresa handi eta ertainen batez besteko tamaina txikiagoa.

12 grafikoa. Euskadin enpresa industrialen kopurua, enplegu mailaren arabera, 2015. urtean

	Erauzketa Industria	Manufaktura Industria	Energia	GUZTIRA %Euskadi*
0-2 enp.	9	5.357	80	5.446 %5
3-9 enp.	15	2.776	18	2.809 %11
10-19 enp.	9	1.124	7	1.140 %24
20-49 enp.	5	929	3	937 %33
50- enp.	0	518	6	524 %34
GUZTIRA %Euskadi	38 %0,02	10.704 %8,92	114 %0,07	10.856 %7
Enplegua %Euskadi	392 %0,1	165.646 %22	1.800 %1	167.838 %22

13 grafikoa. Manufaktura enpresen banaketa tamainaren arabera Euskadin eta erreferentzia herrialdeetan, 2014. urtean

(*) Euskal enpresa guztien gaineko % dagokion enplegu mailan

Iturria: Eustat, Eurostat

Iturria: Eustat

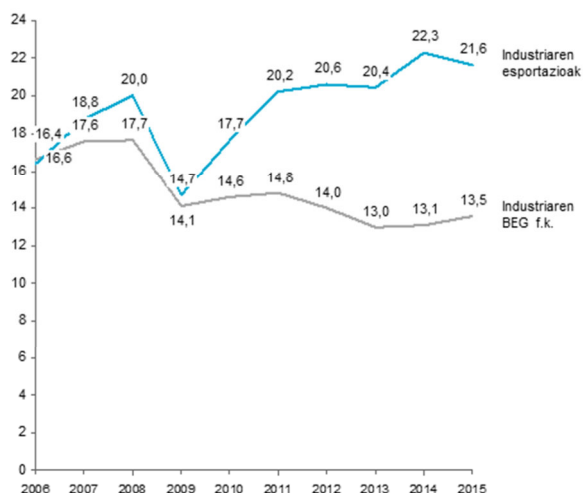
2.4.3. Lehiakortasunaren egoera

Nazioartekotzea

Euskal industriak nabarmen handitu du **krisialdiko urteetan esportaziorako zuen joera**, barne eskariaren beherakadak behartuta. BEG industrialak jaitsi egin zen 2009-2014 epealdian eta, aldi berean, esportazioen balioak berehala (2011n) berreskuratu zuen 2008ko maila; 2014an 22.000 milioi euroak gainditu zituen, 2015ean zenbateko hori pixka bat jaitsi bazen ere.

Industriak euskal esportazioen ia % 99 suposatzen du, bata erregularitasunez esportatu ohi duten enpresen % 93 ere; guztira 2.891 enpresa esportatzaile dira, manufaktura industrian diharduten enpresa guztien % 27.

14 grafikoa. Euskadiko industriaren esportazioak eta Balio Erantsi Gordina f.k. (milaka miloi eurotan)

Iturria: Eustat, ICEX

1 taula. Euskadiko Manufaktura Industriako ohiko enpresa esportatzaileen kopurua 2016an

Industriako ohiko enpresa esportatzaileen kopurua 2016an	
Guztira	2.891 (Euskadiko ohiko enpresa esportatzaileen % 92; manufaktura industriako enpresen % 27).
<i>Makineria eta tresneria</i>	906
<i>Produktu metalikoak</i>	657
<i>Materiala eta ekipa elektrikoak</i>	441
<i>Kautxuzko produktuak</i>	359
<i>Produktu informatikoak</i>	298
<i>Burdinazko produktuak</i>	285
<i>Motordun ibilgailuak</i>	276
<i>Industria kimikoa</i>	249

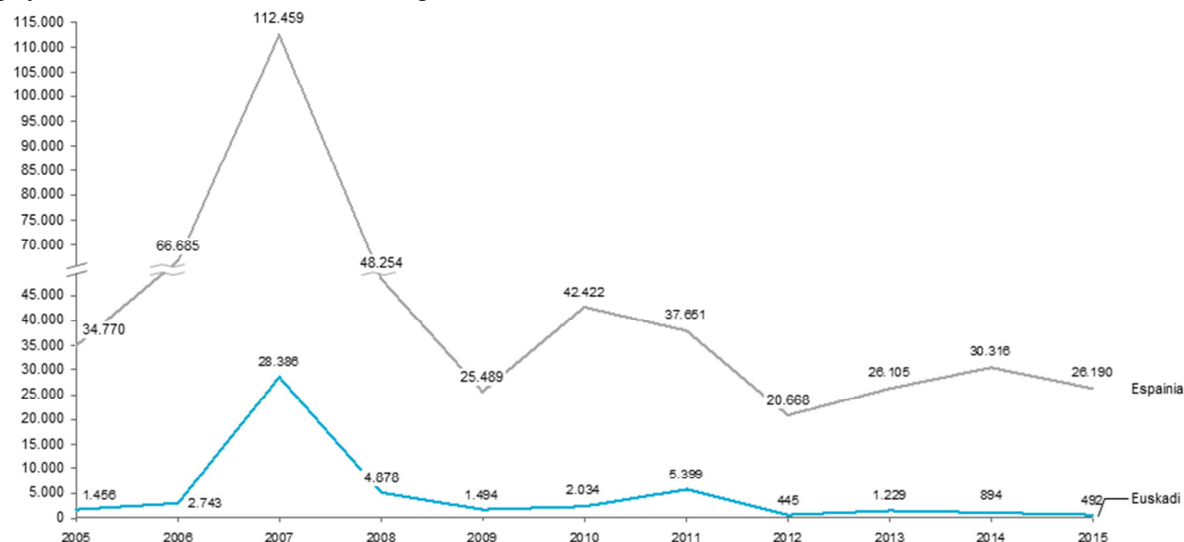
OHARRAK.

Manufaktura enpresa esportatzaile berak familia ezberdinetako produktuak esporta ditzake.

Ohiko enpresa esportatzaile gisa hartzen dira gutxienez 4 urtez jarraian esportatzen dutenak.

Esportazioetan ez bezala, 2012az geroztik euskal enpresek kanpoan egiten dituzten inbertsio zuzenak maila baxuetan mantentzen dira, 2008-2011 epealdiko zenbatekoetatik urrun.

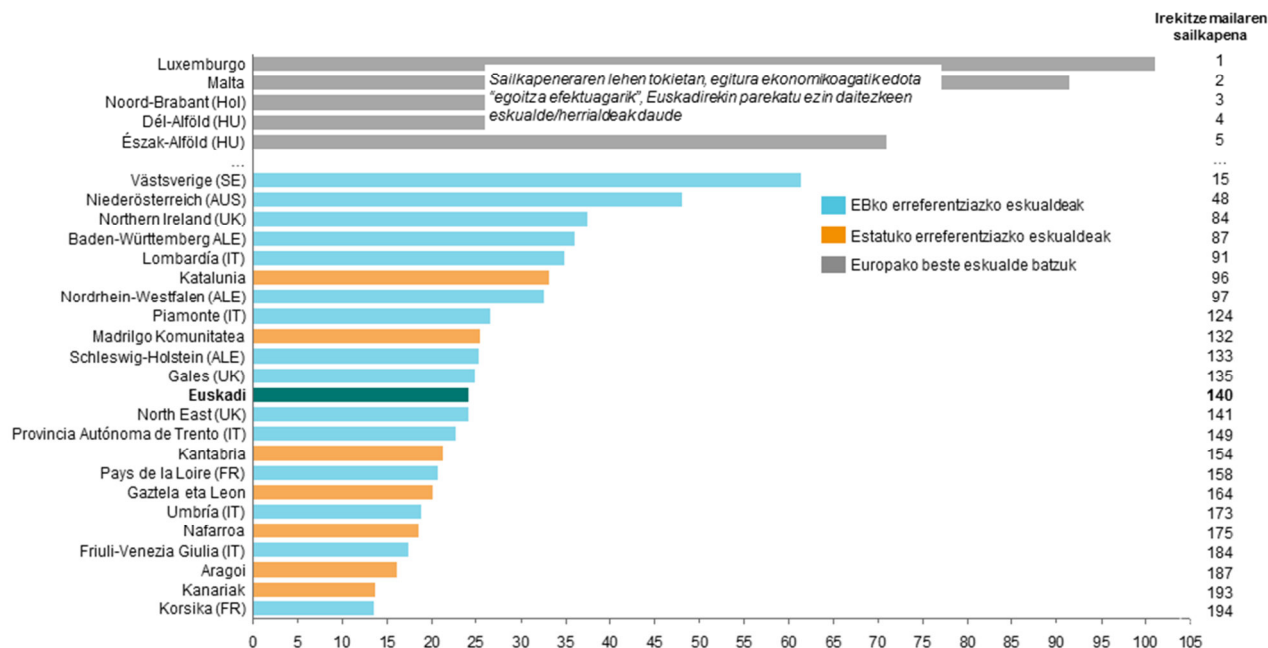
15 grafikoa. Euskadik eta Estatuak atzerrian egindako inbertsio zuzenaren bilakaera

Iturria: Eustat, ICEX

Orkestraren 2015eko Lehiakortasun Txostenaren arabera, euskal ekonomiaren **irekitze-maila** testuinguru europarrean erlatiboki baxua da, Espainiako eta bai Europako **erreferentziazko eskualde askoren antzekoa**.

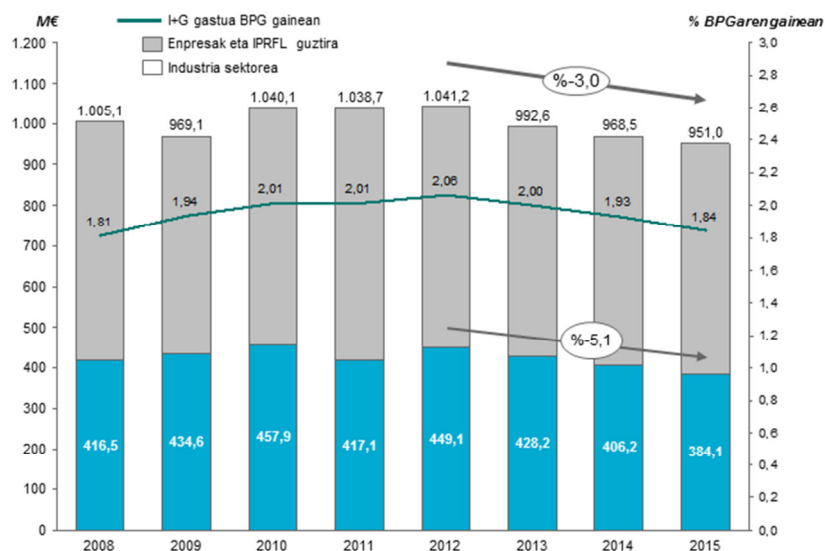
16 grafikoa. Europako eskualdeen irekitze maila 2013an

Iturria: "Euskadiko Lehiakortasun Txostena 2015" (Orkestra)

Euskadiko I+G gastua hazi egin zen 2008-2012 epealdian, baina orduraz geroztik joera negatiboa erakusten ari da. Egoera orokor hori industrian ere gertatzen da; osotasunaren % 40 suposatzen duena, ekonomian duen pisuaren oso gainetik.

16 grafikoa. I+G arloko gastu pribatuaren bilakaera Euskadin

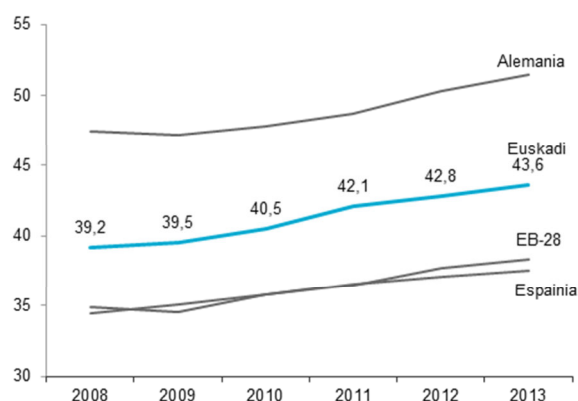

Iturria: Eustat

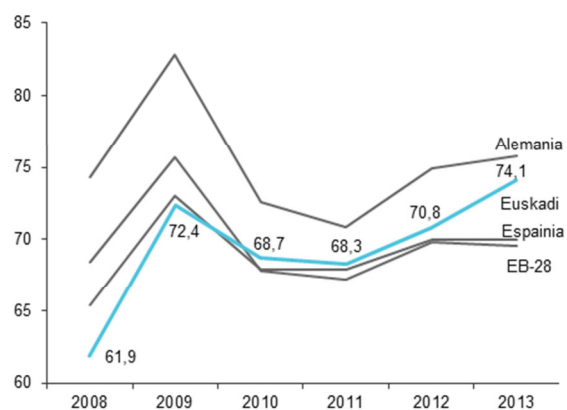
Langileen eta ekoizpeneko beste faktore batzuen kostuak

Langileen kostuak haziz joan diren aldi luze baten ondoren (2008/09 arte), 2008/09-11 epealdian kopurua zuzendu egin zen eta gora egin zuen berriro 2011-2013 epealdian. Hauek dira ondoren azaltzen diren estatistiken eta gai honi buruz argitaratu diren azterketen ondorioak⁶.

17 grafikoa. Soldatapeko bakoitzeko langile-kostuak manufaktura-industrian (milaka eurotan)

18 grafikoa. Unitateko kostua manufaktura-industrian (% produktu unitatearen gainean)

Iturria: "Euskal Industriaren ikuspegia 2016", Eustat

⁶ "Informe de Competitividad del País Vasco 2015" (Orkestra), "El desempeño competitivo de Euskadi frente a las regiones europeas de referencia" (Ekonomiaz, J.I. Jaca, 2015)

Energia kostuak ere gaur egun **desabantaila dira Estatu espainiarreko industriarentzat**, hala nola Alemania edo Frantziarekin alderatuta⁷, izan ere:

- Elektrizitatearen prezioa nabarmen handiagoa da.
- Energia kostuaren hazkundearen osotasuna bere produktuen prezioetara eramatea Europako inongo industriak lortu ez badu ere (eskualde batzuetako azpisektore jakin batzuek salbu), Estatu espainiarreko industriak lortu duen batez besteko portzentajea Europako batez bestekoa baino txikiagoa da.

Lehiakortasun arazo hau euskal enpresen kasuan areagotu egiten da, arrazoi historikoengatik tentsio ertainekotzat har daitekeen sare bati konektatuta baitago. Arazo hori konpontzeko bidean da EAJ-PNV eta PP-k lortutako akordioaren ondorioz. Industrializazio Plan honen eremuan eman beharreko pausoak emango dira eta dagokion jarraipena egingo da.

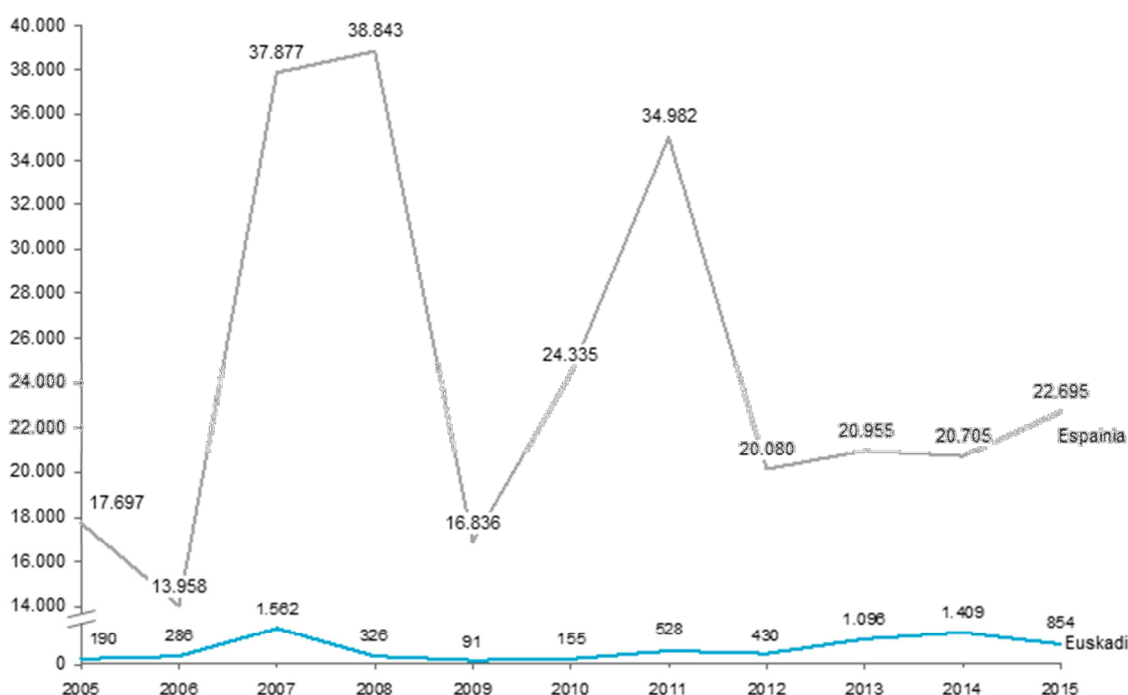
Aldiz, euskal industriaren finantza egoera nabarmen hobetu da aurreko epealdiarekiko.

- 2014ko erdialdeaz geroztik, Estatuan banku kreditua eskuratzeko aukera nabarmen hobetu da, interes tasa maila oso baxuetara iritsita.
- Orokorrean euskal enpresek kaudimen maila eta berrordainketa gaitasun egokiak dituzte, Estatuko osotasunean enpresek duten egoera baino hobea. Euskal enpresaren ahultasun handiena errentagarritasun maila baxua da.⁸

Inbertsioak erakartzea

Euskadiren lehiakortasun-posizioa aztertzeko beste ikuspuntu osagarri bat atzeritik datozen inbertsio zuzenen bilakaera da. Azken urteetako atzerriko inbertsioen hazkundeak (batez beste 1.120 milioi urtero, 2013-2015 epealdian) agerian uzten du Euskadik inbertsiorako erakargarritasuna lortu duela; erabakitze zentroen galerarekin zuzenean lotuta dago hori.

19 grafikoa. Euskadin eta Estatuan atzerriko inbertsio zuzenaren bilakaera (2005-2015; milioi eurotan)

Iturria: Ekonomia, Industria eta Lehiakortasun Ministerioa - DataInVex

⁷ "Precios de la energía y competitividad industrial" (Orkestra, abril de 2016)

⁸ "Informe económico-financiero de la empresa vasca" (Orkestra, diciembre de 2016)

Inbertsio horren parte esanguratsu bat SPRIk lagundu du Invest in Euskadi ekimenaren bidez. 2013 eta 2016 bitartean 212 proiektu kudeatu zituen, horietatik 47 amaitu ziren; guztira 371 milioitako inbertsioa eragin zuen eta, ondorioz, 390 lanpostu mantendu edo sortu ziren.

Ildo horretan, garrantzitsua da azpimarratzea fDi⁹ izen handiko aldizkariaren arabera (Financial Times argitaletxe taldekoa) Euskadik duela, Europako eskualde ertainen artean, atzerriko inbertsioak erakartzeko seigarren estrategiarik onena. Gainera, inbertsioak erakartzeko adierazle guztien osotasunean Europa Hegoaldeko bosgarrena da.

Regional Competitiveness Index 2016

Europako Batzordeak 2017ko otsailean argitaratutako Regional Competitiveness Index 2016ren arabera, lehiakortasunari dagokionez Euskadi 119. lekuan dago UE-28ko 263 eskualdeen artean, per capita BPGaren arabera posizioa baino nabarmen beherago (51/263).

Identifikatzen diren ahultasun garrantzitsuenak egonkortasun makroekonomikoa, garraio azpiegiturak, lan merkatuaren eraginkortasuna eta berrikuntza dira.

2 taula. Euskadiren posizio lehiakorra, 2016ko RCIn arabera

Adierazleak	Posizioa sailkapenean (EB-28ko 263 eskualderen artean)	Posizioa, BPG per capita hurbilen duten 15 eskualdeekin parekatuz
<u>Lehen dimentsioa – Oinarrizko faktoreak</u>	153/263	Ahulezia
Erakundeak	159/263	-
Egonkortasun makroekonomikoa	24/28	Ahulezia
Garraiorako azpiegiturak	189/263	Ahulezia
Osasuna	12/263	Indargunea
Oinarrizko hezkuntza	12/263	-
<u>Bigarren dimentsioa – Eraginkortasuna</u>	78/263	-
Goi mailako hezkuntza eta etengabeko prestakuntza	30/263	Indargunea
Lan-merkatuaren eraginkortasuna	148/263	Ahulezia
Merkatuaren neurria	86/263	-
<u>Hirugarren dimentsioa – Berrikuntza</u>	134/263	Ahulezia
Trebakuntza teknologikoa	146/263	-
Enpresa-sofistikazioa	138/263	-
Berrikuntza	79/263	-

Iturria: Europako Batzordea

⁹ fDi European Cities and Regions of the Future 2016/17 Rankings (2016ko martxoa)

2.4.4. Sektorearen koiuntura

Kluster politikari esker, eta bereziki Industria Koiunturaren Behatokiaren urteroko bilerari esker, Jaurlaritzak Euskadiko produkzio-sektore ezberdinen errealitatearen eta epe laburreko aurreikuspenen ikuspegi oso eta eguneratua du.

2017ko martxoan egindako bileran baieztatu egin da zifra makroekonomikoek erakusten duten hobekuntza. Bertan parte hartzen duten 17 kluster elkarteetatik 10ek aurreko seihilekoan izandako fakturazioa handitu zuten, eta 10ek ere aurreikusten zuten hobekuntza hurrengo seihilekorako; bilakaera negatiboa bakar batean ikusi da. Esportazioen, enpleguaren eta I+G+b jardueren bilakaera ere positiboa izaten ari da, baina ez fakturazioaren kasuan bezain baikorra. Bestalde, eskabideen zorroari dagokionez, litekeena da aipatutako hazkunde mantsotzen aritzea.

3 taula. Koiunturaren Behatokia 2017 - I. Aurreko seihilekoarekiko bilakaera

Sektorea	Eskabideen zorroa			Fakturazioa			Esportazioa			Enpresa eta Enplegu kopurua			I+G+b		
	-	=	+	-	=	+	-	=	+	-	=	+	-	=	+
Aeronautika															
Elikadura															
Automobilgintza															
Bio-osasuna															
Eraikuntza															
Eduki digitalak															
Energia															
Trenbideetako ekipamendua															
Galdaketa															
HABIC															
Itsasoko Industriak															
Ingurumena															
Papera															
Burdingintza															
Fabrikazioko Tek. Aurr. (AFM)															
EIKT															
Garraioa Mugik. eta Logistika															

Iturria: Industria Koiunturaren Behatokia 2017, Eusko Jaurlaritza

4 taula. Koiunturaren Behatokia 2017 - I. Hurrengo seihileko aurreikuspenak

Sektorea	Eskabideen zorroa			Fakturazioa			Esportazioa			Enpresa eta Enplegu kopurua			I+G+b		
	-	=	+	-	=	+	-	=	+	-	=	+	-	=	+
Aeronautika															
Elikadura		ed/ee													
Automobilgintza															
Bio-osasuna															
Eraikuntza															
Eduki digitalak															
Energia															
Trenbideetako ekipamendua										ed/ee					
Galdaketa															
HABIC															
Itsasoko Industriak															
Ingurumena															
Papera															
Burdingintza															
Fabrikazioko Tek. Aurr. (AFM)															
EIKT															
Garraioa Mugik. eta Logistika		ed/ee			ed/ee			ed/ee			ed/ee			ed/ee	

Iturria: Industria Koiunturaren Behatokia 2017, Eusko Jaurlaritza

Nahiz eta koiuntura aldekoa izan, elkarreek beraiek azaldutako errealitatetik erronka garrantzitsuak ondorioztatzen dira:

- Kezka, nazioarteko politikari buruzko ziurgabetasunagatik.
- Sektore batzuetan langile kualifikatuak aurkitzeko zailtasunak.
- Prezioetan presioaren hazkundera, negozioen marginari eragiten diona.
- Garapen bidean dauden herrialdeetako enpresen lehia handiagoa; dagoeneko ez baitira beren merkatuan soilik lehiatzen, maila globalean baizik.
- Produktu zein prozesuen garapen teknologikoko behar handiak, digitalizazioa, gauzen Interneta edo big data gisako gaiak barne.
- Euskal enpresentzat garrantzitsuak diren eta garapen bidean dauden merkatu batzuen mantsotzea, ziurgabetasun ekonomikoaren eta mundu mailako politikaren ondorioak jasaten ari direnak.

Egoera honen aurrean, I+G arloko inbertsioen hazkunderaren bidez eta balio erantsi handiagoko produktu eta zerbitzuen garapenaren bidez beren eskaintza bereiztearen aldeko apustua egiten dute sektore eta enpresa gehienek.

5 taula. Kluster bakoitzaren egoera eta aurreikuspenak ⁽¹⁾

Sektorea	Elkartea	Egoera eta epe laburrerako aurreikuspenak
Aeronautika	HEGAN	Egoera ona. Beharrezkoa da lehiakortasuna sendotzea, eraginkortasunaren (kostuen murrizketa) eta bilakaera teknologikoaren bidez. Ziurgabetasuna aldaketa sozio-politikoengatik.
Elikadura	Euskadiko Elikaduraren Klusterra	Erronkak: berrikuntza produktuan eta elikagaien katean (segurua, iraunkorra eta modernoa). Krisialdian eten egin diren I+G inbertsioak aktibatu dira.
Automobilgintza	ACICAE	Munduko merkatuaren hazkundera. Dibertsifikazio maila handia bezero, produktu eta merkatuei dagokienez. Esternalizazio maila gero eta handiagoa (aukera hornitzaileentzat). Enplegua hazten, baina profil egokiak aurkitzeko zailtasunekin.
Bio-osasuna	Basque Health Cluster	Eskabideen zorroaren, fakturazioaren eta esportazioen hazkundera (dagoeneko esportatzen duten enpresetan). Nazioarteko merkatua. Enpresa gazteak eta txikiak, euskarri ekonomikoa eta laguntza teknikoa behar dutenak. Merkatu nazionalen prezioen beherakada.
Eraikuntza	ERAIKUNE	Eraikuntzaren azpisektorean bilakaera positiboa, negatiboa obra zibilen azpisektorean. Nazioarteko jarduera gorakorra. Enpresa zatikatze handia; lankidetzaz sustatzeko eta dimentsio handiagoa lortzeko ekimenak.
Eduki digitalak	EIKEN	2016an egoera positiboa sektore gehienetan. 2017rako aurreikuspenak: mantentzea edo pixka bat haztea. Aldi baterako lanpostuak murrizteko aurreikuspena.
Energia	Energia klusterra	Esportazio maila altuko sektorea. Nazioarteko merkatu eolikoaren egoera ona, eta Estatuko energia berriztagarrien merkatuan gorakada aurreikuspenak. Oil&Gas sektorean suspertzea aurreikusten da, petrolioaren prezioaren hazkundera lotuta.
Trenbideak	MAFEX	Aurreikuspen orokorrak positiboak dira, barne merkatuaren ingurukoak barne. Ziurgabetasuna nazioarteko egoera geopolitikoagatik, merkatu jakin batzuetara sartzeko zailtasuna eta gorabidean dauden herrialdeen lehia gero eta handiagoa. Joerak: digitalizazioa, 4.0 Industria, erosketak publiko berritzailea, big data eta zerbitzizazioa.
Galdaketa	EAEko eta Nafarroako Galdatzaileen Elkarte	Burdinan eta aluminioan jokabide ona, okerragoa altzairu urtuan. Esportazio maila altua.
Ekipamendua, zura eta diseinua	HABIC	Aurreikuspen positiboak; estatuko merkatua berreskuratzen, baina marjina baxuekin. Zailtasunak esportazioetarako profil profesionalak aurkitzeko. Merkatuen dibertsifikazioa eta salmentarako bide berriak. IoT, big data edo errealtate areagotura lotutako irtenbideak.
Itsasoko Industriak	Euskal Herriko Itsas Foroa	2016an mundu mailako merkatuaren geldialdia, gehiegizko gaitasunak eragindako arazoak. Enpleguen galera, ontziola txiki eta ertainen jarduera pixka bat jaisteagatik. Aukerak offshore merkatu eolikoan.
Ingurumena	ACLIMA	Merkatua berreskuratzen 2015az geroztik. Marjinen gaineko presioa lehengaien prezioaren hegakortasunagatik. Lehiaketa publikoen balorazio irizpideek eragindako kezka. Ondasun eta ekipamenduen eta zerbitzu aurreratuen nazioarteko jardueren hobekuntza.
Papera	Euskadiko Paperaren Klusterra	Ekipamendu ondasunetan aurreikuspen negatiboak; inbertsio zikloaren agortze zantzuak. Paper ore eta paperaren esportazioen okertzea nazioarteko ezegonkortasun politikoagatik. Garapen bidean dauden herrialdeen mantsotzea. Balio erantsi handiagoko paper mota berri batzuetarantzko berrorientazioa.
Burdingintzako produktu eta instalazioak	SIDEREX	2016an fakturazioa jaitsi egin da, baina azken hileetan joera positiboa da. Esportazioetan % 15eko beherakada. Energia elektrikoaren prezio lehiakorra funtsezkoa da. I+G arloko inbertsio handiak produktuan eta prozesuan.
Fabrikazioko teknologia aurreratuak	AFM	Deformazioan atzitze ona, abioan atzerakada txikia. Etorkizunerako aurreikuspen onak. Esportazio merkatuen “okzidentalizazioa”. Enpleguan eta enpresen kopuruan egoera egonkorra.
EIKT	GAIA	Bilakaera positiboa baina zailtasunekin (Estatuan ezegonkortasun politikoa, munduko koiuntura sozioekonomikoa, profesionalen eskasia). Integrazioaren eta dimentsionamenduaren aldeko apustua. 4.0 ingurunearen garapen arauemaile eta erregulatzaileen eta I+G+b programetara irismena izateko erraztasunen eskaera.
Garraioak, mugikortasuna eta logistika	MLC ITS - Mugikortasun eta Logistika Klusterra	Azpiegituren azpisektoreetan eta pertsonen eta salgaien operadoreetan ardzatutako hazkundera. Esportazioen atzerakada txikia, fakturazioaren % 30 suposatzen duena. Historikoki oso zatikatuta egon den sektorea.

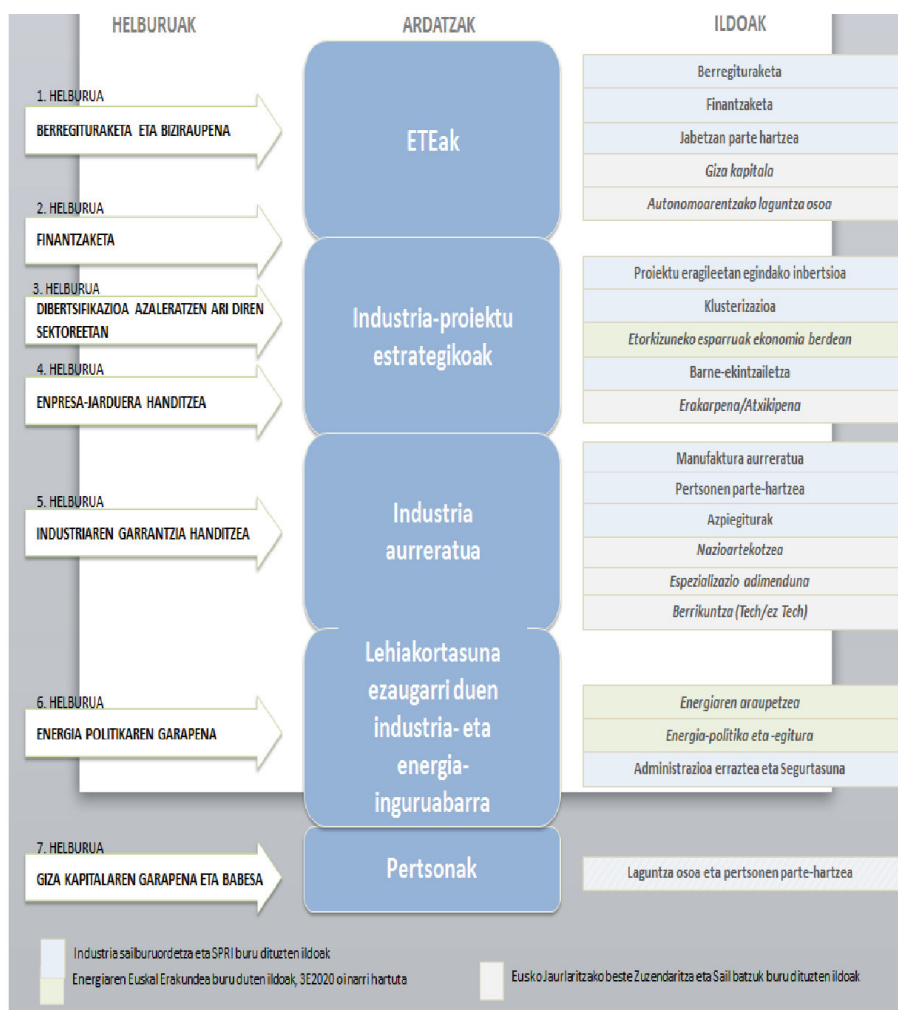
Iturria: guk egina 2017ko martxoko Industria Koiunturaren Behatokiaren datuetan oinarrituta

(1) Kluster guztiak jasotzen dira, ez soilik manufakturi buruzkoak, ikuspegi oso bat eskaintzearen.

2.5. 2014-2016 Industrializazio Planaren Ebaluazioa

2017-2020 epealdirako politika industrialerako plangintzak nahitaez eskatzen du aurreko legealdian egindako bidearen atzera begirako ikuspegia. Lehen erdia krisi ekonomikoak markatu zuen (2013-2014) eta bigarrena berreskurapenak (2015-2016). Testuinguru horretan, Jaurlaritzaren lana beste legealdi batzuetan baino bideratuago egon zen zailtasunak pairatzen ari ziren enpresak laguntzera; garbi erakusten dute 2014-2016 Industrializazio Planaren lehenengo helburuak eta ardatzak (ikusi Ilustrazioa). Era osagarrian, Planak “etorkizuneko” politika industrialean ahalegin nabarmena mantendu zuen, industria proiektu estrategikoak sustatuz eta industria aurreratua sendotuz.

Ilustrazioa 9. 2014-2016 Industrializazio Planaren helburuak, ardatzak eta ekintza ildoak

Iturria: Industrializazio Plana 2014-2016

Aurkeztutako bost ardatzen egitura jarraituz, jarraian laburtuta ageri dira 2013-2016 epealdiko lorpen nagusiak, baita aurreikusi zena baino gutxiago aurreratu duten arloak ere, 2014-2016 Planean proposatu zen aginte-koadroko adierazle garrantzitsuenak barne. Plana indarrean 2014an sartu zen arren, jarraian aurkeztu den ebaluazioa 2013. urtera zabaldu da legealdiaren ikuspegi globalagoa ematearren.

6 taula. 2014-2016 Industrializazio Planaren Ebaluazioa*

Ardatzak	Lorpen nagusiak	Gutxien aurreratu duten arloak / Egiteke dauden erronkak	Adierazleak / Ebidentzia kuantitatiboak
1. ARDATZA. ETEak finantzatzea eta berregituratzea	Modu nabarmenean lagundu zaio enpresa askoren biziraupenari (eta milaka lanpostu mantentzeari), honakoen bitartez: diru-laguntza eta finantzatze programa orokorrak, Bideratu programa berezia, zailtasunak dituzten enpresentzako bide-laguntza, eta erabakiak hartzeko babesa. Finantzen Euskal Erakundea abian jarri da, ekonomia sustapenerako Jaurilaritzaren tresnak osatuta.	Laguntzen eskaintza zabala izan arren, enpresa txiki batzuek nolabaiteko arreta falta sumatzen dute.	EEEk eragindako langile kopurua: 2013an 31.790; 2016an 6.283 (Eustat) Enpresen alta eta baje saldo garbia (urtarrilaren 1ean): 2014an -2.066; 2016an -374 (Eustat) Zailtasunak dituzten enpresetan burututako esku-hartze kopurua: 175; mantendutako enplegua: 22. 400 pertsona Bideratu Berriaren (krisian dauden enpresak berregituratzeko eta berrabiarazteko programa berezia) laguntza izan duten industria-enpresen kopurua: 4
2. ARDATZA: Industria proiektu estrategikoak sustatzea	Kluster politika berrantolatuta da. EnergiBasqueko (Bidelek eta Bimep) proiektu nagusi batzuetako inbertsioen etapa amaitutzat eman da. Ekintzailatza politikak bilakaera izan du alderdi batzuetan: erakundeen arteko koordinazioa, barne-ekintzailatzaren sustapena, Bind 4.0, Basque Funtsa, BIC-en arkitekturaren antolamendua eta abar. Proiektuak lehenesteko aplikatzen ari diren espezializazio adimenduneko (RIS3) lehentasunak definitu dira.	Enpresen eta sektoreen arteko lankidetzak nahi baino txikiagoa da. Proiektu energetiko-industrial garrantzitsuetan (hidrokarburoen esplorazioa, Ibil, Bidelek, Bimep) egindako inbertsioetatik balio handiagoa sortzeko beharra eta aukera dago. Egiaztatu da “etxeko lanak egin” eta nolabaiteko dimentsioa hartu duten enpresak laguntzeko zailtasuna.	2013-2015 urte bitartean lagundu diren trazio-proiektu estrategikoen kopurua (Ekarpen, aparteko abalak, FEL): 58; jarritako finantzazioa: 134 milioi. Kanpoko inbertsio zuzena Euskadin: batez beste 1.120 milioi urtero 2013-2015 epealdian. Invest in the Basque Country ekimenaren jarduerak 2013-2016 epealdian: 47 proiektu bukatuta, 371 milioi sustatutako inbertsioetan, 390 enplegu mantenduta edo sortuta. 2013-2016 epealdian, Ekintzaille eta Barneekintzaille programen bidez lagundutako industria enpresako proiektuen kopurua: 474.
3. ARDATZA. Industria aurreratua sendotzea	Teknologia arloko gastu publikoa berrantolatuta da (irizpide objektiboak aplikatuz) eta merkatutarako transferentzia aurrerapenak lortu dira. “Basque Industry 4.0” euskal industrian uztartu da kontzeptu eta marka gisa. Fabrikazio aurreratuko bi zentro jarri dira abian: Windbox eta CFA Aeronautico. Enpresen parte-hartzearen aldeko Jaurilaritzaren apustua abian da, sentibilizazioaren eta programa espezifikoaren bidez (Innobideak-Pertsonak eta LANPAR funtsa). Fabrikazio aurreratuko pilotaje-taldea jarri da abian, kluster arteko lankidetzak sustatzeko formula baliagarri gisa. Aurreratu egin da enpresen nazioartekotzearen ardaztean (lehentasuneko herrialdeen eta laguntza programen garapenaren aldeko apustua) eta beste erakunde batzuekiko koordinazioan (Euskal Nazioartekotze Partzuergoaren bidez). Invest in Euskadi zerbitzua jarri da abian.	Beharrezkoa da transferentzia teknologikoa bultzatzen jarraitzea, enpresa ehunarekiko hurbilpen handiagoa bilatuz, batez ere enpresa txikien kasuan. Inbertsio pribatua sustatu behar da enpresa bakoitzaren estrategia teknologiko propioarekin bat. Industriaren digitalizazioa hasiberria da, dena den, nazioarteko testuinguruan garapena oraindik mugatua da. Industria-luzoruen politika berrakibatuta behar da, aurreko epealdian zailtasun ekonomikoak gainditzeko zentratu baitzen. Euskal gazte gutxiak egiten dute ekintzailatzaren aldeko apustua. Hazteko gaitasuna duten startup-ak sortzeko zailtasunak. Egiaztatu da enpresa txiki askok oraindik kudeaketan eta prestakuntzan oinarritzko beharrak dituztela. Pertsonen parte-hartze programek ez dute izan espero zen eskaera, batez ere LANPAR funtsak.	2013-2016 epealdian lagundutako I+G enpresa proiektuak (Etorgai, Gaitek, NETs, Hazitek): 3.327 proiektu. Ezagutzako jarduerak intentsiboetako enplegua %-tan: 2012an % 12,2; 2015ean % 12,6. Maila teknologiko altu edo ertain altuko esportazioen hazkundera (2015ean, 2012rekiko %-tan): % 13 Produktu-prozesuan berritzaileak diren ETEen %: 2012an % 36,5; 2016an % 33,3. Marketing edo antolakuntzan berritzaileak diren ETEen %: 2012an % 27,9; 2016an % 20,8. Merkaturako eta enpresarako produktu berrien salmenta %-tan guztizko salmenten gainean (IUS adierazleak): 2012an % 16; 2014an % 14,7. Enpresa industrial esportatzaileen %: 2012an % 64; 2016an % 73. Parke Teknologikoetan alokairurako azaleraren hazkundera (2016an, 2012rekiko %-tan): % 30. SPRILUREk alokairuan jarritako zoru industrialak: 2013an 13.495 m ² ; 2016an 21.783 m ² SPRILUREk saldutako zoru industrialak: 2013an 3.266 m ² ; 2016an 14.562 m ² LANPAR funtsak lagundutako enpresa kopurua: 1 Renove Makina Erreminta programak lagundutako inbertsio proiektuen kopurua 2013-2016 epealdian: 835
4. ARDATZA. Testuinguru industrial eta energetiko lehiakorren sorrera	Akordioak lortu dira Industria eta Energia Ministerioarekin sare elektrikorako sarbiderako peaje berrien eragin ekonomikoa murrizteko (tentsio 6.1B tartearen bidez) Energia eraginkortasunean aurreratzen jarraitu da.	Energiaren kostuak jarraitzen du izaten euskal (eta estatuko) industriarako desabantaila Europako beste herrialde batzuekin lehiatzeko orduan. Enpresen energia aurreratuaren kudeaketa hobetzeko eremu zabala dago.	2013-2016 epealdian industria sektorean aurreztutako energia kontsumoa EEEK lagundutako proiektuen bidez: 100.497 tep/urtean.

Iturria: Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Saileko barne informazioa; Eustat; INE.

* Baloratu diren alderdi batzuen ardazkako sailkapena ez dator bat 2014-2016 Planaren aginte-koadroaren jatorrizko sailkapenarekin. Ardatz bakoitza errazago ulertzeko eta baloratzeko doikuntza batzuk egitea erabaki da.

Ebaluazio honek agerian jartzen ditu 2017-2010 epealdian esku hartzea eskatuko duten zenbait arlo; kasu batzuetan, aurreko epealdiko lorpenak dira euskal industriaren garapenak palanka modura har ditzakeenak; eta beste kasu batzuetan, nahikoa aurreratu ez den eremu batzuez ari gara, eta beraz sustatze berezia behar dutenak.

Bereziki nabarmentzekoa da zailtasunak dituzten enpresak laguntzearen garrantzia (SPRIren “R” arekin zuzenean zerikusia duen lana). Industria politika honen dimentsioak historikoki Ekonomia Garapen Sailaren (edo Industria Sailaren) lehentasunen artean egon da Eusko Jaurlaritza osatu zenetik, baina garrantzi publikoa hartzen du ekonomia krisialdietan soilik. Horrela gertatu zen oso modu nabarmenean 80ko hamarkadan, baita azken urteetan ere. Halere, garbi eduki behar dugu, bai Gobernu gisa eta bai gizarte gisa, politika industrialak beti izango duela berregituraketaren eta birmoldaketa dimentsio horren osagairen bat, izan ere, enpresen desagerpena eta sektoreen berregituraketa gertaera naturala da ekonomia irekian. Enpresen desagerpenarekin modu naturalean bizitzen ikasi behar dugu, eta Jaurlaritzak tresnak izan behar ditu haiek laguntzeko. Aurreko legealdiko esperientziak erakutsi digu, laguntza-programez gain, Jaurlaritzaren lana ere garrantzitsua dela zailtasun handiei aurre egin behar dieten enpresak artatzeko, sarritan ezin izaten baitituzte zailtasunak kabuz gainditu gainditu, ezta zenbaitetan Jaurlaritzaren kudeaketa arruntera jota ere.

Bestalde, komenigarria da nabarmentzea 2014-2016 Industrializazio Planaren jarduera lerroen artean berariaz ageri ez ziren politika industrialaren zenbait eremutan lortutako aurrerapenak. Logistika eta garraio azpiegiturak dira kasu horietako bat, izan ere, eremu honetan aurrerapauso oso esanguratsuak eman dira azken urteotan. Horien artean, nabarmentzekoak dira abiadura handiko trenbide-sarean Gipuzkoako zatiaren eraikuntzan eman diren aurrerapenak (Euskal Trenbide Sarearen bidez) eta Arasur-eko tren bazterbidearen proiektuak, baita etorkizuneko Jundizeko plataforma multimodala ere.

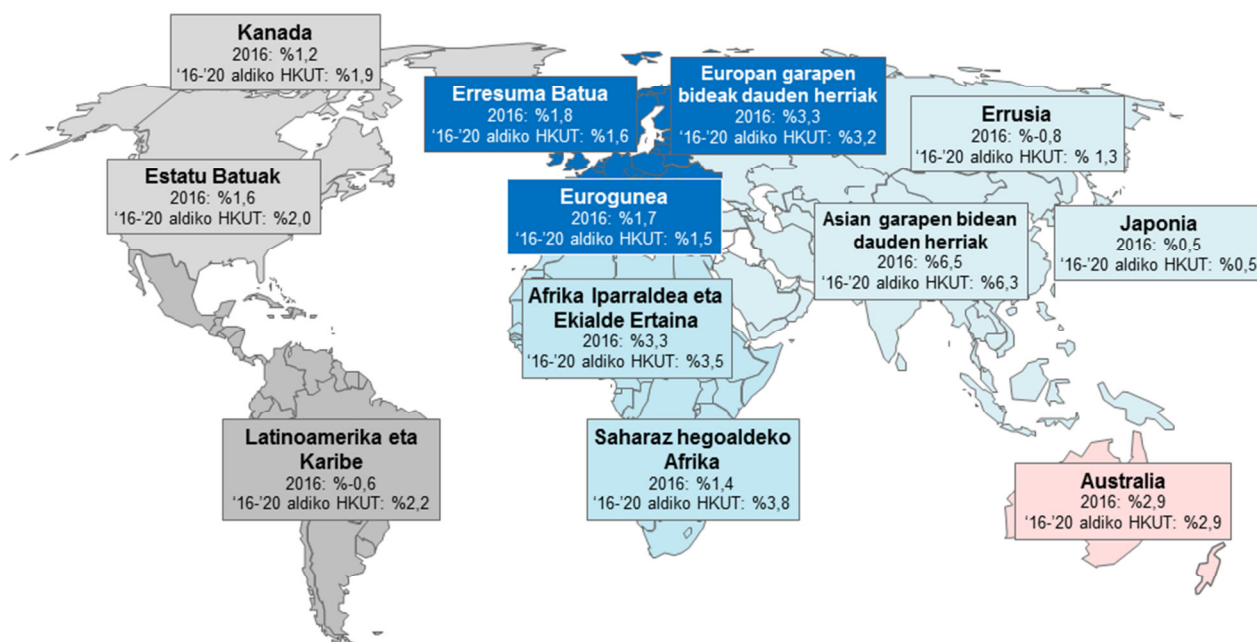
2.6. Inguruaren egoera

2.6.1. Ekonomia ingurunea

2017-2020 Industrializazio Plana Europako Batzordeak “**erronka garaietako hazkunde apala**” gisa definitu duen testuinguru ekonomikoan exekutatu da. Horrela, aurreikusten da euro zonaldeko hazkundeak 2016ko % 1,7 inguruko mailetan mantenduko dela edo pixka bat beherago, faktore anitzek arriskuak areagotzen baitituzte egungo testuinguruan. Horien artean nabarmentzekoak dira Europaren identitate krisia, AEBko politika protekzionistak eta Txinako hazkunde eredua berronkatzea barne eskaerari begira.

Bere aldetik, ELGak “hazkunde txikiko tranpaz” hitz egiten du, munduko ekonomia inbertsioaren eta nazioarteko merkataritzarena aurrerapen apalek markatua egongo dena.

20 grafikoa. Benetako hazkunde ekonomikoa (2016) eta aurreikuspena (2020ra arte) munduko eskualdeen arabera

Iturria: FMI (2016ko urria)

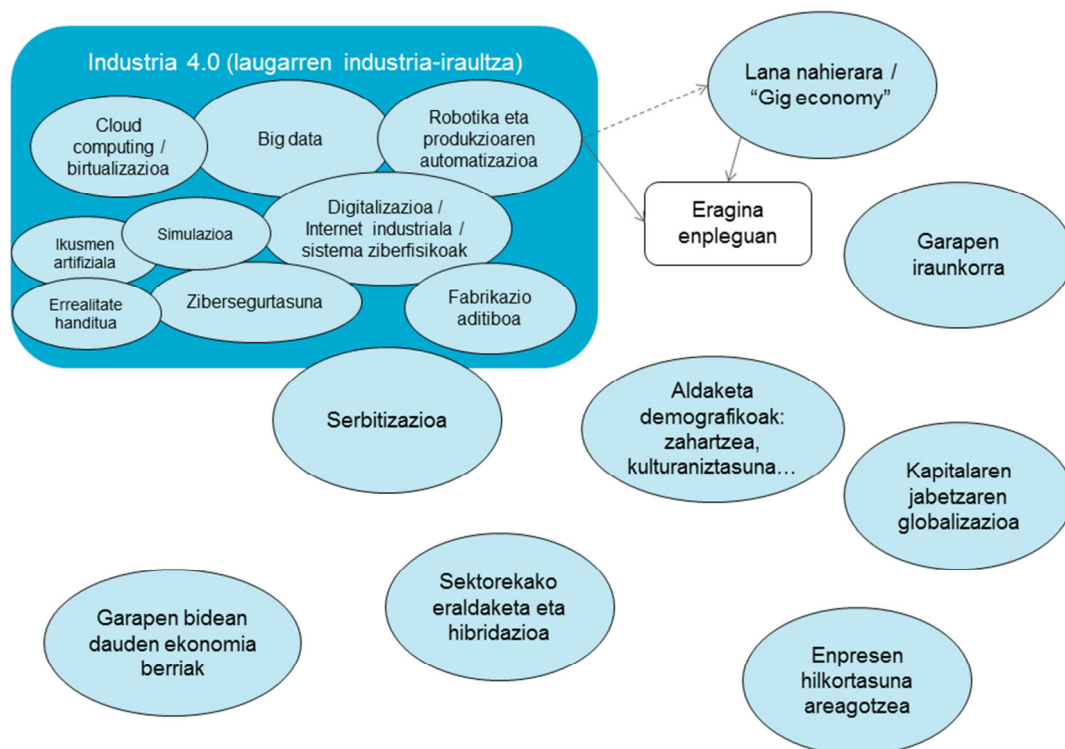
2.6.2. Joera globalak eta horien eragina euskal industrian

Hazkunde ekonomiko apala espero izateak ez du esan nahi inguruaren aldaketan erritmoa motelduko denik, kontrakoa baizik. 2014-2016 epealdian gertatu zen bezala, datozen lau urteetako ekintza politikoa ingurune oso aldakor eta konplexuan garatuko da.

Globalizazioa, informazioaren eta komunikazioaren teknologiak eta beste aurrerapen teknologiko batzuk gizarte eta ekonomia eredua aldatzen ari dira. Komunikatzeko, mugitzeko eta ondasunak eta zerbitzuak sortzeko erak aldatzen ari dira. Ikusten ari gara industriak nola desagertzen ari diren, eta aldi berean ezagupen eta gaitasun berriak eskatzen dituzten beste sektore batzuk eta lan eredu berriak sortzen ari dira.

Ingurunean nabarmendu daitezkeen joera anitzen artean, ondoren aipatuko dira datozen urteetan printzipioz garrantzi berezia izango dutenak orokorrean edo euskal industriarentzat bereziki.

10 irudia. 2017-2020 aldirako inguruko joera nagusiak

Iturria: Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura sailak egindakoa

Industriaren aldaketa sakon baten aurrean gaude, negozio ereduak eta sektore zein balio-kateen egitura aldatzeko gaitasuna duten teknologia jauziak nagusi dira. Eraldaketa hau **laugarren industria iraultza** izendatu zuten aspaldian, eta orain dela urte batzuk Euskadin hasiak gara naturaltasunez **4.0 Industriari** buruz hizketan. Inork ez daki zer erritmotan emango diren aldaketak, ezta zer sakontasun izango duten ere, baina argi dago **datozen urteetan euskal industriari eragingo dion joera nagusia hau izango dela.**

Digitalizazioa eta zerbitzazioa

Ausartzen gara baieztatzera digitalizazioa dela gure mundua bizitzen ari den laugarren industria iraultza honen habe nagusia. Xehetako merkataritza, banka edo hedabideak gisako sektore ezberdinen arrastoari jarraituz, digitalizazioa progresiboki sartzen ari da industrian, “Internet Industrial” edo sistema ziber-fisikoak gisako kontzeptuei lotuta. Balioaren sorrera desplazatzen ari da tradizioz industrietatik hartu dugun arlotik (produktua eta prozesu produktiboa) datuetara, zalantzan jarritz lehiatzeko gaitasuna produktuaren diseinu, kalitate edo produkzioaren eraginkortasunaren moduko elementuetan (esklusiboki). Datuen inguruan informazio eta komunikazioen teknologien arloko garapen eremu berriak sortzen ari dira, besteak beste, datuen azterketa (big data), cloud computinga eta zibersegurtasuna, denak fabrikazio enpresen eskumen tradizioaletatik oso urrun.

Egia da digitalizazioak urteak daramatzala industrian garatzen eta, gaur egun, kontzeptuak lantegietan baino presentzia nabarmen handiagoa duela hedabideetan eta joerei buruzko txostenetan; baina aitortu behar da gelditu ezineko joera dela. Are garrantzitsuagoa da digitalizazioak inplikazio oso sakonak dituela; izan ere, zalantzan jartzen du industriaren eta zerbitzuen arteko muga, ekoizpen gaitasunik gabeko eragile berriak industrian sar daitezela ahalbidetzen du, eta, azken batean, manufaktura enpresaren funtsari beraren inguruan galdetzeraz eramaten gaitu.

Halaber zerbitzuen hazkundea gertatzen ari da manufaktura jardueren barruan eta inguruan. Mantentze prediktiboa, sistemen integrazioa, errehabilitazioa edo aholkularitza gisako zerbitzuak gero eta ohikoagoak dira industria enpresetan eta gero eta bide sofistikatuagoetan ageri dira. Joera hori markatuagoa da ekonomia industrializatuetan, horietan balio erantsi handiagoko jardueretarantz aurrera egiteko presioa indartsuagoa baita. Laugarren industria iraultza baino zaharragoa den

fenomeno horrek garrantzi berezia hartzen du digitalizazioarekin, izan ere, datuetatik abiatuta, datu horiek zerbitzu berriei lotzean ematen baita balio-sortzerik handiena.

Ekipamendu ondasunetako industrietan bereziki urrutiko monitorizazioaren aurrerakuntza ematen ari da, eta horrek, hainbat zerbitzuekin konbinatuta, eskaintza digital eta erlazional bateranzko bilakaera ekar dezake. Bilakaera horrek paradigma aldaketak eragin ditzake sektore batzuetan, baina zaila da aurreikustea nolako intentsitatearekin edo zer epetan izango den.

Robotika eta ekoizpenaren automatizazioa

Ekoizpenaren automatizazioak, aurreko industria iraultzetan goranzko sofistikazio faseetan protagonista izan denak, jarraitzen du osagai garrantzitsua izaten 4.0 Industriaren paradigmari. Robotika eremuan aurrerapen teknologiko azkarra bizitzen ari gara, gero eta gaitasun sofistikatuagoetan zehazten dena, kostuen murrizpenarekin batera. Bereziki, sektorea **robotika kolaboratiboaren** aro berrian sartzen ari da, eta ezaugarri nagusien artean aipatzekoak dira moldagarritasuna, instalatzeko erraztasuna eta pertsonekin interakzio erraza izatea. Aurrerakuntza horiei esker, denak pentsarazten digu automatizazioa zabaltzen joango dela, gero eta enpresa txikiagoetara eta robot industrialak orain arte aukera bideragarria ez ziren sektoreetara.

Gaur egun eztabaida handia dago automatizazioan ematen ari den salto kualitatibo honek enpleguan izan dezakeen inpaktuaren inguruan. Bistakoa dirudi kualifikazio txikieneko enplegu mota batzuen galerarekin batera, beste berri batzuk sortuko direla, kualifikazio handiagoa eskatuko dutenak. Baina ikustear dago zein izango den eragin garbia, baita aldaketa horiek zer erritmotan gertatuko diren ere. Inpaktu positiboen ikuspegitik, garrantzitsua da kontuan hartzea oso automatizatuta dauden industrietan kostu laboralak garrantzia galtzen duela lehia faktore gisa, eta agian horrek herrialde aurreratueta industriaren atxikipena edo itzulera ere erraztu dezake.

Fabrikazio gehigarria eta 4.0 Industriarekin lotutako beste teknologia batzuk

Aurrekoarekin batera, laugarren industria iraultza zabaldu edo azkartu egin da, neurri handi batean **digitalizazioarekin eta automatizazioarekin zerikusia duten beste teknologia batzuk** lortzen ari diren heldutasun mailari esker. Horien artean daude fabrikazio gehigarria, ikuspegi artifiziala, errealitate areagotua eta simulazioko teknologiak.

Eskaeraren araberako lana / “gig economy”

Egungo testuinguru ekonomiko eta teknologikoaren ondorioz, lehen langileek estaltzen zituzten beharrak betetzeko zerbitzuak kanporatu edo profesional independenteak kontratatu ditu enpresa askok, horrela aldi baterako enpleguen kopurua handituta. Fenomeno honi gig economy deitzen zaio, eta gaur egungo adibiderik nagusia Uber enpresak taxi gidariekin duen harreman eredu da.

Berrir ere, joera honen oinarrian informazio eta komunikazio teknologiak daude, hornikuntza kateak eragiketa zatikatuetan “apurtzea” ahalbidetzen baitute, koordinazio kostu handirik gabe kudea daitezkeelarik. Horrela, enpresek alternatiba gehiago dauzkate lehen unitate bakarra osatzen zuten jardueren kudeaketa bereizteko, erakunde barruan zein kanpoan. Fenomeno honek erronka berriak planteatzen ditu, ez bakarrik enpresa kudeaketan, baita enplegu eta hezkuntza politiketan ere, automatizazioaren inpaktuari konplexutasun handiagoa erantsiz.

Sektoreen eraldaketa eta hibridazioa

Teknologia, garapena esponentzialki azkartzen ari dena, gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari da jardueren guztietan, eta, desberdintzeko faktore ez ezik, sektorearen eraldaketarako faktore ere bilakatzen ari da. Ikuspegi globala oinarri hartuta eta epe luzera begira, ezinbestekoa da KET edo teknologia erraztaileen multzoa aipatzea (mikro eta nanoelektronika, nanoteknologia, bioteknologia industriala, material aurreratuak eta fotonika, fabrikazio aurreratuak teknologiek gain).

Tokiko ikuspegia abiapuntu hartuta (Euskadi) eta epe laburrago bati begira, datozen urteetan aldaketa handiena jasan dezakeen industria automobilgintza da, ibilgailu elektrikoaren eta ibilgailu autonomoaren inpaktu bikoitzaren ondorioz. Handituz doan sare elektrikoaren digitalizaziotik eratorritako aldaketak ere oso garrantzitsuak izango dira. Beste arlo batzuetan, gure enpresentzako aukera berriak sor daitezke, ur gainerako plataformetako itsasoko energia eolikoa edo ekonomia zirkularra (azken hori ziurgabetasun handiagok eta, segur aski, garapen epe luzeagoan).

Garapen bidean dauden ekonomia berriak

Adierazi bezala, egungo testuinguru geopolitikoa 2014an zegoenaren ezberdina da garrantzi handiko zenbait alderditan, besteak beste, Europako egoerari, AEBko protekzionismoari eta Txinako hazkunde ereduaren berrerekari dagokionean. Faktore horiek munduko ekonomiaren hazkundearen aurreikuspenak baldintzatzen dituzte, eta, neurri handi batean, Euskadikoak ere bai.

Baina, era berean, aldaketa handiak gertatzen ari dira munduko eskualdeen eta herrialdeen protagonismo ekonomikoan. Gure enpresek ezagutzen dituzten merkatu batzuetan (Mexiko, Brasil edo AEBetan adibidez) hazkunde apalak espero dira, eta seguruenik hazkunderik handienak hain ezagunak ez diren merkatuetan emango dira, euskal industriak neurri handi batean oraindik esploratu gabekoetan (Asiako Hego-ekialdea, Polonia edo Nigeria adibidez).

Gizarte eta demografia aldaketak

Joera soziokulturalek modu esanguratsuan eraldatuko dute datozen hamarkadetako bizimodua, behar berriak sortuko dira, baita negozio eta enplegua osatzeko aukera berriak ere. Joera hauetako batzuk dira, besteak beste, bizimodu osasuntsuarekiko kezka, estetikaren kultura, kontzientzia sozial eta ekologiko handiagoa, individualismoaren hazkundera eta kultura eta aisialdiarekiko interes handiagoa.

Adinekoen merkatuaren hazkundera ere gertatzen ari da, biztanleriaren zahartzea dela-eta. Euskadin 65 urte edo gehiagoko biztanleen taldea 374.000koa zen 2001ean, eta 465.000koa da 2016an, dagoeneko biztanleria osoaren % 21 baino gehiago. Adin talde honen hazkundera, sektore batzuentzat aukera izanik ere (zerbitzuetakoa bereziki), presio handia egiten du gizarte ongizatearen sistemaren gainean eta murriztu egiten du esku langileen eskuragarritasuna. Gaur egungo langabezia maila (eta 2020an espero dena) ikusita, paradoxa badirudi ere, argi dago Euskadiko biztanleria piramidea edozein delarik ere, enpresek aurre egin beharko diotela eskatutako profila duten langileen eskasiari.

Bestalde, talentuaren aldeko lasterketa globala ematen ari da, eta ondasun preziatu bilakatu da bai enpresentzat eta bai herrialdeentzat, horiek erakartzeko xedez nazioarte mailan lehiatzen direlarik. Eszenatoki honen aurrean gobernu asko hasi dira, askotan prestakuntza zentroen eta unibertsitate sareen eskutik, herrira talentu gazteak erakartzeko estrategiak eta ekimenak garatzen, etorkizunean indar profesional kualifikatua bermatzeko neurri gisa. Halaber, lan-merkatua gero eta globalagoa denez, kultura aniztasun handiagoa sortzen ari da enpresetan, eta horrek izaera integratzailearen kultura korporatiboaren garapena eskatzen du.

Garapen iraunkorra

Klima aldaketarekin zerikusia duten arazoekiko kontzientziazte handiagoak planteamendu berriak garatzea ekarriko du ekonomia konbentzionalaren paradigmaren aldaketari aurre egiteko. Ekoizpen eta kontsumo eredu berrien bidez egin beharko da hori, funts ekologikoetan eta garapen iraunkorrean oinarri handiagoa izango duen eredu batean oinarrituta. Ekonomia berdearen garapena behar baten modura azaldu daiteke, baina baita aukera gisa ere, gizarte kontzientziazte handiagoa eskaera fidelagoa eta kaudimendunagoa aurkituko baitu.

Azken urteetan, Europar Batasuna ahalegindu da kide diren herrialdeen ekonomiak garapen iraunkorreko eredu baterantz bideratzen, eta beren baliabideen aprobetxamendu eraginkorrean oinarritzen. Eremu honetako apustu garrantzitsuenak ekonomia zirkularraren kontzeptuaren inguruan dabilta. Horien helburua da materialen, gaien eta baliabideen balioa ekonomian mantentzea ahalik eta luzaroen, era horretan hondakinen sorrera minimora murriztuz. Hala, “Baliabideak era eraginkorrean erabiltzen dituen Europa” da Europa 2020 estrategiaren zazpi ekimen adierazgarrienetako bat.

Kapital jabetzaren globalizazioa

Merkataritzaren globalizazioaren eta enpresen nazioartekotzearen ondorioz, logika denez, enpresen jabetzaren globalizazioa areagotzen ari da. Atzerriko inbertsioa ziklo ekonomikoaren aurrean oso sentibera izan arren, ikusten ari gara azken 25 urteetan atzerriko inbertsioak hazi egin direla munduko testuinguruan, bai balio absolutuetan, bai kapital finkoaren formazio gordinaren proportzioan ere. Europako eta Ipar Amerikako enpresen inbertsioek nagusi izaten jarraitzen dute, baina gero eta

ohikoagoa da Txinako kapitalen sarrera, eta, kopuru absolutuetan oraindik pisu murrizta duen arren, oso azkar hazten ari da.

10

Era berean, gero eta euskal enpresa gehiago finkatzen ari dira kanpoan, batzuetan atzerrian bertan enpresak erosiz, eta beste batzuetan gure enpresak matrizea kanpoan duten industria taldeetan txertatuz. XXI. mendeko ekonomia irekian ekidin ezineko fenomeno beraren bi alderdiak dira.

Enpresa heriotzaren hazkundera

Itxura batean, enpresa heriotza gaur egun handiagoa da aurreko hamarkadetan baino, nahiz eta horri buruz egin diren ikerketek ez duten behin betiko ondorio garbirik atera.¹¹ **Ematen du enpresen desagertzearen ratioa handitu egingo dela datozen urteetan, kontuan izanik gaur egungo testuinguru ekonomikoaren hainbat faktore: besteak beste, transakzio kostuen murrizpenagatik lehiakortasun globalaren handitzea (beste arrazoi batzuen artean IKTei esker), enpresak sortzeko gero eta erraztasun handiagoa izatea, sarrera-kostu txikiak dituzten jardueren hazkundera edo garapen teknologikoaren ondoriozko sektoreen eraldaketa.**

Egoera honek dituen ondorio negatiboak kudeatzen ikasi behar dute enpresa-ehunak eta gizarteak berak (bezero edo hornitzaileen desagerpena, lanpostuen suntsitzea, inpaktu finantzarioa enpresaren jabetzan eta abar).

¹⁰ UNCTAD World Investment Report 2016

¹¹ Creative Destruction Whips through Corporate America (Innosight, 2012); Die Another Day: What Leaders Can Do About the Shrinking Life Expectancy of Corporations (BCG, 2015); What does Fortune 500 turnover mean? (Kauffman Foundation, 2012)

2.7. Euskal industriaren lehiakortasunerako erronkak

Egindako diagnostikotik abiatuta, euskal industriaren AMIA azterketa laburra aurkezten da jarraian, laburpen modura:

7 taula. Euskal industriaren AMISa

Barnekoa	Ingurukoa
• Langabezia tasa oraindik altua, 2016ra arte industrian berreskuratzen hasi ez diren enplegu kopuruekin. • Produkzio profil tradizionala, zerbitzu aurreratuen garapen urriarekin. • I+Gan inbertsio pribatuaren beherakada. • Langile eta energia kostu handiak munduan lehiatzeko. • Finantza egoera onbideratu samar, baina oraindik ahula, hainbat urteko errentagarritasun negatibo edo baxuen ondoren. • Zailtasunak eskatutako profil profesionalak aurkitzeko. • Ahultasun egoera balio-katean (bezeroen negozioaz botere gero ta handiagoa, baita hornitzaileena ere kasu askotan). • Oinarritzko kudeaketa eta prestakuntza beharrak enpresa txiki askotan. • Enpresen arteko eta sektoreen arteko lankidetzak mugatua.	• Euskal enpresentzat garrantzitsuak diren garapen bideko merkatu batzuren moteltzea eta garapen bideko merkatu berrien urruntasuna. • Munduko ziurgabetasun politiko-ekonomiko handia. • Erabakitze zentroak galtzeko arriskua, kapitalaren jabetzaren globalizazioaren aurrean. • Nazioarteko lehiakide berriak euskal enpresen ohiko merkatu. • Digitalizazioak eta automatizazioak enpleguan izan dezaketene eraginari buruzko ziurgabetasuna.
• Industriaren hazkundea, aldeko industria testuinguruan. • Esportazioen hazkundea azken urteetan, barne-eskariaren jeitsierari erantzunez. • Euskadiren erakargarritasuna atzerriko inbertsioentzat. • Industriak ekonomiari egiten dion ekarpen garrantzitsua, azken urteetan beherakada izan badu ere. • Basque Industry 4.0 marka. • Industria ekosistema osoa. • Enpresen konpromisoa. • Gaitasun handiko Giza kapitala. • Giza-desberdintasun maila baxuak Estatuarekin eta Europa osoarekin parekatuz.	• Europako egoera ekonomikoaren hobekuntza, baina neurritzko hazkundearekin eta ziurgabetasunarekin. • Garapen eremu zabala Industria 4.0 inguruan, industriari lotutako hainbat jardueraren gaineko trakzio gaitasunarekin. • Hazkunde ahalera globala Euskadin finkatutako sektoreetan (automobilgintza, energia eta beste batzuk). • Finantzaketa baldintza onak. • Bakea sendotzea, oinarritzko elementua bai ekonomiarentzat, baita enpresarentzat ere. • Ahalmen zientifiko-teknologikoen eskuragarritasuna, industrian ustiatzeko.

3. Teknologia eta ezagutza balio erantsi handiagoko negozioetarako

Balio erantsi handiko merkatu edo segmentuetarantz jotzea da gure industriako enpresen gehiengo handiaren xedea (ez denena, noski), kostu baxuko herrialdeetako lehiatzaileekiko ezberdintzeko ohiko bide gisa. Bilakaera horretan, teknologia eta ezagutza oinarritzakoak dira produktuen eta zerbitzuen eskaintza sofistikatzeko eta negozio ereduak berritzeko.

Eremu honetan garapenerako aukera asko zabaltzen dira, enpresa bakoitzaren jarduera sektorearen eta lehia posizioaren baitan egongo direnak: nanoteknologia, mikro/nano-elektronika, bioteknologia industrial edo fotonika gisako teknologia konbergenteak; fabrikazio banatuko edo gizakiaren eskalako teknologia berriak (robot kolaboratiboak edo fabrikazio gehigarria kasu); datuen azterketarako teknologiak; negozio digitalen ereduaren ezagutza; antolaketa eredu berritzaileak eta abar.

4. Nazioartekotze handiagoa

Barne-merkatuaren beherakadaren ondorioz gure industriak nabarmen handitu zuen nazioartekotzea, eta ez da orain erlaxatzeko unea, tentsioa mantendu beharra dago, gabezia eta aukera handiak daudelako oraindik ustiari gabe (enpresa esportatzaileen kopuruaren hazkundea, merkatu berrietarako irismena, nazioarteko jardueren kudeaketa, nazioartean lehiatzeko era berriak, eta abar).

Bestalde, digitalizazioak eta automatizazioak egun aurreikusten zailak diren aldaketak eragingo dituzte balio-kateen konfigurazio globalean. Zer sektoretan eraman dezake digitalizazioak balio-katearen zatikatze handiagoa eragitera? Zer neurritan desagertuko dira transakzio kostuak eta, ondorioz, zer neurritan globalizatuko dira sektoreak gehiago? Zein izango da eragile ezberdinen rola (OEM, zerbitzu enpresak, osagaien fabrikatzaileak) nazioarteko azpiegitura eskatzen duten zerbitzuak emateko orduan? Zer neurritan ahalbidetuko dute digitalizazioak eta pertsonalizazioak Euskaditik lehiatzea eta, beraz, deslokalizazio emankorrak ekiditea?

Horrek guztiak enpresen nazioartekotzearen aldeko apustu indartsua egiten jarraitu beharra dakar.

5. Bezeroarenganako orientazioa

Bezeroarenganako orientazioa da gure industriaren etengabeko hobekuntzaren arloetako bat eta, puntu horretan, lehiatzaile liderrekin desabantaila posizioan kokatu ohi da. Arrazoi historiko eta egiturazkoengatik gertatzen da egoera hori, eta oso zailak dira aldatzen: prozesu edo osagaien industriaren pisu handia, ingeniariaren mentalitatearen nagusitasuna marketing edo zerbitzuaren kulturarekiko, edo nazioarteko merkatuetara banatzaileen bidez iristea.

Berriro ere, digitalizazioak handitu egiten du eboluzionatzen jarraitzeko beharra, pentsamoldeari, baliabideei zein lan prozesuei dagokienez. Inoiz baino beharrezkoagoak dira zenbait kontzeptu: besteak beste, bezeroen beharrak ulertzea eta horiei aurrea hartzea, segmentu bakoitzera egokitutako eskaintzak diseinatzea, produktuen erosketa edo erabilera erraztuko duten zerbitzuak eskaintzea, bezeroaren arazoei irtenbide integralak eskaintzea, “bezeroaren esperientzia” lantzea, markak eta bere posizionamendua garatzea, eta azken kontsumitzailearen ohiturak eta portaerak ulertzea.

6. Lankidetzarako gune berriak

Industria politikako zenbait hamarkadek egiaztatu dituzte, batetik, enpresen arteko lankidetzaren indarra, eta bestetik, gaitasun beharrezkoak. Jaurlaritzak berak parte hartu du lankidetzaren proiektu ugariaren sustapenean edo sektoreko kontzentrazioaren aldeko ekimenetan, eta nolako zailtasunak sortzen diren jabetzen gara. Euskal industriak lankidetzaren bere DNA duen arren, ausartu egiten gara esaten kasu askotan zailtasun horiek gure industriaren lehiakortasunari eragiten ari zaizkiola.

2014-2016 epealdiko Industrializazio Planaren aipatu egiten genituen enpresa sarea, erlazioetatutako balio-kateen konstelazioa, edo enpresa zabala edo irekia gisako kontzeptuak; eta orain errolda areagotu egiten da, kontuan izan behar baititugu sektoreen hibridaziotik edo kluster tradizionaletatik sortzen ari diren sektoreen arteko lankidetzaren aukerak (edo beharrak). Adibide garbia da mugikortasun elektrikoa, garapen betean dagoen merkatua, automobilgintza, energia eta EIKT sektoreak bateratzen dituen merkatua. Kasu horrek agerian jartzen du **4.0 Industriaren EIKTen izaera zeharkakoa eta erraztailea**. 2017-2020 epealdian garatzea espero da.

7. Pertsonen aldeko apustu handiagoa

Inoiz gertatu gabeko erronka bati egingo diogu aurre, zenbait puntu bat ez datozen honetan:

- Paradoxa makroekonomikoa. Euskadik berreskuratu egin du krisiaren aurreko ekonomia jardueraren maila, baina lanpostuen % 10 galdu du (eta enpleguaren kalitatea hondatu egin da).
- Eskaintzaren eta lan eskaeraren arteko desoreka. % 12tik gorako langabezia tasa izanik, enpresa askok zailtasunak dituzte lanpostu jakin batzuk betetzeko eta prestakuntza zentroek ez dute estaltzen enplegarritasun-indize altua duten prestakuntza teknikoko plazen eskaintza.
- Demografia desoreka. Euskadi jasaten ari den biztanleriaren zahartzearen ondorioz, potentzialki aktiboa den biztanleria jaitsi egin da azken urteetan, eta bide beretik jarraituko duela aurreikusten da. Horrek epe ertainera euskal ekonomiaren hazkunde potentzialarentzat muga suposa dezake.
- Jabetza eta langileen arteko lerrokatze eskasa enpresa askotan, lehiakortasunerako eta garapen profesionalerako oztopo izan daitekeena.

Premia handiz zuzendu behar ditugu desdoitzeak eta desorekak, gure industriaren lehiakortasuna eta lanpostuen kalitatea sustatzeko. Erronka honek, besteek baino gehiago, industria ekosistemaren eragile guztiak (enpresak, Jaurlaritzako sail batzuk, unibertsitateak, sindikatuak, klusterrak, enpresa elkarteak, etab.) era koordinatuan jardutea eskatzen du.

8. Enpresaren eta enpresariaren aitorpena

Enpresariak daukan irudi soziala ez dator bat berekin dakarren ondasunen ahalegin eta esfortzu pertsonalarekin, ezta inguruari eragiten dion aberastasun eta enplegu sorrerarekin ere. Erronkak eskatzen du euskal enpresek eta enpresariak egiten duten ekarpena aldarrikatzea, besteak beste, garapen ekonomikoari, tokiko aberastasunari, enplegu eta ongizatea sortzeari, eta zergen bidez euskal sistema publikoaren iraunkortasunari dagokionean.

9. Aberastasuna sortzea

Sarreraren galera eta errentagarritasun negatiboen epealdi luze baten ondoren, enpresen egoera ekonomiko-finantzarioa hondatu egin da, eta akzionistek zein langileek oso eragin handia jasan dute beren aberastasun mailan. Gaur egun, zabalkunde ekonomikoko testuinguru honetan, euskal industriak hazteko eta bere errentagarritasuna handitzeko beharra du, horrela finantza sendotasuna eta inbertitzeko gaitasuna berreskuratu ahal izateko, akzionistak eta langileak modu bidezkoan saritze aldera.

10. Erabakitze zentroak Euskadin

2014-16 epealdian euskal industriak zenbait erabakitze zentro garrantzitsu galdu ditu. Ez da inondik ere fenomeno berria, eta merkatu-dinamiken eragin handia du, baina, berekin dakartzan arriskuak direla eta, merezi du Industrializazio Planaren lehen planoan kontuan hartzea (enplegu, industria laguntzaile eta zerga sarreraren arloan).

Euskal enpresa handien garapena eta errotzea ahalbidetzeko lan egin behar dugu, baina, era berean, baita atzerriko inbertsioen aurrean gure lurraldearen erakargarritasuna mantentzeko ere.

3. II. Blokea: 2017-2020 Industrializazio Plana

3.1. Planaren irismena

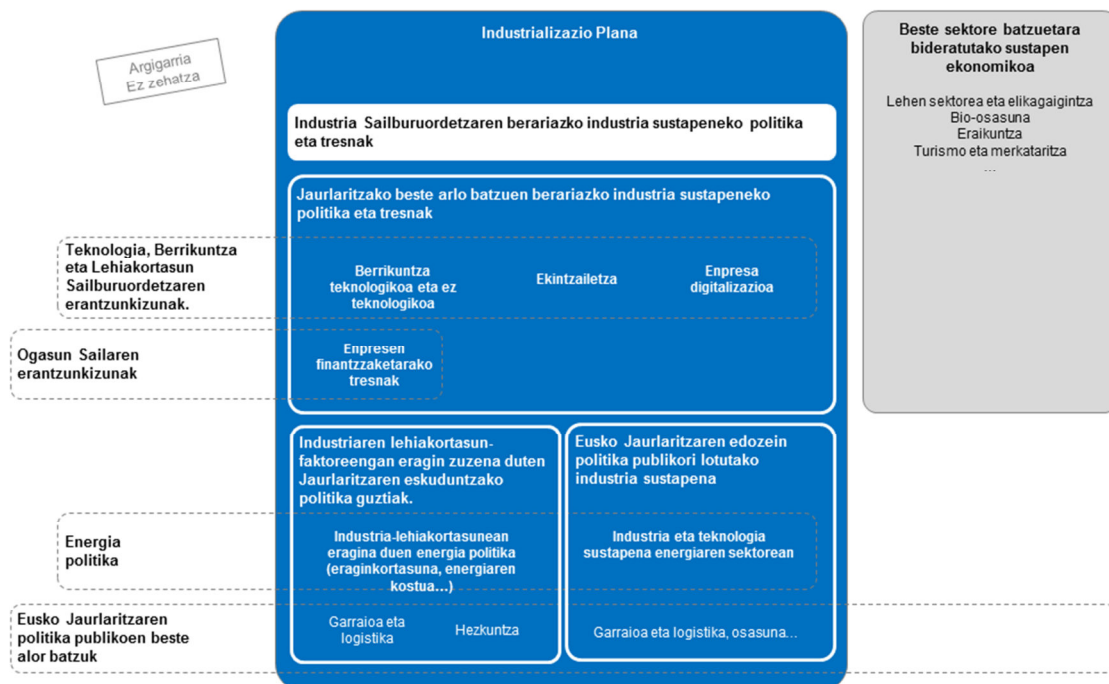
Irismen zabala duenez, beste Sailburuordetza eta Sail batzuen eskumenekin bat egiten du Industrializazio Planak. Planaren edukiaren interpretazioa errazte aldera, komeni da argitzea honako arloak barne hartzen dituela:

- **Industria sustapeneko politika eta tresna guztiak, Teknologia, Berrikuntza eta Lehiakortasun Sailburuordetzaren eskumenekoak (berrikuntza teknologikoa eta ez-teknologikoa, ekintzailletza eta enpresen digitalizazioa) eta Ogasun Sailaren eskumenekoak (finantzazio-tresnak) barne.** Horrelako kasuetan, Industrializazio Planak bere egiten ditu aipatutako esparruetan definitutako politikak, eta elkarrekin garatzeko lan-ildo berriak proposatzen ditu.
- **Jaurlaritzaren eskumeneko diren politika guztiak, bereziki industriaren lehiakortasunarekin lotutako faktoreei eragiten dietenak.** Industria Sailburuordetza da horren burua bere erantzukizunpeko esparruetan (energia), eta gainerako kasuetan (garraioa eta logistika, hezkuntza) dagokion Sailburuordetza edo Sailari laguntzen dio.
- **Eusko Jaurlaritzaren edozein politika publikori lotutako industria-sustapena.** Industria Sailburuordetza da horren burua bere erantzukizunpeko esparruetan (energia), eta gainerako kasuetan (garraioa eta logistika, hezkuntza, etab.) dagokion Sailburuordetza edo Sailari laguntzen dio.

Industrializazio Planetik kanpo geratzen dira berariaz honako elementuak:

- Industria lehiakortasunarekin lotura eskasa duten politika energetikoaren esparruak; hala nola, bizitegi arloko edo hirugarren sektoreko eraginkortasun energetikoa, edo ohiko energia elektrikoa eskuratzeko bide berriztagarrien sustapena. Esparru horiek Euskadiko Energia Estrategia 2030ak jasotzen ditu.
- Oro har, sektore ez-industrialetan (lehen sektorea, eraikuntza, turismoa eta merkataritza...) eta elikagaien industrian zentratutako sustapen ekonomikoak, Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Politikako Sailburuordetzak prestatutako berariazko plan bat izan beharko du. Hala eta guztiz ere, sektore horietan baliagarriak dira Industrializazio Planaren zenbait programa; finantza-tresnak eta ekintzailletza programak, besteak beste.

12 ilustrazioa. Industrializazio Planaren irismena.

Azpimarratu beharra dago **Industrializazio Plana** diziplina anitzekoa dela, eta, hortaz, ezinbesteko duela **Jaurlaritzaren** beste arlo batzuekin etengabe koordinatzea.

3.2. Planaren oinarriak

2017-2020 Industrializazio Planaren oinarri diren printzipioak Euskadin historikoki industria-politika bideratu duten irizpideen arabera eguneratzen dira, indarreko Gobernu Programa abiapuntu hartuta eta Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailaren lehenatasunen arabera (Arantxa Tapia Sailburuak 2017ko urtarrilean aurkeztutakoak).

- **Industria produktiboaren aldeko apustua.** Industriak jarraituko du euskal ekonomiaren motor izaten, haren dimentsioari, aberastasun eta enplegua sortzeko duen gaitasunari, gainerako sektoreen gaineko arraste-ahalmenari eta nazioartekotze zein I+G+b arloan duen palanka-efektuari esker. Industria gehiago eta hobea edukitzeko apustua egina dugu; horretarako, 2020rako ekonomiaren gaineko pisuaren %25 berreskuratzeko dugu eta, aldi berean, teknologia zein negozio-ereduetan sofistikazioa areagotuko dugu.
- **Industriaren ikusmolde zabala.** Gaur, inoiz baino gehiago, ekoizpen-jarduera izatetik harago doa industria, teknologia hutsa izatetik harago. 4.0 Industriaren paradigmak honakoen arteko hurbilketa ahalbidetu du: fabrika eta produktuak (fisikoa) alde batetik, eta informazio eta komunikazioaren teknologiak, eragiketa eta mantentze-jarduerak, ingeniariak, industria eta zerbitzuen diseinua, finantza-zerbitzuak edo aholkularitza bestetik. Enpresek zein gobernuek ikuspegi kontzeptual eta estrategikoa behar dugu gure industrian.
- **Berregituraketa eta hazkundearen arteko bizikidetzak.** Politika industrialak hedapen-aldi luze batez hazkundea sustatzean zentratu ondoren (1993-2007), zailtasunak dituzten enpresei laguntzeko joerak garrantzia bereganatu du azken bi legegaldietan. Hazkunde ekonomikoa berreskuratu dugun honetan, egiaztatu dugu krisialdiak postu berri batean kokatu gaituela eta ezer ez dela lehen bezalakoa izango; orain euskal enpresek ez dute konfort-gunerik, nahiz eta solido, lehiakor eta esperimendatua izan. Testuinguru horretan, Gobernuak zein gizarteak berak naturaltasunez onartu behar dugu garapen bidean dauden enpresa-proiektuen eta desagertzen diren enpresen arteko bizikidetzak.
- **Zeharkako ikuspegi ekonomikoa.** Plan honen menpeko sektore-eremu guztiak enpresa-garapenean, aberastasuna sortzean, kalitatezko enpleguan, garapen profesionalean, ongizatean eta ingurumenaren babesean zentratutako

ikuspegi integralean oinarritzen dira, betiere, lurraldearen garapenean eragiten dituzten kanpo-efektuak ahaztu gabe. Giza garapen iraunkorraren bilaketa da Jaurlaritzaren ardatz-elementua legealdi honetan, eta garrantzia berezia dauka industria politikan. Hori guztia, fiskalitatearen rola industria lehiakortasunari laguntzeko tresna gisa kudeatuta.

- Jarduera-kate osoen bultzada. Aurretik adierazitakoaren ildotik, Jaurlaritzaren politikak jarduera ekonomikoaren kateak sendotzera bideratu nahi dira (ikerkuntzatik hasi eta merkatura bitarte), betiere kate hori osatzen duten maila zein kate ezberdinen arteko harremanak ahaztu gabe. Hori da sektoreen etengabeko transformazioari erantzuteko bidea, baita teknologiaren bilakaerak eta gizartearen ohituren aldaketak eraginda hazten ari den konbergentzia eta hibridazioari erantzuteko bidea ere.
- Politiken segmentazioa. Ahalegin berezia egin behar dugu Jaurlaritzaren laguntza behar duten enpresak arretarik gabe ez uzteko. Eta horretarako, enpresa edo enpresa-multzo bakoitzari ahalik eta ondoen egokitzen zaizkion politika eta soluzioak baliatu behar ditugu, horietako bakoitzaren bilakaera eta heltze-unea, neurria, jardute-eremua eta abarrak kontuan hartuta. Bilakaera horretan ez dugu ikuspegi apurtzailerik bilatzen, Euskadin arrakasta izan duten politika industrialaren oinarrien gaineko etengabeko hobekuntza ahalbidetzea da asmoa.
- Fokua pertsonengan jarria. Automatizazioaren aroan, eta adimen artifizialaren garapenean unerik gorenean, ezin dugu ahaztu pertsonak direla enpresen funtsezko aktiboa. Industrializazio Planak pertsonen eman behar die babes, haiek baitira enpresa-errealitatearen dimentsio orotan aldaketa ahalbidetuko duten agenteak (makinen eragiketetatik hasita, zuzendaritza eta gobernura bitarte, nazioarteko jarduera komertzialetatik igarota), industria-politikaren erantzukizunpeko jardueretan lider izanik eta harekin lotutako politiketan aldaketak sustatuz.
- Agente anitzeko lankidetzak. Institutuzioen arteko lankidetzak eta lankidetzak publiko-pribatu ezinbestekoak dira ezarritako helburuak lortzeko, betiere, akidura sintomak agertzen dituzten formula tradizional zenbait berrasmatuta. Lankidetzak-bide horien gidari izan nahi dugu, helburuak lortzeko baliabideen erabilera eraginkorragoa ahalbidetze aldera.
- Arintasun eta malgutasuna. Etengabe gertatzen dira aldaketak eta enpresen beharrezko berriei alaitz azkarren egokitzeko beharrezkoa da politika industrial integral arin eta malgua izatea. Izan ere, gaur baliagarri zaiguna, beharbada, bihar ez da hala izango. Geure ekintzen gaineko espirtu kritikoa izan behar dugu, gauzak etengabe berrikusi eta zalantzan jartzeko jarrera, eta oreka topatu behar dugu hiruzpalau urtetarako plangintzaren eta sortuz doazen errealitateetara egokitzeko gaitasunaren artean. Zentzu horretan, funtsezkoa da Administrazioaren antolamendua modernizatzea.
- Esfortzuak ardaztea eta emaitzak bideratzea. Baliabide publikoen erabilera eraginkorragoa izateko beharrezko eraginez, politika eta ekintzak eragin handiena izan dezaketen puntuan ardaztu behar ditugu eta, hortaz, izan ditzakeen ondorioak etengabe ebaluatu. Aurreko legealdian aurrerapen adierazgarriak eman ziren industria-politiken ebaluazioan (teknologiaren gastu publikoaren berrantolaketa edo kluster politikaren berrikusketan, adibidez), eta bide horretan aurrera egiten jarraitu nahi dugu.

Aipatutako printzipioak Sail honen industria-politikan barne hartu behar dira, eta ahalegin horren isla da 2017-2020 Industrializazio Plana. Ohartzen gara printzipioak ezin direla berez barne hartu Planaren ekintza-ildo eta programa guztietan; baina ahalegina egin egiten dugu plangintza-ariketa horretan urrats adierazgarriak emateko eta, Planaren ezarpena gauzatuz joan ahala, urrats gehiago egiteko.

3.3. Helburu estrategikoak

Normala denez, Industrializazio Planak bere egiten ditu Gobernu Planaren eta Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programaren helburuak (eragin handiena izan dezakeen horiek).

Hala, lehenengoz eta behin erreferentziazko hiru azken helburu nabarmendu behar dira, euskal herritarren ongizatearekin lotutakoak:

- Enplegu gehiago. Langabezia murriztea, % 10en azpitik.
- Aberastasun gehiago. EBeko per capita BPGaren %125era iristea.
- Aberastasunaren banaketa hobea. Pobreziaren tasa % 20 murriztea.

Horiekin batera, helburu kuantitatibo bat ere markatuta dago; zuzenean Industrializazio Planari dagokio eta, hortaz, Plan honen lehen helburu nagusi gisa har daiteke:

- Industria gehiago. Industria euskal ekonomiaren BPGaren %25era iristea.

Jaurlaritzak aurretiaz ezarritako esparru horretatik abiatuta, 2017-2020 Industrializazio Planean helburu osagarriak jasotzen dira:

- **Industria hobea.** Helburu honetan barne hartzen diren dimentsio anitzetatik, hauek dira 2017-2020 aldirako lehentasunak:
 - 4.0 Industriaren paradigman fase berria abiaraztea.
 - Euskal enpresa merkatu globalean sartzeko eta haren nazioarteko lehiakortasuna bultzatzeko jauzi kualitatiboa bideratzea.
 - Lehiakortasunaren hobekuntza orokortua ahalbidetzea, enpresa, sektore eta lurraldeen tipologiari dagokionean (inor ez dadila atzean geratu).
 - Enpresen beharrianen eta profil profesionalen arteko lotura euskal industriaren lehiakortasun-faktorea izan dadin oinarriak ezartzea.
- **Politika industrial eraginkorra.** Jaurlaritzaren politika industrial modernizatzen eta perfektzionatzen jarraitzea, programa aurreratuak sortuz eta baliabide publikoak modu eraginkorragoan erabiliz.

3.4. Ardatzak eta ekintza-ildoak

Plan honen I. blokean azaldutako abiapuntu-oinarriak kontuan hartuta, planteatutako printzipio eta helburuekin batera, legealdi honetan euskal industriaren bultzada 6 ardatzen inguruan egituratuko da:

- ETEei garapen eta lehiakortasunerako laguntza ematea.
- Proiektu industrial estrategikoak.
- Teknologia, berrikuntza, industria aurreratua.
- Enpresen nazioartekotzea.
- Lehiakortasunerako testuingurua.
- Pertsona trebatuak eta kalitatezko enplegua.

Egitura honek 2014-2016 Planaren egitura hartzen du oinarri, baita Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programaren proposamena ere, apustu nagusiak esplizitu egiteko beharrezko egokitzapenak barne.

Aipatutako 6 ardatzak 30 ekintza-ildo baino gehiagotan adarkatzen dira eta ekimen zehatz sorta zabala ezartzen da, datozen orrialdeetan jasota daudenak.

Era berean, zehar-ardatz gisa ezartzen da 4.0 Industria; ekintza osagarriarik gaineratzen ez badu ere, garrantzia handikoa da, Jaurlaritzak legealdi honetarako egindako apustu estrategikoa argi eta garbi adierazten baitu.

13 irudia. 2017-2020 Industrializazio Planaren ardatzak

3.4.1. ETEei garapen eta lehiakortasunerako laguntza ematea

Lehenengo ekintza-ardatz hau aurreko Planean jasota zegoen eta lehentasuna izaten jarraitzen du Jaurlaritzarentzat. Izaera propioa duten baina elkarri lotuta dauden zenbait ekintza-ildo elkartzen dira puntu honetan; funtsean, lehentasunez enpresa txiki eta ertainei zuzenduta daudelako, haiek baitira Eusko Jaurlaritzaren industria sustapenerako laguntza-programen hartzaile nagusiak.

Lehenengoz eta behin, nabarmendu behar dugu egoera ekonomikoaren hobekuntzak ez duela zailtasun egoeran dauden enpresei laguntzeko egiten dugun lana murrizten, sendotu egiten du. Industria eraldaketaren parte gisa, saihestezina da enpresek krisi-egoeran erortzen jarraitzen dutela ikustea; batzuek indarberritzeko laguntza behar izango dute, eta beste batzuek modu ordenatuan desagertu beharko dute ezinbestean. Krisialdi ekonomikoa nagusi izan den zenbait urteren ondoren, zeintzuetan horrelako kasuak ugaritu egin diren, azpimarratu nahi dugu berebiziko garrantzia izan duela politika industrialaren erantzule den Jaurlaritzaren jarduerak.

Lan horrekin batera, gure lehentasun nagusia da bide ezberdinen bitartez ETEen lehiakortasuna bultzatzea, finantzazio-tresnak baliatuz (testuinguru ekonomiko berriari egokituta), zuzendaritzaren prestakuntza sendotuz (bereziki enpresa txikien kasuan) eta aurreko legealdian enpresa partaidetuen alde egindako apustua mantenduz.

a) Zailtasunak dituzten enpresei laguntzeko lanari eustea

Krisi egoeran dauden enpresen berregituraketa eta berrindartzea berariaz sustatzea, Bideratu programa sendotuta.

Zailtasun egoeran dauden enpresei bide-laguntza indibidualizatua eskaintzea, kasuan kasu egokien izan daitezkeen ekintza eta tresna publikoak baliatuta (Enplegu Sailarekiko koordinazioa barne, giza kapitalaren arreta, orientazio, gaikuntza eta birkokatzea ahalbidetzeko).

Enpresa-berregituraketaren inbertsioa indartzea Luzaroren bitartez (parte-hartze mailegua) eta Elkargiren aholkularitza aditua jasota.

b) Finantzazio-tresnak sustatzea eta testuinguru ekonomiko berriari egokitzea

ETEentzako finantzazioa sendotzea Elkargi, Luzaro eta Finantzen Euskal Erakundearen bitartez, Europako instituzioek tresna horien garapenean duten inplikazioa optimizatuta.

Remove Maquinaria programaren bitartez inbertsio produktiboa sustatzea, fabrikazio aurreraturako teknologiak txertatuz **enpresa** lehiakortasuna hobetzera bideratuta.

Hazteko potentziala duten ETEen kapitalean parte-hartzea sustatzea, Arrisku Kapitalaren fondoek bitartez.

Inbertsio teknologiko eta berritzaileei laguntza espezifiko ematea, aurrerakin itzulgarrien Gauzatu programaren bitartez.

c) ETEen zuzendaritza-prestakuntza bultzatzea, enpresa txikiei arreta berezia eskainta

Innobideak-Kudeabide eta Innobideak-Prestakuntza programen bitartez esfortzua mantentzea, prestakuntza-edukiak eguneratuta.

ETEak 4.0 Industriaren eta EIKTen potentzialaren gainean sentsibilizatzea, SPRI Enpresa Digitalaren eta 4.0 Industry Barnetegi Teknologikoaren bitartez.

d) Pertsonen enpresen jabetzan parte har dezaten sustatzea

Langileek enpresaren jabetzan parte har dezaten erraztea, horretarako hedapen, prestakuntza eta finantzazio programez baliatuta.

Enplegu Sailak zuzendutako ekonomia sozialaren sustapen lanarekin sinergiak sortzea, 2017-2020 Enplegu Plan Estrategikoan ezarritakoarekin bat.

3.4.2. Proiektu industrial estrategikoak

ETEentzako laguntza proiektu estrategikoen sustapenarekin uztartu beharra dago, industriaren eta hari lotutako sektoreen trakzio-gaitasunez, garapen teknologikoa eta enplegua kontuan hartuta. Lan horrek beti izan du protagonismoa Eusko Jaurlaritzaren politika industrialean; batzuetan, herrialdearen azpiegitura estrategikoen garapenean atxikita (gasa, telekomunikazioak...) eta, beste batzuetan, enpresa-proiektuei hazteko potentzial handiko merkatuetan laguntza eskainita. Aurreko legealdian jarraipena izan zuen lanak, testuinguru ekonomiko zailean, eduki teknologiko handiko proiektuen bitartez: energia eoliko eta aeronautikoaren Fabrikazio Aurreratuko Zentroak (Windbox) edo Bime, besteak beste.

Legealdi honetan apustua berritu nahi dugu, inbertsio pribatua berreskuratzeko konpromisoa hartuta; horrela, euskarri publikoaren laguntza ere jasoko du beharrezkoa den kasuetan. Ohartuta gaude herrialdeko azpiegiturak osatuz doazen neurrian zailagoa egiten dela proiektu traktore berriak topatzea; baina, inguruaren bilakaerak lan-ildo berriak ekartzen dizkigu (4.0 Industria kasu), baita dagoeneko ezagunak diren eremuetan aukera berriak ere, hala nola, inbertsioen ekarpena edo barne-ekintzailatza.

a) Arraste-gaitasuna duten proiektuen garapena erraztea, kasu bakoitzean finantza-laguntzarik egokiena eskainita

250 milioi eurora arteko inbertsio fondo publiko-pribatu bat sustatzea, potentzial teknologikoa zein merkatu globaletako presentzia duten enpresen hazkunde eta finkapena bermatzeko.

Enpresa estrategikoen garapena bermatzea, Ezten, Basque eta Ekarpunen bitartez kapitalean inbertsioak egin daitezen sustatuta.

Socaden eta Finantzen Euskal Erakundeak atxikitzea, epe luzerako inbertsio estrategikoak ahalbidetzeko.

b) Industria eta teknologiaren garapena sustatzea etorkizuneko energia-eremuetan

Aurreko legealdietan hasitako proiektu energetiko-industrial garrantzitsuen garapenean aurrera egitea (Ibil, Bidelek eta hidrokarburoen miaketa).

Mugikortasun elektrikoaren plan bat osatzea, industria-sustapen arloko eduki garrantzitsua jasota.

Elektrizitatea **biltegitratzearen** inguruko garapen teknologiko eta industrial sustatzen jarraitzea, arlo honetan espezializatutako agenteen eta Energia Klusterrean bideratutako lankidetzak-ekimenen bitartez.

Industria sustapenerako aukera berriak sortzea, sare elektrikoaren bilakaera teknologikoari lotuta; esate baterako, **mikrosareen** inguruko lankidetzak-proiektuen bitartez.

Sustapen energetiko eta industrialerako sektore-planak martxan jartzea honako arloetan: energia eolikoa, biomasa, geotermia, autokontsumoa (eguzki-energia fotovoltaikoa barne) eta energia ozeanikoak.

Euskal Herri Administrazioen Energia-iraunkortasunari buruzko Legea sustatzea, hari lotutako industria-sustapenerako ekintzetan aurrera eginda.

c) 4.0 Industriaren euskal ekosistema sustatzea, trakzio eta lankidetzak-gaitasuna duten aktore berriekin

Industria arloan Fabrikazio Aurreratuko Zentro berriak martxan jartzeko aukerak aztertzea, lehendik ere badiren energia Aeronautiko eta Eolikoari gehitzeko.

Bimep-Mutriku itsas-energiaren inguruan egindako saiakeren azpiegitura sendotzea.

Euskadin 4.0 Industriari buruzko datuen kudeaketarekin lotutako azpiegitura berriak sustatzea. Berezik, Euskadiko lehendabiziko zibersegurtasun zentroa martxan jartzea, Basque Security Operation Center.

4.0 Industriaren esparruan erreferentziatzeko lankidetzan enpresa-proiektu berri bat gutxienez sustatzea, lehentasunez digitalizazioaren eta digitalizazioari lotutako zerbitzu aurreratuen arloan.

Finantza-zerbitzuei aplikatutako teknologia berrien inguruan jarduerak berriak sustatzeko aukerak aztertzea.

d) 4i estrategian aurreikusitako inbertsio-proiektu estrategikoetan industriaren garapenerako aukerak sortzea.

e) Enplegua sortzen duen kanpo-inbertsioa erakarri eta mantentzeko politikak biziagotzea, SPRIren Invest in the Basque Country ekimenaren bitartez.

RIS3 espezializazio-eremuetan proiektuak modu proaktiboan bilatzea, berrikuntza eta teknologia arloan aurreratuak diren herrialdeetan (Europa, Iparramerika eta Asia); bereziki 4.0 Industrian gako diren teknologietan eskumena duten zentroak erakartzeko asmoz.

Proiektu bakoitzaren neurria eskaintzak prestatzea, beste sail batzuekin koordinatuta.

Proiektuen tramitazio administratiboa arintzeko neurriak sustatzea, inplikaturako Administrazio ezberdinekin koordinatuta (Eusko Jaurlaritzaren Sailak, Foru Aldundiak, Udalak, etab.).

f) Enpresei lehiatzeko tamainarik eraginkorrena lortzen laguntzea, egoki izan litezkeen kontzentrazio edo aliantzak erraztuz, kluster politikaren, Jaurlaritzaren bide-laguntzaren eta laguntza-programen bitartez.

g) Enpresa handi eta ertainek sustatutako negozio-ildo berrien garapenean laguntzea, barne-ekintzailertzan laguntzeko ekimenen bitartez (bereziki Barnekintzaile programa)

3.4.3. Teknologia, berrikuntza, industria aurreratu.

Aurreko ardatzekin batera, 2017-2020 Industrializazio Planak ezin dio aurreko Jaurlaritzaren berrikuntza-politika luze eta biziari jarraitutasuna eman besterik; 80ko hamarkadan hasitako zentro teknologikoen sarea eraikitzen hasita, 90eko hamarkada hasierako kalitatearen kudeaketaren aldeko apustu aitzindaritik eta mende berriaren hasieran abiatutako berrikuntzaren sustapen integraletik pasata, harik eta egun indarrean direnen espezializazio-politika (RIS3), transferentzia teknologiko, kudeaketa aurreratu eta ekintzailertzara bitarte.

Egiteko historiko horrek lotura dauka laugarren industria iraultzarekin, gure enpresa eta agente teknologikoei jauzi kualitatiboa eskatzen diena (zorrotza eta, aldi berean, itxaropentsua), euskal industriaren bilakaera lehiakortasun-fase berri batera eraman dezakeen neurrian.

a) I+G arloan bultzada berria ematea. RIS3, ZTBP 2020 eta joan den legealdian hasitako ZTBESren berrantolaketa-prozesua.

Aurrekontu publikoaren % 5eko hazkunde urtean, bost urteko zikloan behintzat, I+G+b arloko inbertsio publiko-pribatua ahalbidetzeko.

Agente teknologikoen rola finkatzea Euskadiko industria garapenean, 2015ean bikaintasunaren, merkaturako orientazioaren eta espezializazioaren inguruan finkatutako helburuen betekizunean laguntza emanez (**bitarteko ebaluazioa 2018an eta urteko ebaluazio partzialak**).

Dimentsio handiagoko I+G proiektuak sustatzea, 2015ean abiarazitako programen egitura berriaren bitartez (Hazitek).

Agente teknologikoetan ikertzaile gaituak barne hartzeko baldintzak sortzea.

2016. urtean abiarazitako I+G inbertsioa eta eraginkortasun **energetikoa** finantzatzeko fondoa dinamizatzea.

Fabrikazio aurreratuaren Pilotaje-taldetik eratorritako ekimen estrategikoak ezartzea. Hain zuzen ere, Basque Digital Innovation Hub azpiegitura teknologikoen sarea martxan jartzea.

Ikertzaileak euskal produkzio-sarean barne har daitezen sustatzea.

ETEn eta produktu eta prozesuen berrikuntzara bideratutako Lanbide Heziketako zentroen arteko lankidetzak-inguruak garatzea, hala nahi duten enpresei zientzia eta teknologiaren euskal sistema eratze bidea erraztuta (Lanbide Heziketako Sailburuordetzarekin lankidetzan).

b) Euskal industriaren digitalizazioa bultzatzea, teknologia eta negozio-ereduei dagokienez

Fabrikazio aurreratuari aplikatutako EIKTen arloan I+G teknologiaren transferentzia sustatzea Basque Industry 4.0 programaren bitartez, une oro beharrian berriei egokitu, irismenari (adib.: azpiegituren erabilera), enpresa hartzaileei (adib.: enpresa txikienak) zein proiektu motari dagokienez (adib.: balio-katearen proiektuak).
Industria arloko enpresei bezeroarengana hurbiltzen eta balio-katean aurrera egiten laguntzea, eskaintzan digitalizazioa eta zerbitzuak uztartuta, erabilgarri dauden programen bitartez (Basque Industry 4.0, Innobideak-Lehiabide).
Digitalizazioaren balio-kateen proiektuak sustatzea (enpresa traktorea + hornitzaileak), ETEen eten digitalari aurre egiteko, Basque Industry 4 programa egokituta.0.
4.0 Industriarekin lotutako zerbitzuekin harremana duten profil profesionalak sustatzea (industria-diseinua, zerbitzuen diseinua, bezeroaren esperientziaren kudeaketa, etab.), hezkuntza arloko enpresa eta erakundeekin lankidetzan. Industria zerbitzuei zuzendutako laguntza-programan ematen den tratamendua homogeneizatzea.
Puntako eskualdeekin akordioak egitea, honakoekin kasu: Alemania, 4.0 Industria estrategiarekin «lotura» gisa; eta, Eskandinavia, Euskadi lider duten Europako foroak ahal den neurrian aprobetxatuta (Vanguard Initiative).
Euskal enpresei HADA eta Industria Ministerioaren Activa 4.0 programetan sartzeko aukera ahalbidetzea, urtean 40 enpresari laguntzeko helburuz.
EIKTak industria arloko ETEetan barne hartzen laguntzea, Industria Digitala programaren bitartez. <i>Euskadiko Agenda Digitala 2020</i> .
Euskal industriaren esku jartzea zibersegurtasun industrialarekin lotutako praktika egokiak. <i>Euskadiko Agenda Digitala 2020</i> .

c) Euskal industriaren berrikuntza ez-teknologikorako gaitasunak sendotzea

Innobideak estrategiak garatzea, hala produktu eta merkatuak dibertsifikatzera bideratutakoa (Innobideak lehiabide) nola kudeaketaren berrikuntzari dagokiona (Innobideak kudeabide).
Euskadik enpresetan Kudeaketa Aurreratuak eredu zabaltzeko egindako apustu historikoa osatzea, Innobideak bitartez lagundutako balio-kateen proiektuekin (taktoreak + tokiko hornitzaileak).

d) Enpresa eta sektoreen arteko lankidetzak modu erabakigarrian sendotzea, Euskadi 2015-2020 kluster politika berriarekin lerrokatuta

Sektore/kluster bereko enpresen arteko lankidetzak are gehiago sendotzea (nazioartekotzea, I+G, berrikuntza ez-teknologikoa eta bestelako arloetan), klusterren proiektuak sustatzeko jarduerak eta laguntza-programak hobeto lerrokatuta.
Klusterren arteko lankidetzak sustatzea 4.0 Industriaren inguruan, manufaktura aurreratuaren pilotaje-taldearen bitartez.

e) Euskadi ekintzailtzarako lurralde erakargarri gisa kokatzea, Ekintzailtza Jarduerari Laguntzeko Erakundearen Arteko Planaren bitartez (estrategia UpEuskadi)

Euskadi eta bertako pertsona ekintzaileak ekosistemarekin eta nazioarteko ekintzailtzearen erreferente diren agenteekin lotzea.
Idea eta proiektuen «arrantzategiak» aktibatzea zentro teknologikoetan, unibertsitateetan, LHko zentroetan eta enpresa ekintzaileetan.
Start-up direlakoei merkatuan sartzeko aukera erraztea, bereziki Bind 4.0 programaren bitartez.
Finantzazio eta inbertsio alternatibak eskaintzea (Eusko Jaurlaritzaren Kapital Arrisku fondoak).
Prozesu, zerbitzu eta proiektuei laguntzeko programak sofistikatzeko jarraitzea (leihatila eta atari bakarra, izapideen azkartasuna, Ekintzaile eta Barnekintzaile programak, BICen zerbitzuak, etab.).

f) Partaidetzazko antolamendu ereduak sustatzea Innobideak-Pertsonak programaren bitartez

3.4.4. Enpresen nazioartekotzea

Eusko Jaurlaritzak euskal enpresen babesarekiko konpromiso historikoa mantendu izan du, nazioarteko lehiakortasuna sustatzeko. Aurreko legealdiak, 2013-2016 Enpresak Nazioartekotzeko Planaren bitartez, nazioartekotze-esparru bat sortzeko bidean aurrera egitea ahalbidetu zion enpresa sektoreari, baita kanpo-jardueraren finkatzeko aukera ere euskal enpresei. Hala eta guztiz ere, merkatuak dibertsifikatzeko, jauzi kualitatiboak finkatzeko eta ekintza zien tresnak errealitate berri zorrotzago batera egokitze beharrek bere horretan jarraitzen du, eta fokalizazio zein espezializazioa ahalbidetu behar dira ezinbestean.

Erronka berriei aurre egiteko, helburu bat ezarri dugu datozen urteetara begira: euskal enpresak merkatu globalean txertatzea eta nazioarteko lehiakortasuna areagotzeko jauzi kualitatiboak erraztea, betiere, balio erantsia izango den laguntza-esparru bat ezarrita, laguntza-ekintzak pertsonalizatu eta segmentatuta, euskal ekonomiaren irekitze eta nazioartekotzea sustatuta, kanpo-merkataritza bultzatu, finkatu eta dibertsifikatuta, atzerrian euskal presentzia handitzen eta ikusarazten lagunduta, eta Basque Country marka maila globalean sendotuta.

Eusko Jaurlaritzaren helburua da Euskadiko enpresen nazioartekotzeari laguntzeko prozesuan lider gisa aitortzea, enpresei emandako balio-ekarpenari esker. Horretarako, laguntza-politikak eta bitartekoak eraldatu behar dira eta balio zein malgutasuna emateko irizpideak ezarri behar dira, euskal enpresa-sarearen etengabeko bilakaerari eta beharrianen aldaketa-erritmoei egokitu.

Printzipio horietan oinarrituta eraiki da 2017-2020 Enpresak Nazioartekotzeko Plana, zeinek, nobedade nagusi gisa, barne hartzen duen nazioartekotze agentzia bat sortzeko ideia (egitura juridikoa oraindik zehazteke), euskal enpresei laguntza eraginkorra emateko behar besteko arintasuna edukitzeko. Agentzia horrek izango du dagokion aldian ekintza-estrategia osoa martxan jartzeko ardura, zortzi ardatzetan egituratuta:

- a) Profil ezberdineko enpresentzako balio erantsia duten zerbitzuetan oinarritutako laguntza eredua hedatzea.
- b) Enpresaren eta euskal herri administrazioen zerbitzurako adimen lehiakorren gaitasunak garatzea.
- c) Eusko Jaurlaritzaren Nazioarteko Sarea sendotzea, nazioartekotzea sustatzeko aktibo estrategiko gisa.
- d) Nazioartekotzean espezializatutako pertsona gaituak enpresetan txertatzeko ohitura sustatzea.
- e) Enpresen beharrianetara egokitutako nazioartekotze-jarduerak finantzatzeko tresnak sortzea.
- f) Nazioartekotze-aktiboen berrantolaketa instituzionala bukatzea.
- g) Nazioartekotzeko euskal sistemaren koordinazioa trakzionatzea.
- h) Nazioartekotzearen inguruan marka, irudia eta komunikazioa sortzeko ekintzak sendotzea.

3.4.5. Lehiakortasunerako testuingurua

2017-2020 Industrializazio Planaren bosgarren ardatzak euskal industriarentzako garrantzitsuak diren eta aurreko ardatzetan jasota ez dauden lehiakortasun faktore guztiak barne hartzen ditu. Herrialde honetako proiektu industriaren garapena zailtzen duten oztopo guztiak ezabatzeko edo, behintzat, leuntzeko ardura daukagu, Eusko Jaurlaritzaren eskumen-mugen arabera.

Lehendabiziko lan-eremua energiari lotutakoa da; horretan, Euskadiko 2030 Estrategia Energetikoaren eraginpean jarduten dugu. Legealdi honen beste lan-eremu nagusi batzuk enpresa-azpiegiturak (teknologia parkeak eta industria-lurzorua) eta garraio zein logistika azpiegiturak izango dira. Azken horietan, heldu-prozesu motela duten proiektuak baliatuko dira; oro har, gure industriaren lehiakortasunean 2020. urtetik aurrera eragina izango dutenak. Epe laburragoko aurreikuspenen oinarrituta, ziur gaude industria eta logistika sektoreen artean lankidetzak-aukerak sortuko direla, legealdi honetan garraio-eskumenak industria arlokoekin batera daudelako Sail beraren eraginpean.

- a) Euskal industriaren lehiakortasuna ahalbidetzea 3E2030 Estrategian jasotako energia-politikaren bitartez

Administrazio zentralaren zein Europako administrazioaren aurrean euskal industria-enpresen lehiakortasuna defendatzen

jarraitzea, kostu energetikoei eta araudia elektrikoarekin lotutako beste alderdi batzuei dagokienez.

Enpresen kudeaketa energetikoa sendotzea. Profil profesional egokiak sustatzea eta ISO 50001 edo antzeko sistemak txertatzea, eta ikuskaritza energetikoak enpresa txikiagoetara zabaltzeko egokitasuna baloratzea.

Industrian aurrezki energetiko berriak lortzea, EEEren ohiko eraginkortasun programen eta hondar-beroa aprobetxatzeko proiektu sektorialen bitartez.

Meatzaritza sektorearen garapena babestea, agregakinen mahaian eta ekonomia zirkularreko ekimenen bitartez.

b) Enpresa-azpiegituren eskaintza garatzea

Teknologia parkeen rola garatzea, industria arloko lehiakortasun eta berrikuntzari laguntzeko azpiegitura gisa.

Industria-lurzoru erabilgarria areagotzea kalitate eta prezio egokian, lehentasuna emanez sustapenerako formula publiko-pribatuei, lurzoru kutsatuen eta industria-aurrien berreskuratzeari, hiri-bilbeen berrindustrializazioari eta Europako finantzazioa eskuratzeko aukerari.

Aurretik dauden industrialdeen modernizazioa sustatzea, azpiegitura fisikoa berriztatuz eta banda zabal ultra-azkarra hedatuz.

c) Trenbide, portu, aireportu eta logistika arloko azpiegituren garapenari jarraipena ematea, gure industriaren lehiakortasunean eragina izango duten eta 2020tik aurrera sektorearen garapena erraztuko duten heldze-prozesu moteleko proiektuen bitartez

Euskal Y-an Gipuzkoari dagokion atala eraikitzen bukatzea, Eusko Jaurlaritzaren erantzukizunpean.

Trenbideen Hego-saihesbidearen proiektuak sortzea, Sustapen Ministerioarekin 2017ko martxoan obrak hurrengo legealdian hasteko hartutako akordioaren ondoren.

Arasur-en trenbide-baztergunea martxan jartzea (epe laburrean), Jundizeko plataforma multimodala garatzea (epe ertainean) eta Jundiz Gasteizko aireportuarekin konektatzea.

Gasteizko aireportua nodo logistiko gisa sendotzea: VIAP (Vitoria Industrial Air Park) garatzea eta zerbitzuak berreskuratzea (H24 eta Mugako Ikuskaritza), Estatuko Administrazioarekin lankidetzan.

d) Industria eta logistika sektoreen arteko lankidetzak aukera berriak sortzea, eratu berri den Logistika eta Mugikortasun Kluster Federazioa dinamizatuta.

e) Industria Administrazioaren lana sendotzea Baimendutako Kontrol Organismoen ikuskaritza eta kontrolari dagokionez, eta enpresekiko harremana modernizatzea.

f) Egoera ahulagoan dauden guneen diskriminazio positiborako ekintzak sustatzea, enplegua sortzen duten enpresa-inbertsio berriak babestuta.

3.4.6. Pertsona trebatuak eta kalitatezko enplegua

Dagokion atalean jasotakoaren arabera, profil profesional egokiak ahalbidetzea (eta, hortaz, kalitatezko enplegua sortzea) da euskal industriak hartu behar duen erronka handienetako bat. Premiazkoa da lan arloko eskaintza eta eskaria doitzea, gure industriaren lehiakortasuna zein lanpostuen kalitatea sustatze aldera.

Erronka horri aurre egiteko tresnak Hezkuntza eta Enplegu Sailean zentratzen dira batez ere, baina Industrializazio Planak ezin ditu alde batera utzi, euskal industriaren lehiakortasunean eragin handia baitute. Hala, jarraian adierazita dauden ekintza-ildoak ezartzen dira, neurri handi batean Hezkuntza Sailaren eta, bereziki, Lanbide Heziketako Sailburuordetzaren ardurapean ezarriko direnak:

a) Politika industrialaren laguntza industriako profil profesionalen eskaintza eta eskariaren arteko lotura hobea bilatzeko (Industria Sailburuordetzaren erantzukizuna)

Gazteen artean (gizon zein emakume) industria-bokazioa errazten duen diskurtsoa sortzea, 4.0 Industriaren atributuak aprobetxatuz: digitalizazioa (Internet industrialak, App industrialak, big data, errealitate birtuala, zibersegurtasuna...), «bata zuriaren» industria (adib.: fabrikazio gehigarria), ingurumenarekiko errespetutsua den industria, zerbitzu aurreratuak, etab.

Lan arloko epe laburreko beharrianen prospektiba-sistema martxan jartzea, Confedaskekin lankidetzan.

Enpresa-proiektuen eta belaunaldi berrien interesen arteko lotura errazteko ekimen posibleak aztertzea.

Enpresetan lan-merkatuan txertatzeko eredu berriak sustatzea (prestakuntza duala kasu).

Enplegu eta Hezkuntza Sailekin lankidetzan aritzea birkualifikazio profesionaleko ekimenetan.

b) Prestakuntza eskaintza espezializatu eta egokituagoa garatzea (LHko Sailburuordetzaren eta Unibertsitateen ardura)

Enpresen espezializazio beharrak estaliko dituen kualifikazio eta espezializazio profesionalen euskal esparrua ezartzea, ezagutza eta gaitasun berriak barne hartuta.

Lanbide heziketako zentroetatik enpresei babesa ematea, bereziki ETEei, haziz doazen sektoreetan (fabrikazio gehigarria, errealitate birtuala, droiak...) erakarpen (eta berrikuntza) beharrak asetzeko.

Lanbide heziketako programen eta unibertsitatearen arteko lankidetzan aurrera egitea, inguru konplexuetarako profil profesional berriak lortze aldera.

Unibertsitate eta enpresen arteko hurbiltasuna eta etengabeko harremana erraztea.

c) Alternantzia erregimeneko prestakuntza duala sendotzea (LHko Sailburuordetzaren eta Unibertsitatearen ardura)

Alternantzia erregimenean egungo LH dualeko programak sustatzea, bereziki mesedegarriak diren testuinguruak baliatuta eta Euskadiko familia eta sektore estrategikoei lotutako ikasleen garapenaren azelerazioa sustatuta.

Unibertsitateko irakaskuntzan prestakuntza dualaren edo antzekoen ereduak sendotzea.

Zentro teknologikoei eta enpresetako I+G sailei prestakuntza dualeko programak hedatzea.

d) Euskal enpresei nazioartekotze-prozesuetan laguntza ematea, kanpoan lanbide heziketaren beharrei erantzuna emanez (LHko Sailburuordetzaren ardura)

Prestakuntza eskaintza nazioartekotutako enpresen beharriari egokitzea, beste herrialde, kultura eta hizkuntza batzuetan prestakuntza ahalbidetuko duten metodologiak sortuz eta eguneratuz.

Kanpoan dauden euskal enpresen lantegietan etengabeko prestakuntza-ekintzak ahalbidetzea.

e) Bigarren (zein lehen) hezkuntzako zentroen industria-bokazioa sustatzea, orientatzaileentzako prestakuntzaren eta Guraso Elkartetik topaketan bitartez (Hezkuntza Sailburuordetzaren ardura)

f) Etengabeko ikasketaren aldeko «herrialde apustu» bat garatzea, 2020 Enpleguaren Euskal Estrategian ezarritakoarekin bat

g) Eusko Jaurlaritzaren politika industrialaren eta hezkuntza- zein enplegu-politiken arteko lankidetzaren sendotzea, koordinazio-mekanismo berrien bitartez (erantzukizun partekatua)

Era osagarriak, ezin dugu ahaztu Industrializazio Planaren gainerako ardatzek barne hartzen dituztela lan arloko eskaintza eta eskaria doitzen lagunduko duten ekintza-ildoak eta ekimenak, honako alderdietan, besteak beste:

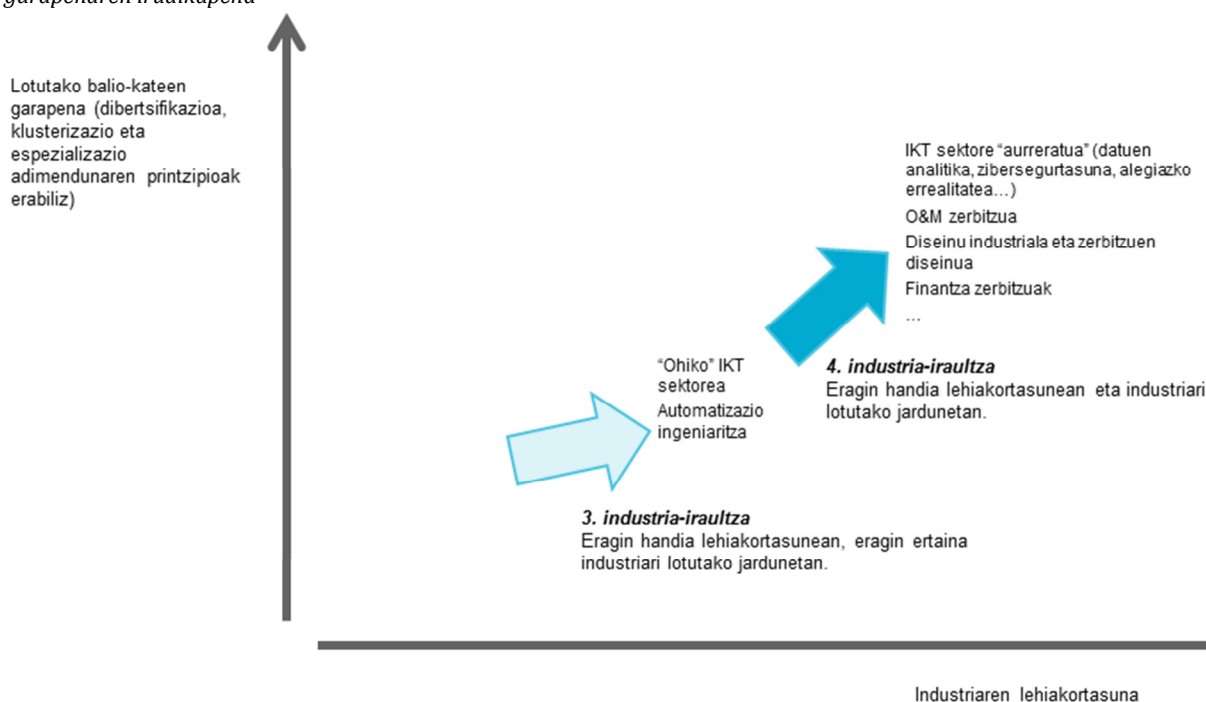
- Zailtasunak dituzten enpresen bide-laguntza indibidualizatutik eratorritako arreta, orientazio, gaikuntza eta birkokapenerako beharrak identifikatzea.
- ETEen zuzendaritza-prestakuntza bultzatzea, enpresa txikiei arreta berezia eskainita
- Pertsonen enpresetan parte har dezaten sustatzea, horien jabetzan nahiz kudeaketan.
- Proiektu estrategikoetatik, digitalizazio proiektuetatik eta egoera ahuleko inguruetako esku-hartzeetatik eratorritako prestakuntza-ekimenak.
- Nazioartekotzean espezializatutako pertsona gaituak enpresetan txertatzea.

3.4.7. Industria 4.0

Aurkeztutako edukian islatzen denez, 4.0 Industriak arreta berezia jasotzen du 2017-2020 Industrializazio Planean. Protagonismo horren eragile dira, lehenik eta behin, industria-politiken programak inguruko aldaketei egokitzeko prozesu naturala eta, bigarrenik, Gobernuak aurreko legealdian hasi zuen apustu esplizitua (Plan honetan jasotakoa).

Jaurlaritza honek bere egiten du laugarren iraultza honetan euskal industria babesteko konpromisoa; gure enpresentzako lehiakortasun-iturri eta TEIK sektorea eta sektore lotuak garatzeko bide bilakatu behar da, klusterizazio eta espezializazio adimendunaren printzipioen menpe.

14 irudia. Laugarren industria-iraultzak industriaren lehiakortasunean izan duen eraginaren eta lotutako balio-kateen garapenaren irudikapena

Iturria: Ekonomiaren Garapen eta Azpiegirtura Sailak egindakoa

4.0 Industria 3. ardatzaren ekintza-ildo espezifiko batean materializatutako zehar-apustua da (**teknologia eta negozio-ereduen digitalizazioari dagokionez**), eta, jarraian islatzen den legez, beste ildo batzuen parte diren zenbait ekimenetan islatzen da.

8 taula. 2017-2020 Industrializazio Planaren ildo eta ekimenak, 4.0 Industriarekin zuzenean lotuta daudenak. 0

Ardatzak	Ildo eta ekimen zehatzak
1. ARDATZA. ETEAK	c) ETEen zuzendaritza-prestakuntza bultzatzea, enpresa txikiei arreta berezia eskainita ETEak 4.0 Industriaren eta EIKTen potentzialaren gainean sentsibilizatzea, SPRI Enpresa Digitalaren eta 4.0 Industry Barnetegi Teknologikoaren bitartez.
2. ARDATZA. Proiektu estrategikoak	Industria eta teknologiaren garapena sustatzea etorkizuneko energia-eremuetan 4.0 Industriaren euskal ekosistema sustatzea, trakzio eta lankidetzatza-gaitasuna duten aktore berriekin Industria arloan Fabrikazio Aurreratuko Zentro berriak martxan jartzeko aukerak aztertzea, lehendik ere badiren energia Aeronautiko eta Eolikoari gehitzeko. Euskadin 4.0 Industriari buruzko datuen kudeaketarekin lotutako azpiegitura berriak sustatzea. Bereziki, Euskadiko lehendabiziko zibersegurtasun zentroa martxan jartzea, Basque Security Operation Center. 4.0 Industriaren esparruan erreferentziatzeko lankidetzan enpresa-proiektu berri bat gutxienez sustatzea, lehentasunez digitalizazioaren eta digitalizazioari lotutako zerbitzu aurreratuaren arloan. Finantza-zerbitzuei aplikatutako teknologia berrien inguruan jarduera berriak sustatzeko aukerak aztertzea. e) Enplegua sortzen duen kanpo-inbertsioa erakarri eta mantentzeko politikak biziagotzea, SPRIren Invest in the Basque Country ekimenaren bitartez. RIS3 espezializazio-eremuetan proiektuak modu proaktiboan bilatzea, berrikuntza eta teknologia arloan aurreratuak diren herrialdeetan (Europa, Iparramerika eta Asia); bereziki 4.0 Industrian gako diren teknologietan eskumena duten zentroak erakartzeko asmoz.
3. ARDATZA. Teknologia, berrikuntza, industria aurreratua.	a) I+G arloan bultzada berria ematea. RIS3, ZTBP 2020 eta joan den legealdian hasitako ZTBESren berrantolaketa-prozesua Fabrikazio aurreratuaren Pilotaje-taldetik eratorritako ekimen estrategikoak ezartzea. Hain zuzen ere, Basque Digital Innovation Hub azpiegitura teknologikoen sarea martxan jartzea. Euskal industriaren digitalizazioa bultzatzea, teknologia eta negozio-ereduei dagokienez Fabrikazio aurreratuaren aplikatutako EIKTen arloan I+G teknologia-transferentzia sustatzea, Basque Industry 4.0 programaren bitartez. Industria arloko enpresei bezeroarengana hurbiltzen eta balio-katean aurrera egiten laguntzea, eskaintzan digitalizazioa eta zerbitzuak uztartuta, erabilgarri dauden programen bitartez (Basque Industry 4.0, Innobideak-Lehiabide). Digitalizazioaren balio-kateen proiektuak sustatzea (enpresa traktorea + hornitzaileak), ETEen eten digitalari aurre egiteko, Basque Industry 4.0 programa egokituta. 4.0 Industriarekin lotutako zerbitzuekin harremana duten profil profesionalak sustatzea (industria-diseinua, zerbitzuen diseinua, bezeroaren esperientziaren kudeaketa, etab.), hezkuntza arloko enpresa eta erakundeekin lankidetzan. Industria zerbitzuei zuzendutako laguntza-programen etan ematen den tratamendua homogeneizatzea. Puntako eskualdeekin akordioak egitea, honakoekin kasu: Alemania, 4.0 Industria estrategiarekin «lotura» gisa; eta, Eskandinavia, Euskadi lider duten Europako foroak ahal den neurrian aprobetxatuta (Vanguard Initiative). Euskal enpresei HADA eta Industria Ministerioaren Activa 4.0 programetan sartzeko aukera ahalbidetzea. EIKTak industria arloko ETEetan barne hartzen laguntzea, Industria Digitala programaren bitartez. Euskal industriaren esku jartzea zibersegurtasun industrialarekin lotutako praktika egokiak. Enpresa eta sektoreen arteko lankidetzatza modu erabakigarrian sendotzea, Euskadi 2015-2020 kluster politika berriarekin lerrotatuta Klusterren arteko lankidetzatza sustatzea 4.0 Industriaren inguruan, manufaktura aurreratuaren pilotaje-taldearen bitartez. e) Euskadi ekintzailtzarako lurralde erakargarri gisa kokatzea, Ekintzailtza Jarduerari Laguntzeko Erakundearen Arteko Planaren bitartez (estrategia UpEuskadi) Start-up direlakoei merkatuan sartzeko aukera erraztea, bereziki Bind 4.0 programaren bitartez.
6. ARDATZA. Pertsona trebatuak eta kalitatezko enplegua	a) Politika industrialaren laguntza industriako profil profesionalen eskaintza eta eskariaren arteko lotura hobea bilatzeko Gazteen artean (gizon zein emakume) industria-bokazioa errazten duen diskurtsoa sortzea, 4.0 Industriaren atributuak aprobetxatuz: digitalizazioa (Internet industrialak, App industrialak, big data, errealitate birtuala, zibersegurtasuna...), «bata zuriaren» industria (adib.: fabrikazio gehigarria), ingurumenarekiko errespetutsua den industria, zerbitzu aurreratuak, etab. b) Prestakuntza eskaintza espezializatu eta egokituagoa garatzea

3.5. Ekimen nagusiak

Jarraian jasotzen dira 2017-2020 Industrializazio Planaren ekimen nagusiak, berritasun-maila zein inpaktu potentziala kontuan hartuta:

- Enpresen nazioartekotzean jauzi kualitatiboa, Plan honetan «ardatz» izaera hartzen duena.
- Finantza-tresnak eta enpresen beharrian eta lehentasun berriak birlerrokatzea, euskal enpresen hezkunde zein sustraitzearen sustapena barne hartuta, inbertsio-fondo publiko-pribatu berri baten bitartez.
- I+G aurrekontuaren % 5eko hazkundea urtean.
- Inbertsioak erakarri eta atxikitzeko estrategia sendotzea, SPRIren Invest in the Basque Country ekimenaren bitartez.
- Mugikortasun elektrikoari lotutako industria-sustapenerako plana.
- 4.0 Industriaren esparruan erreferentziazko enpresa-proiektu berri bat gutxienez sustatzea, lehentasunez digitalizazioaren eta digitalizazioari lotutako zerbitzu aurreratuen arloan.
- Euskadiko garapen industrialean agente teknologikoen rola finkatzea, 2015ean finkatutako helburuak betetzeko prozesuan lagunduz.
- Digitalizazioaren balio-kateen proiektuak sustatzea (enpresa traktorea + hornitzaileak), ETEen eten digitalari aurre egiteko, Basque Industry 4.0 programa egokituta.
- Puntako eskualdeekin akordioak egitea, honakoekin kasu: Alemania, 4.0 Industria estrategiarekin «lotura» gisa; eta, Eskandinavia.
- Enpresa eta sektoreen arteko lankidetzak sendotzea, kluster politikaren, fabrikazio aurreratuko pilotaje-taldearen eta, zeharka, laguntza-programen diskriminazio positiboaren bitartez.
- Zailtasunak dituzten enpresei laguntzeko lanari eustea. Plan honetan Jaurlaritzaren egiteko tradizional honen balioa nabarmentzen da, kasuan kasuko bide-laguntza indibidualizatuaren garrantzia azpimarratuta.
- Erabilgarri dagoen industria-lurzorua areagotzea, inguruko aldaketetara egokitutako ikuspegi berrian oinarrituta: lankidetzak publiko-pribaturako formulak, lurzoruaren berreskuratzean zentratutako fokua, eta Europako finantzaziorako sarbidea.
- Sustapen energetiko eta industrialerako sektore-planak martxan jartzea honako arloetan: energia eolikoa, biomasa, geotermia, autokontsumoa (eguzki-energia fotovoltaikoa barne) eta energia ozeanikoak.
- Lan arloko eskaintza eta eskariaren doikuntza sustatzea, politika industrialaren eta hezkuntza- zein enplegu-politiken arteko ekintza koordinatuen bitartez.

3.6. Aurrekontu ekonomikoa

Administrazio Orokorraren eta menpeko erakundeen aurrekontua, 2017rako Planaren irismenari dagokionez, 296 milioi euro ingurukoa da, eta Planaren ekintza-ildoak esleitutako partida guztiak barne hartzen ditu, Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailari dagokionez zein inplikaturako gainerako Sailei dagokienez (politika industrialari eragiten dion neurrian soilik).

Honakoa da aurrekontuaren banaketa ardazka:

9 taula. Industrializazio Planaren 2017ko aurrekontuaren banaketa ardazka

Ardatza	2017ko aurrekontua (milaka eurotan)	Aurrekontu-zuzkiduraren partida nagusiak
1. ARDATZA. ETEei garapen eta lehiakortasunerako laguntza ematea.	75.349	Renove maquinaria, Gauzatu, Bideratu, enpresentzako kredituen programa, inbertsiorako finantza-laguntzak, Euskal Finantza Erakundeari ekarpenak ETEak finantzatzeko, etab.
2. ARDATZA. Industria-proiektu estrategikoak 3. ARDATZA. Teknologia, berrikuntza, industria aurreratua	115.756	Enpresen I+G babesteko programak, berrikuntza babesteko programak, ekintzailatza programak, arrisku-kapitaleko fondoentzako ekarpenak proiektu estrategikoak finantzatzeko, etab.
4. ARDATZA. Enpresen nazioartekotzea	24.610	Enpresak nazioartekotzeko laguntzak, beka programak, SPRIren kanpo-sarea, etab.
5. ARDATZA. Lehiakortasunerako testuingurua	80.235	Politika energetikoa, teknologia parkeen eta industria-lurzoruaen sustapena, Industria Administrazioa, logistika-azpiegiturak, etab.
INDUSTRIALIZAZIO PLANA GUZTIRA	295.950	

OHARRAK. 2. eta 3. ardatzak talde berean sartu dira bietan jasotako ekintzak programa edo aurrekontu-partida bereberekin lotuta daudelako kasu askotan.

Aipaturako aurrekontu-baliabideez gain, Industrializazio Planak honako baliabideak ere izango ditu:

- 600 milioi/urtera arteko abalak erabilgarri.
- Arrisku Kapitaleko eta Finantzen Euskal Erakundearen fondoetan erabilgarri dagoen finantzaio-gaitasuna, aurreko urteetako aurrekontu-zuzkiduraren eta hirugarrenen finantzazioaren emaitza gisa.
- Estatuko Gobernuak, Europako fondoak bitartez, Autonomia Erkidegoen eskura jartzen dituen partidak, industriaren garapenerako pizgarri gisa.

2017rako aurrekontua oinarri hartuta, 2017-2020 aldi osorako Planaren estrapolazioak 1.225 milioi euro inguruko aurrekontu zuzena esleitzea ekarriko luke, berrikuntzarako partidetan urteko % 1,2 eta % 5eko hazkunde orokorra eraginda, Gobernu Programan hartutako konpromisoen arabera.

4. III. Blokea: Planaren gobernantza

4.1. Kudeaketa-eredua eta Koordinazioa

4.1.1. Planaren Lidergoa

2017-2020 **Industrializazio Plana Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailak** (EGLS) sustatu eta zuzentzen du, eta **Industria Sailburuordetzak, SPRIk** (eta haren menpeko sozietateek: Sprilur, Teknologia Parkeak eta Euskadiko Arrisku Kapitalaren Sozietatea) **eta EEEK kudeatu eta koordinatzen** dute. Lidergoak esan nahi du aipatutako Sailburuordetzak, SPRIk eta EEEK daukatela honako puntuen ardura:

- Planean aurreikusitako ekintzen zati handi bat gauzatzea.
- **Politika industrialaren ikuspuntuan oinarrituta, beste Sailburuordetza edo Sail batzuen erantzukizunpeko ekintzak babestu eta koordinatzea.** Plano estrategiko batean oinarrituta, koordinazio-lanaren funtsa da Industrializazio Plana Jaurlaritzaren eta bestelako administrazioen gainerako planetan txertatzea.
- Planaren jarraipena egitea eta haren indarraldia bukatutakoan ezarpen-maila ebaluatzea.

Egiteko horretan, EGLSk kudeaketa publikoaren modernizazioan aurrera egiten jarraitu nahi du, 2017-2020 Industrializazio Planean etengabeko prozesu gisa jasota baitago, urrats adierazgarriak eman eta ekintza-modu berriak aztertzeo aukera gisa. Bezero eta emaitzetan zentratutako orientazioaren printzipioen menpe, bilakaera zenbait ildotan eman dadin aurreikusten da:

- Enpresa bakoitzaren problematikari arreta hobia emateko antolamenduzko aldaketak, neurrira egindako soluzioak eskaintzeko ikuspegian oinarrituta.
- Lan-prozesuen egokitzapena eta «bezeroen» (enpresen) ikuspegi eta hizkeran zentratutako komunikazioa.
- Babes-tresna ezberdinen eraginkortasunaren etengabeko azterketa, une oro baliabide publikoen erabilera eraginkorra bilatuta.
- Euskal industriadako baliagarri izan daitezkeen proiektuen bilaketa proaktiboa, tradiziozko ikuspegi erreaktiboa gaindituta.
- Enpresen beharrian aldakorrei azkar erantzuteko gaitasuna. Bereziki, nazioartekotze agentzia bat martxan jartzea aurreikusita dago (egitura juridikoa oraindik zehazteke), balio erantsi handiagoa izango duten zerbitzuak eskaintzea ahalbidetzeko eta arlo horretako enpresen beharriari arreta egokia emateko.
- Tramitazio telematikoa aurrera egitea.
- Barne-prestakuntza eta ezagutzaren kudeaketa, aurretik aipatutako aldaketak ahalbidetzeko eta, aldi berean, belaunaldien arteko erreleboak eragindako beharrianak estaltzeko.

4.1.2. Jaurlaritzaren beste arlo batzuekiko Koordinazioa

II. Blokean adierazitakoarekin bat, Industrializazio Planak behar-beharrezkoa du Jaurlaritzaren sail ezberdinen ekarpen adierazgarria:

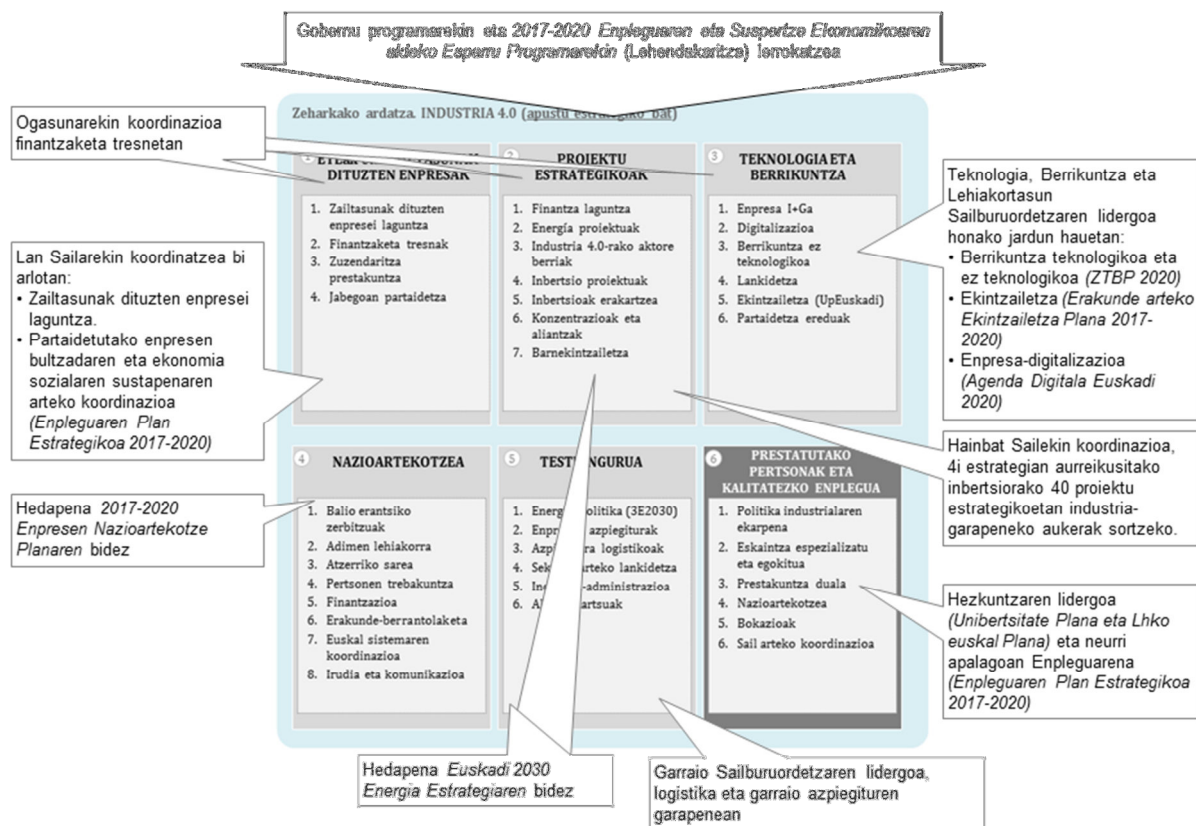
- **Teknologia, Berrikuntza eta Lehiakortasun Sailburuordetza, Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailarena.** Berrikuntza teknologiko, berrikuntza ez-teknologiko, ekintzailatza eta enpresa-digitalizazioarekin lotutako ekintza-ildoen arduraduna da (Planaren 3. Ardatzaren baitan).
- **Garraio Sailburuordetza, Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailarena, azpiegitura logistiko eta garraio-azpiegituren garapenaren arduradun gisa (5. Ardatzaren baitan).**

- **Ogasun eta Ekonomia Saila.** Paper garrantzitsua dauka, Finantzen Euskal Erakunde, Elkargi eta Luzaroren bitartez bideratzen diren finantza-tresnen hedapenaren azken arduradun eta egilea den neurrian; euskal enpresen hazkunde eta sustraitzea sustatzeko inbertsio-fondo publiko-pribatu berriarekin batera (1., 2. eta 3. Ardatzen baitan).

Ezinbestekoa du, baita, beste arlo batzuekin koordinatzea, intentsitate txikiagoan bada ere:

- **Hezkuntza eta, neurri txikiagoan, Enplegu eta Gizarte Politika Saila.** Profil profesionalen eskaintza industriaren beharizanetara egokitzeko ardura daukate, Industria Sailburuordetzaren laguntza-lanaz baliatuta.
- **Lan eta Justizia Saila.** Alde batetik, zailtasunak dituzten enpresei laguntzen die; bestetik, gizarte ekonomiaren sustapena bideratzen du, Industrializazio Planean jasotako enpresa partaidetuei ematen zaien bultzadarekin koordinatuta.
- **Nekazaritza, Arrantza eta Elikagaien Politikako Sailburuordetza, Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailarena.** Elikagaien industriaren sustapenean arduradun den neurrian, Sailburuordetza biek egoki koordinatu behar dute komunean dauzkaten ekintza eta tresnei dagokienean.
- Jaurlaritzaren beste arlo batzuk, neurri txikiagoan: Ingurumen Saila, proiektu industriaren sustapenerako; Lurralde Plangintza, industria-lurzoruaen sustapenerako; Osasun Saila, bere esku-hartzeek industria-garapenerako aukerak sortzen dituzten neurrian, etab.
- **Lehendakaritza.** Industrializazio Plana eta Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Planaren arteko koordinazioa ahalbidetzeko eta, oro har, Jaurlaritzaren plan estrategiko guztiak.

15 irudia. Industrializazio Planaren eta Jaurlaritzako beste sail batzuekin burututako jardun eta planen arteko koordinazio puntuak

Koordinazioa aurretik ere badauden mekanismoen bitartez burutuko da batez ere, hiru tresna berriekin uztartuta:

- Lanbide Heziketako Koordinazio Organo Gorena, Lanbide Heziketari buruzko Lege proiektuan aurreikusitakoa. Planaren bigarren zehar-ardatza sustatzea ahalbidetuko du, Lanbide Heziketako Sailburuordetzaren, Enplegu eta Gazteria Sailburuordetzaren eta Ekonomia Garapen eta Azpiegitura Sailburuordetzaren laguntzaz.
- Hezkuntza Sailaren Hezkuntza eta Unibertsitateen Sailburuordetzekin sei-hileko bileren sistematika berria, Planaren bigarren zehar-ardatzari elkarrekin bultzada ematera bideratuta.
- 2017-2020 Enpleguaren eta Suspertze Ekonomikoaren aldeko Esparru Programaren Jarraipen Batzordea.

10 taula. Jaurlaritzaren beste sail batzuen esku-hartze eta planekin koordinatzeko mekanismoak

Jaurkitaren Saila	Industrializazio Planaren zein ardatzetan esku hartzen du?	Lotura duten Planak	Koordinazio-mekanismoak
Teknologia, Berrikuntza eta Lehiakortasun Sailburuordetza	3. Ardatza	Euskadiko Erakundearen Arteko Ekintzailatza Plana 2020 Euskadiko Agenda Digitala 2020	EGLSren Zuzendaritza Batzordea
Garraio Sailburuordetza	5. Ardatza	-	
Nekazaritza, Arrantza eta Elikagaien Politika Sailburuordetza	Zehar-ardatza	-	
Ogasun eta Ekonomia Saila	1., 2. eta 2. Ardatzak	-	Finantzen Euskal Erakundearen Administrazio Kontseilua Arrisku-kapital Sozietatearen Administrazio Kontseilua Luzaro Administrazio Kontseilua
Hezkuntza Saila	2. Zehar-ardatza	LHko V. Euskal Plana IV. Unibertsitate Plana	Lanbide Heziketako Koordinazio Organo Gorena Aldebiko bilerak sei hilerik behin, Hezkuntza eta Unibertsitate Sailburuordetzekin
Enplegu eta Gizarte Politika Saila	2. Zehar-ardatza	Enplegu Plan Estrategikoa 2017-2020	
Lan eta Justizia Saila	1. Ardatza	-	Koordinazio operatiboa, kasuan kasu
Beste Sail batzuk (Osasuna, Hezkuntza, ...)	2. Ardatza (industria-sustapena 3i estrategiaren inbertsio-proiektuetatik abiatuta)	Jaurlaritzaren Plan Estrategikoen multzoa	Jaurlaritzaren Sail Arteko Batzordea
Lehendakaritza	3. Ardatza	Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Plana 2020	Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Batzordea
	Planaren Ikuspegi Integrala		Esparru Programaren Jarraipen Batzordea Zehazteke dauden beste mekanismo batzuk

OHARRA. Euskadiko 2030 Estrategia Energetikoarekin eta 2017-2020 Enpresak Nazioartekotzeko Planarekin koordinazioa Industria Sailburuordetzaren baitan burutuko da.

4.1.3. Instituzioen Arteko Koordinazioa

Sailen arteko koordinaziotik harago, 2017-2020 Industrializazio Planak ezinbestekoa du gainerako erakundeekin adostasunak ezartzea, bereziki Foru Aldundiei dagokienez. Maila instituzional ezberdinetan ekimenak ugaritu egiten diren arlo honetan sinergiak sortzea da kontua. Koordinazio hori Ekonomiaren Sustapenerako Euskal Kontseiluarekin burutuko da batez ere, Planaren ardatz edo ildo espezifikotik zentratutako beste tresna batzuekin osatuta:

- Ekintzailatza Jarduerari Laguntzeko Erakunde Arteko Mahaia

- Euskadiko Nazioartekotze Kontseilua
- Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Euskal Kontseilua
- Ekarpunen Administrazio Kontseilua
- Estatuko mahai sektorialak

4.1.4. Eragile ekonomiko eta sozialen parte-hartzea

Enpresa eta eragile ekonomiko zein sozialekiko etengabeko elkarriketa politika industrialaren ezinbesteko ezaugarria da, eta Industrializazio Plana ezartzeak printzipio hori mantendu egingo du.

Hori lortzeko, foro ezberdinak aktibo mantentzea aurreikusi da, bultzada behar duten horiei arreta berezia eskainita:

- **Kluster elkarteak, Jaurlaritzak tresna hauek erabiltzen ditu bere politika Euskadiko industria-sektore nagusiei helarazteko eta enpresa zein eragile teknologikoekiko etengabeko komunikazio-bide bat izateko.** Jaurlaritzak Kluster elkarteetako gobernu-organismoetan parte hartzen du, baita lantalde ezberdinetan ere.
- **Industria Koiunturaren Behatokia.** IKBk urteko bilera egiten du, kluster elkarteek eta RGLSaren zenbait ordezkariak osatua; enpresen errealitatetik oso hurbileko sektore-koiunturaren gaineko informazioa ematen dio Jaurlaritzari.
- **Euskadiko Lehiakortasun Foroa, ordezkari instituzional, politiko, sindikal eta enpresarialek osatua.** Urtean bilera bat egitea aurreikusi da, industriak Euskadin etorkizunean izango duen rola inguruko hausnarketa, analisi eta prospekzioarako dinamika egonkorra sustatuta, eta Industrializazio Planean barne hartu beharreko neurri eta ekintza berri zehatzak proposatuta.
- **Kanpo-adituen taldea, zenbait euskal enpresa nagusitako enpresari eta zuzendariak osatua.** Urtean behin bilduko da.
- **Egoera bereziei aurre egiteko behin-behineko ‘ad hoc’ egiturak, mahai sektorialak kasu (altzairua, itsasontziak, ...).**

4.2. Jarraipen eta ebaluazio sistema

Industrializazio Planaren jarraipena urtero egingo da, 2018, 2019 eta 2020. urteetako lehendabiziko hiruhilekoan urteko aurrerapen-txosten bana eta exekuzio-txosten orokor bat (aurrekoak baino sakonagoa) eginda, azken hori legealdia bukatutakoan edo Plan berria egiteko orduan.

Kasu guztietan, jarraipena bi planotan egingo da:

- **Aginte-koadroaren eguneraketa, 12. taulan ageri dena; unean uneko neurketa berriak jasota.**
- **2017-2020 Industrializazio Planaren ardatz bakoitzaren balorazio kualitatibo eta kuantitatiboa, 13. taulan jasotako jarraibideen arabera.** Balorazio hau sakonagoa izango da azken ebaluazioan ebaluazio partziala baino.

4.2.1. Aginte-koadroa

Adierazle kopuru murriztua izango duen aginte-koadroa proposatu da, Planaren helburu estrategikoak neurtzera bideratuta. Industria-koiunturaren oinarriko adierazleak, 2017-2020 aldian neurtu beharreko alderdi kritikoak eta datu zehatz eta eguneratuak konbinatzetik sortu dira adierazle horiek.

11 taula. 2017-2020 Industrializazio Planaren adierazle estrategikoak

Helburua	Adierazlea	Egungo egoera (erregistratutako azken urtea)	Iturria
Industria gehiago	Manufaktura-industriaren pisua euskal ekonomiaren guztizko BEGari dagokionez	% 23,95 (2015)	Eustat
	Industria Produkzioaren Adierazlea (2010eko oinarria)	101,3 (2016)	Eustat
	Industria-sektorean okupatutako pertsona kopurua	164.200 (2016, urteko bataz bestekoa)	Eustat
	Aldi horretan finkatutako enplegua, Jaurlaritzak zailtasunak dituzten enpresei laguntzeko egindako esku-hartzei esker	22.400 (2013-2016 denboraldiko guztizkoa)	EGLS
	Aldi horretan sortu edo finkatutako enplegua, Jaurlaritzak proiektu industrial estrategikoei laguntzeko egindako esku-hartzei esker	Adierazlea ez dago erabilgarri. 2017-2020 denboraldian neurketa egiteko helburua ezarri da.	
	Manufaktura-industriaren eta lotutako zerbitzuen pisua euskal ekonomiaren guztizko BEGari dagokionez	Adierazleak ez daude erabilgarri. 2017-2020 aldian neurketa egiteko helburua ezarri da, EGLS-Eustaten proiektu bateratu batean, Eurostaten antzeko ekimenekiko koordinazioa bilatuta.	
Industria hobea	4.0 Industriaren paradigmaren euskal industriaren heldutasun-maila	Ez dago erabilgarri	
	Unibertsitate eta LH mailako prestakuntzan titulazio teknikoetan matrikula egin duten pertsonen kopurua	Ez dago erabilgarri	Hezkuntza Saila
	I+G arloko gastu pribatua BPGari dagokionez	% 1,84 (2015)	Eustat
	Industria esportatzeko joera (industria-esportazioen balioa industriaren BPGari dagokionez)	% 155 (2015)	Eustat
	Manufaktura-industriaren ageriko produktibitatea (puntu portzentualen ezberdintasuna Alemaniarekin alderatuta)	9,1 (2013)	Eustat eta Eurostat
	Industria-enpresa berritzaileen %, 10 langile edo gehiagoko industria-enpresen guztizkoari dagokionez	% 41,3 (2013-2015)	Eustat

4.2.2. Ardatz bakoitzaren balorazioa egiteko jarraibideak

Osagarri gisa, 2017-2020 Industrializazio Planaren **ardatz bakoitzaren balorazioa egiteko jarraibideak** jasotzen dira. Ebaluazio kualitatiboa balorazioari eusteko erabilgarriak diren gainerako adierazle kuantitatiboekin konbinatzea proposatzen da. Ebaluazio kuantitatiboaren garrantzia aurreko Planaren ebaluazioan eman zen aditzera (*ikusi 2.5 atala*). Aurreko Planean ez bezala, orientaziozko adierazleen batera proposatzen da; adierazle batzuk edo besteak erabiliko dira, ebaluazioa egiteko unean dagoen industriaren errealtatearen eta Jaurlaritzaren politikaren arabera, baita erabilgarri dauden datuen arabera ere.

12 taula. 2017-2020 Industrializazio Planaren ardatz bakoitzaren balorazio kualitatiboa eta kuantitatiboa egiteko jarraibideak

Ardatzak	Baloratu beharreko alderdiak	Ardatz bakoitzaren balorazioari eusteko balizko adierazleak
1. ARDATZA ETEEi garapen eta lehiakortasunerako laguntza ematea	Zailtasunak dituzten enpresentzako laguntzaren intentsitate eta kalitatea Enpresa txikien beharrezane zuzendutako arreta-maila; bereziki, zuzendaritza-prestakuntzari laguntza ematea Laguntza ekonomiko eta finantzariarako programen aniztasuna eta erabilera-maila Pertsonen enpresen jabetzan duten parte-hartzearen bilakaera	Enplegu-erregulazioko espedienteek eragindako langileen kopurua (Eustat) Enpresen alta eta bajeen saldo garbia (Eustat) Zailtasunak izan eta esku-hartzeak burutu dituzten enpresak, eta enplegu mantendua (EGLS) Programa zehatzen jardueren maila (esate baterako, enpresa babestuen kopurua) (EGLS) Pertsonen jabetzan parte hartzea sustatzeko programen bitartez lagundutako enpresen kopurua
2. ARDATZA Proiektu industrial estrategikoak	Jaurlaritzak arraste-gaitasuna duten proiektuak sortzeko egindako esku-hartzearen inpaktua Proiektu energetikoen edo EEEK babestutako proiektuen inpaktu industrial zein teknologikoa, baita 4i estrategiaren beste inbertsio-proiektu batzuen ere 4.0 Industriaren euskal ekosistemaren bilakaera (trakzio eta lankidetzaren gaitasuna duten eragile berrien sorrera) Kantop-inbertsioa erakarri eta atxikitze prozesuaren bilakaera, eta Jaurlaritzaren inpaktua. Barne-ekintzailatza sustatzeko jardueren bilakaera Enpresa eta sektoreen arteko lankidetzaren maila. Enpresen kontzentrazio edo aliantza berrien sorrera, Jaurlaritzaren laguntza zuzen zein zeharkakoaz baliatuta (klusterren bitartez, adibidez)	Proiektu estrategiko traktore lagunduen kopurua (EGLS) Energia-politikaren eta 4i estrategiaren sustatutako inbertsio-proiektuen ondorioz sortutako sustapen industrial eta teknologikorako proiektuen kopurua (EGLS) Kantop-inbertsio zuzena Euskadin, eta Invest in the Basque Country ekimenaren jardura (EGLS) Industria arloan barne-ekintzailatza politikaren bitartez lagundutako enpresa-proiektuen kopurua (EGLS) Jaurlaritzaren laguntza zuzen zein zeharkakoa jaso duten enpresen kontzentrazio edo aliantzen kopurua (EGLS)
3. ARDATZA Teknologia, berrikuntza, industria aurreratua.	I+G arloan egindako inbertsio pribatuaren bilakaera Euskadiko garapenean agente teknologikoen duten rola bilakaera, 2015ean finkatutako helburuen arabera I+G arloa sustatzeko programen erabilera eta inpaktu-maila Fabrikazio aurreratuko Pilotaje-taldeak sortutako proiektuak Enpresa txikien eta Euskadiko zientzia eta teknologia sistemaren arteko lotura Euskal industriaren digitalizazioaren bilakaera, teknologia eta negozio-ereduei dagokienez Industriaren digitalizazioa sustatzeko programen erabilera eta inpaktu maila 4.0 Industriari lotutako zerbitzu aurreratuaren garapen maila 4.0 Industrian puntakoak diren eskualdeekiko akordioak ETEEk balio-kateak digitalizatzeko proiektuetan duten inplikazio maila Euskal industriaren berrikuntza ez-teknologikorako gaitasunen bilakaera Enpresen eta klusterren arteko lankidetzaren ondorioz sortutako proiektu zehatzen jardura Euskadiko ekintzailatza-jardueraren bilakaera eta Jaurlaritzaren arlo horretan duen inpaktua Antolamendu-eredu parte-hartzaileen bilakaera industria-enpresetan	I+G arloko inbertsio pribatuaren % BPGari dagokionez (Eustat) Jaurlaritzaren programen bitartez lagundutako I+G arloko enpresa-proiektuen kopurua, eta horien inpaktua enpleguan (EGLS) Agente teknologikoei finkatutako helburuen betetze maila (EGLS) LHko zentroen bitartez Euskadiko zientzia eta teknologia sistemetan sartzen diren enpresa txikien kopurua Ezagutzaren inguruko jardura intentsiboen % (Eustat) Jaurlaritzaren programen bitartez lagundutako digitalizazio-proiektuen kopurua (EGLS) 4.0 Industriari lotutako zerbitzu aurreratuaren sektorearen fakturazioa (adierazle hau garatzeke) 4.0 Industrian puntakoak diren eskualdeekiko akordioen ondorioz sortutako proiektu zehatzen kopurua Balio-kateak digitalizatzeko proiektuetan parte hartzen duten ETEen kopurua Maila teknologiko altu eta ertain-altua duten esportazioen bilakaera (Eustat) Produktu-prozesuaren arloan berritzaileak diren ETEen % (Eustat) Marketin edo antolamendu arloan berritzaileak diren ETEen % (Eustat) Merkatu eta enpresarako produktu berrien salmentaren %, salmenten guztizkoari dagokionez (IUS adierazlea) (Eustat) Industria arloan ekintzailatza politikaren bitartez lagundutako enpresa-proiektuen kopurua (EGLS) Antolamendu-eredu parte-hartzaileak sustatzeko programen bitartez lagundutako enpresen kopurua (EGLS)
4. ARDATZA. Enpresen nazioartekotzea	Ardatz honen bilakaera 2017-2020 Enpresak Nazioartekotzeko Planen ezarritakoaren arabera izango da.	
5. ARDATZA Lehiakortasunerako testuingurua	Euskal industriari eragiten dion erregulazio elektrikoaren bilakaera EEEaren esku-hartzeak euskal industria-enpresen eraginkortasun energetikoan eta energia-kudeaketaren hobekuntzan izan duten inpaktua Teknologia Parkeen espazio-eskaintza eta okupazio-mailaren bilakaera, eta horiek industria arloko lehiakortasun eta berrikuntzari emandako laguntza SPRILUR sozietatearen industria-lurzoruari dagokion eskaintzaren bilakaera, termino kuantitatibo eta kualitatiboetan Garraio eta logistika arloko azpiegituren garapen maila Industria eta logistika sektoreen arteko lankidetzaren ondorioz sortutako proiektu eta jarduerak Industria-administrazioaren egitekoaren bilakaera Industria-jardueraren eta enpleguaren bilakaera inguru ahulenetan	EEEK lagundutako proiektuen bitartez industria-sektorean aurreztu den kontsumo energetikoa EEEK kudeaketa energetikoa hobetzeko lagundutako enpresen kopurua (EGLS) Teknologia Parkeetan alokatzeko azalera areagotzea (EGLS) SPRILUR sozietateak saldu edo alokatutako M2-ak (EGLS) Industria eta logistika sektoreen arteko lankidetzaren ondorioz sortutako proiektuen kopurua Enpleguaren bilakaera inguru ahulenetan

5. Eranskinak

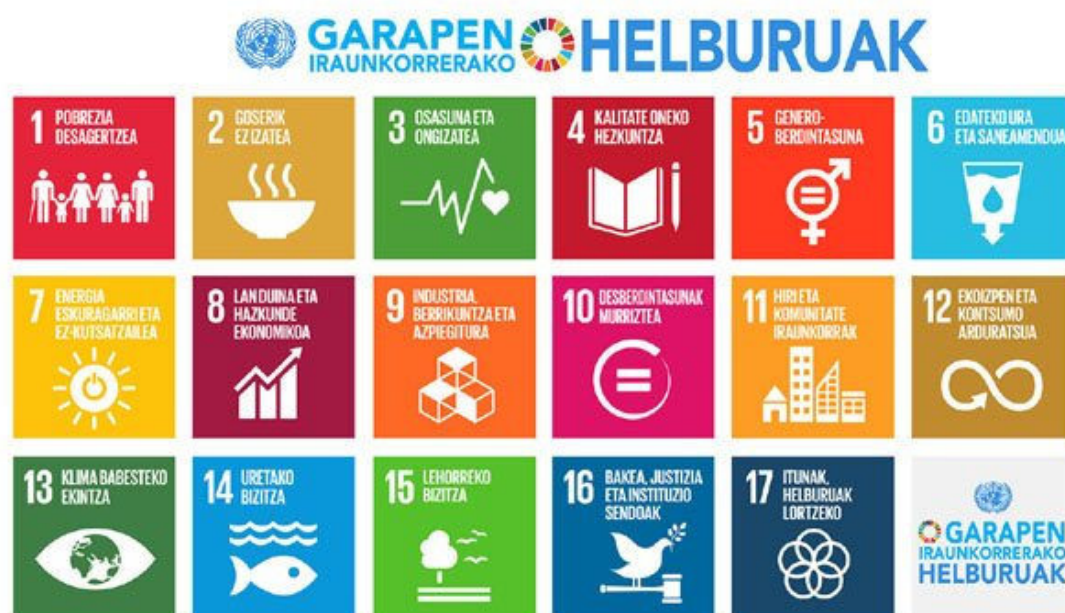
5.1. Testuinguru politikoaren xehetasuna

5.1.1. Nazioarteko testuingurua

Nazio Batuen Garapen Iraunkorrerako Agenda 2030

2030 Agenda izeneko ekintza-planaren helburua da munduan bakea sendotzea eta pobrezia errotik ezabatzeko erronka gauzatzea, garapen iraunkorra bermatzeko ezinbesteko baldintza gisa. Horretarako, 17 helburu zehazten dira, garapen iraunkorraren hiru dimentsioak uztartzen dituztenak: ekonomia, gizartea eta ingurumena.

16 irudia. Nazio Batuen erakundearen garapen iraunkorrerako helburuak

Iturria: Nazio Batuen Erakundea

Hain zuzen ere, **9. helburuan** jasota dago ezinbestekoa dela «azpiegitura erresilienteak eraikitzea, **industrializazio barne-hartzaile eta iraunkorra sustatzea, eta berrikuntza sustatzea**» Helburu hori lortzeko planteatutako puntuen artean, industrializazioari lotutako zenbait erreferentzia barne hartzen dira:

- Industrializazio barne-hartzaile eta iraunkorra sustatzea eta, 2030erako beranduenez, industriak enpleguari eta barne produktu gordinari egiten dion ekarpena nabarmen areagotzea (nazio-mailako zirkunstantzien arabera) eta aurrerapen txikiagoa izan duten herrialdeetan ekarpen hori bikoiztea.
- Industria arloko zein bestelako enpresa txikiek finantza-zerbitzuak eskuratzeko aukera areagotzea, bereziki garapen bidean dauden herrialdeetan (kreditu bideragarriak eskuratzeko aukera barne), eta horiek guztiak balio-kateetan zein merkatuetan barne hartzea.
- 2030. urterako, azpiegiturak hobetzea eta industriak birdoitzea, iraunkor izan daitezen helburuz. Horretarako, baliabideak eraginkortasun handiagoz baliatu behar dira, industria arloko teknologia eta

prozesu garbi eta arrazoizkoagoak sustatuta, eta herrialde guztiek neurriak har ditzaten lortuta (nork bere gaitasunen arabera).

- Herrialde guztietako industria-sektoreetan ikerketa zientifikoa areagotzea eta gaitasun teknologikoa hobetzea, bereziki garapen bidean dauden herrialdeetan.
- Nazio-mailako teknologien garapena, ikerkuntza eta garapen bidean dauden herrialdeen berrikuntza babestea, bereziki industria arloko dibertsifikazioaren aldeko araudia bermatuz eta oinarritzko produktuei balioa erantsiz, besteak beste.

Europa Estrategia 2020

Hazkundera eta enplegua sustatzeko EBaren estrategia da Europa 2020; 2010. urtean abiarazi zen, hazkunde adimendun, iraunkor eta barne-hartzailea ahalbidetzeko asmoz. 2020. urtean bete beharreko helburu kuantitatiboak zehazten dira estrategian, bost arlotan banatuta, helburu nagusia izanik Estatu kide bakoitzak bere egoerara egokitzea eta, horrela, helburu eta ibilbide nazional bilakatzea.

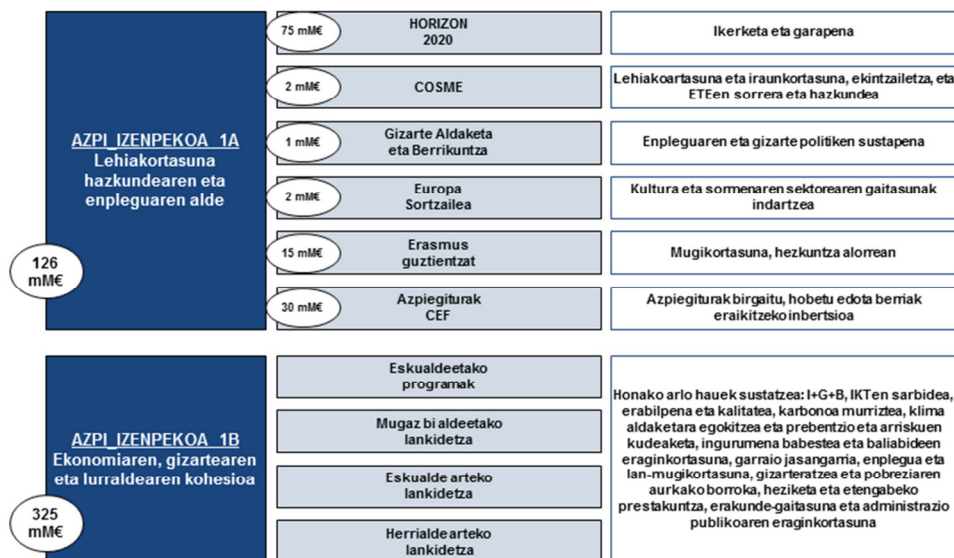
13 taula. Europa 2020 strategiaren helburu nagusiak

Saila	2020rako Helburua
Enplegua	20-64 urte bitarteko adin-taldearen okupazio-tasa: % 75
I+G	I+G arloko inbertsioa BPGari dagokionez: % 3
Klima-aldaketa eta iraunkortasun energetikoa	Berotegi efektuko gasen isuriak: % 20 (edo % 30, hartarako baldintzak ematen badira) 1990ean erregistratutako datuen azpitik Energia berriztagarrien pisua energiaren azken kontsumoan: % 20 Gehienezko kontsumo energetikoa: 1.483 Mtoe (kontsumo primarioa) edo 1.078 Mtoe (azken kontsumoa)
Hezkuntza	Eskola behar baino lehen uzteari dagokion tasa: % < 10 Hirugarren mailako ikasketak dituzten pertsonen portzentajea: ≥ 30 eta 34 urte bitarteko pertsonen = % 40
Pobrezia eta gizarte-bazterkeriaren kontrako borroka	Pobrezia/gizarte-bazterkeria egoeran bizi diren edo hartarako arriskua duten pertsonen kopurua: kopurua 20 milioitan murriztea

Iturria: Europako Batzordea

2020 Estrategiaren garapen bideragarrienean, 2014-2020 urte anitzeko finantza-esparruak Batasunaren politika ekonomikoen finantzazio-lehentasunak ezartzen ditu aldi horretarako.

17 irudia. Europar Batasunaren 2014-2020 epealdirako finantza esparruaren baliabide ekonomikoak izenpeko 1i zuzendutakoa (hazkunde adimenduna eta integratzailea)

Iturria: Europar Batzordea

2014-2015. urteetan, Batzordeak Europa 2020 Estrategiaren bitarteko berrikuspena egin zuen, kontraste publikoa barne hartu zuen prozesu baten bitartez. Prozesu horren emaitza gisa, egiaztatu zen strategiaren helburu nagusiak baliagarriak direla hezkunde eta enplegu arloan ezarritako helburuak lortzeko, eta estrategia indarrean egongo zen azken urteetarako gomendioak proposatu ziren, “Europako Seihilekoa” izeneko prozesu baten bitartez ezarri eta jarraipena egiteko.

Bestalde, Europa 2020 estrategian jasotako adierazleek agerian uzten dute hezkuntza, klima eta energia arloan ezarritako helburuak lortzeko bidean dagoela EB, baina ez da horrela gertatzen enplegu, ikerkuntza eta garapenari dagozkion alderdietan, ezta pobrezia murrizteari dagokionez ere.

14 taula. Europa 220 Estrategian jasotako adierazle-koadroaren jarraipena

Gaia	Adierazlea	Unitatea	2008	2012	2013	2014	2015	Helburua
Enplegua	Okupazio-tasa (20-64 urte bitartekoak)	%	70,3	68,4	68,4	69,2	70,1	75
I+G	I+G arloko barne-gastu Garbia	BPGaren %	1,84	2,01	2,03	2,04	2,03	3
Klima eta Energia	Berotegi efektuko gasen isuriak	Oinarri urtea: 1990	90,31	81,83	80,26	77,06	-	80
	Energia berriztagarrien kuota energiaren azken kontsumo gordinean	%	11,0	14,4	15,2	16,1	16,7	20
	Energia primarioaren kontsumoa	Erregai baliokidea milioi tonatan	1.692	1.585	1.570	1.508	1.530	1.483
	Energiaren azken kontsumoa	Erregai baliokidea milioi tonatan	1.180	1.106	1.105	1.060	1.082	1.086
Hezkuntza	Eskola behar baino lehen uzteari dagokion tasa (18-24 urte)	%	14,7	12,7	11,9	11,2	11,0	10
	Goi-mailako hezkuntza maila (30-34 urte)	%	31,1	36,0	37,1	37,9	38,7	40
Pobrezia	Pobrezia edo gizarte-bazterkeria arriskuan dauden herritarrak	2008. urtetik metatutako diferentzia, milaka	-	6.384	5.474	4.668	1.593	-
	Lan-intentsitate oso baxua duten etxeetan bizi diren herritarrak	Milaka	-	39.711	40.999	41.945	39.624	-
	Transferentzia sozialen ondoren pobrezia arriskuan dauden herritarrak	Milaka	-	83.953	83.331	85.926	86.592	-
	Gabezia material larria duten herritarrak	Milaka	-	49.449	48.034	44.441	40.320	-

Iturria: Eurostat, 2016

Europa 2020 estrategiak zehaztasun handiagoz irudikatu du hazkunde iraunkor eta enplegu-sortzailerako bidea, zazpi ekimen enblematikoen bitartez. Horien artean dago industria-lidergoa. «Mundializazioaren garaiko politika industrial» ekimen enblematikoaren bitartez, Europa 2020 estrategiak «industria errendimenduaren» aldeko apustua egiten du, EBak hazi eta enplegua sortu ahal izan dezan. Politika horrek enpresa-ekimena babestu eta industria bideratu behar du, erronka berriei aurre egiten lagundu behar dio industriari, baita Europako zerbitzu primarioetan eta manufakturan zentratutako industrien lehiakortasuna sustatu eta, azkenik, globalizazioaren zein ekonomia berdearen aukerak aprobetxatzen lagundu ere. Ezinbestekoa da gero eta nazioartekoagoa den balio-katearen elementu guztiak jorratzea, lehengaiak eskuratzeko aukeratik hasita salmenta-ondoko zerbitzura bitarte. Europako industria modernizatzeko neurriak planteatzen dira, berrikuntza zein teknologia berrietan inbertituta eta kualifikazioa zein finantzazioa eskuratzeko aukera sustatuta; horiek guztiek aurrerapen nabarmena izango dute Europako fondo espezifikoaren bitartez. Gainera, Europako Batzordeak enpresarentzako egokiak izango diren baldintzak ezartzea proposatu du, Europako araudia sinplifikatuz eta kanpo-merkatuetan sartzeko aukera erraztuz.

Ekimen honen esparruan, Europako Batzordea ildo hauetan ari da lanean, besteak beste:

- European industria-oinarri lehiakor eta dibertsifikatu sendoa mantendu eta garatzeko inguru egokia sortuko duen politika industrial ezartzea, baita manufaktura-sektoreen hobekuntza energetikorako trantsizioa gauzatzen laguntzea ere.
- Industria-politiken ikuspegi horizontala garatzea, legezko tresna ezberdinak konbinatuta, esate baterako, erregulazio «adimenduna», kontratazio publiko modernizatua, lehiakortasun-arauak eta arauen ezarpena.

- Enpresa-ingurua hobetzea, bereziki ETEei dagokienez; horretarako, Europar Batasunaren egoerak egiteko transakzio-kostuak murriztuz, enpresa-taldeak sustatuz eta finantzazioa eskuratzeko aukera hobetuz.
- Krisialdian dauden sektoreen berregituraketa sustatzea, etorkizuneko jardueretara begira; nabarmen hazten ari diren sektore eta merkatuetan gaitasunak azkar hedatuz eta Europar Batasunaren estatu-laguntzei edota Globalizazioari Egokitzeko Fondoari laguntza emanez.
- Baliabide naturalen erabilera murriztuko duten produkzio-metodo eta teknologia sustatzea, eta EBaren baliabide naturaletako inbertsioa areagotzea.
- ETEen nazioartekotzea sustatzea.
- Zerbitzu eta manufaktura sektoreen trantsizioa bultzatzeko araudiak berrikustea, baliabideetan eraginkorragoa izango den fase batera aurre egite aldera.
- Gizarte Erantzukizun Korporatiboa sustatzeko EBaren estrategia berritzea, epe luzeko estrategiak eta kontsumitzaileen konfiantza bermatzeko funtsezko elementu gisa.

Europa 2020 estrategian definitutako politika industrial 2010. urtetik osatu eta eguneratu da, Batzordearen komunikazio ezberdinen bitartez. Horien artean honakoak nabarmendu behar dira: COM/2012/582 “A Stronger European Industry for Growth and Economic Recovery” ; COM/2014/014 “For a European Industrial Renaissance” ; eta COM/2016/180 “Digitising European Industry. Reaping the full benefits of a Digital Single Market” .

Azken komunikazio horrek, besteak beste, ohartarazi egiten du eten gorakorra dagoela eskariaren eta gaitasun digitalak dituzten langileen artean; era berean, nabarmen du behar-beharrezkoa dela industria arloko enpresa guztiek (sektore, leku eta neurria edozein delarik ere) berrikuntza digitalak eskuratzeko aukera izatea, eta industria-digitalizazioaren inguru praktika egokiak partekatze mekanismo berriak proposatzen ditu.

HORIZON 2020

Horizon 2020 programa da Europar Batasunaren I+G arloko finantzazioaren esparru-programa nagusia; 80.000 milioi euro inguruko aurrekontua dauka 2014-2020 aldirako, eta ordeztu egiten ditu I+G arloan aurretik egon diren Esparru-programak, baita Berrikuntza eta Lehiakortasun arlokoak ere.

Programa hiru arlo handitan dago egituratuta:

- **Zientzia bikaintasuna:** talentu eta sormenerako laguntza, ikerkuntzara bideratutako hezkuntza eta azpiegituren garapena.
- **Industria-lidergoa:** Industria arloko teknologia erraztaileak (IKT, nano-bio), arriskuaren finantzazioa eskuratzeko aukera, ETE berritzaileentzako laguntza eta ikerkuntza, berrikuntza eta hezkuntzaren sustapena.
- **Gizarte erronkak:** osasuna, aldaketa demografikoak, ongizatea; elikagaien segurtasuna, nekazaritza iraunkorra; energia garbia, segurua eta eraginkorra; garraio adimendun eta berdea; eta gizarte seguru eta barne-hartzailea.

Industria-lidergoaren esparruan, Horizon 2020 programaren helburua da etorkizuneko enpresen euskarri izango diren teknologia eta berrikuntzen garapena bizkortzea, eta ETE berritzaileei mundu mailako lider bilakatzen laguntzea. Hiru helburu espezifiko ditu:

- Industria-teknologietan eta erakartze-gaitasunean lider izatea; IKTak, nanoteknologia, material aurreratuak, bioteknologia, fabrikazio eta prozesamendu aurreratuak, etab. baliatuta, eta aipatutako teknologia erraztaileak konbinatuta.
- ETE berritzaileei laguntzea, teknologia industrial gakoetan garrantzitsuak diren inbertsioak eginda;
- Arriskuen finantzazioa eskuratzeko aukera

Programa indarrean egon zen lehendabiziko urteetan (2014 eta 2015) ia 16.000 milioi euro esleitu zitzaizkien 9.000 baino proiektu gehiagori. Industria-lidergoaren atalean, 3.200 milioi esleitu zitzaizkien 1.400 proiekturi.¹²

Espezializazio adimenduna

¹² Horizon 2020 Monitoring Report 2015

Espezializazio adimendunean zentratutako ikerkuntza eta berrikuntzarako estrategiak (RIS3) 2013. urtean sortu ziren, kohesio-fondoen esleipena eskualdeetan fokalizatzeko bide gisa, ikerkuntza, berrikuntza eta garapen ekonomikoan eragiteko. RIS3 estrategien helburua da eskualdeko I+G+b arloko estrategia «adimendunak» definitzea, eskualdeko gaitasun produktiboekiko (erreal zein potentzial) sinergiak dauden eremuetan horien baliabide eta inbertsioak zehazte aldera. Espezializazio adimenduna posible izateko, hortaz, ezinbestekoa da eskualde bakoitzeko ezaugarri eta aktiboak identifikatzea, bakoitzaren abantaila lehiakorrek nabarmentzea eta partaideak etorkizuneko ikuspegi partekatu baten inguruan elkartzeko. 2013. urteaz geroztik, Europako ia 200 eskualdek definitu eta argitaratu dituzte beren espezializazio adimendunerako estrategiak.

Espezializazio adimendunaren esparruan sortu zen Vaguard ekimena, bakoitzaren gaitasun teknologiko eta industrialak sustatzeko lankidetzara bideratutako Europako eskualdeen sarea. Lankidetzaren hori proiektu pilotuen bitartez bideratzen da, bost esparrutan: inguru arrotzetan aplikazio energetikoetarako fabrikazio aurreratua, bioekonomia, fabrikazio efiziente eta iraunkorra, fabrikazio gehigarriaren bidezko errendimendu handiko produkzioa eta nanoteknologian oinarritutako produktu berriak. Euskadi da, SPRI eta Energia Klusterraren bitartez, aipatutako lehendabiziko arloan lider nagusia; haren helburua izanik Europa mundu-mailako liderra izatea, itsasoko energia berriktagarrietarako osagaien eta offshore aplikazio energetikoen arloetan.

ETEEi laguntzeko programak

Europar Batasunaren sustapen ekonomikoaren zati handi bat ETEEi bideratuta dago, gehienetan EASME (Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises) agentziak kudeatutako programa-multzoaren bitartez eta «Small Business Act» deritzon programak babestuta (2008. urtean onartua; eta 2011. zein 2014. urteetan berrikusia kontsulta publiko prozesu batean). SBak Europako ekonomian ETEEek duten garrantzia nabarmentzen du eta hamar printzipio zehazten ditu EB mailan balio erantsia emateko, lehiarako bidezko baldintzak sortzeko eta Europar Batasuneko esparru juridiko eta administratiboa hobetzeko.

Europako Batzordetik ETEEi laguntzeko programa eta tresna nagusiak honakoak dira:

- **COSME Programa.** 2013. urtean onartu zen eta 2014-2020 urte bitartean funtzionamenduan egongo da. «Small Business Act» programaren printzipioak garatzen ditu lau ekintza-ildoren bitartez: ETEEek finantzazioa eskuratzeko aukera hobetzea, finantza-tresna espezializatuen bitartez; merkatuetarako sarbidea hobetzea; ekintzailatza babestu eta sustatzea; eta testuinguru lehiakorren baldintzak hobetzea. 2.522 milioi euroko aurrekontua dauka; horietatik 1.400 milioi euro finantza-tresnetara bideratuta daudelarik (bereziki hedapen eta hazkunde fasean dauden enpresentzako arrisku-kapital gisa, eta ETE mota ororentzako mailegu-berme gisa).
- **SME Instrument.** Garatu, hazi eta nazioartekotzeko grina bizia duten enpresa berritzaileei babesa emateko tresna da. Programak 3.000 M€-ko finantzazioa dauka 2014-2020 aldirako, eta programaren hasierako urteetan 1.200 enpresek jaso zuten laguntza, 500 M€tik gorako zenbatekoan. Tresna hau berrikuntza mota guztiei aplikatzen zaie, berrikuntza ez-teknologikoa eta zerbitzuen berrikuntzari barne.
- **SME Innovation Associate.** 2016. urtean sustatutako programa pilotua da, Europako ETE eta Start-Up enpresei herrialde kualifikatuagoetako ikertzaileak (doktoretza-ondokoak) bilatzen laguntzea helburu duena, negozio-idea berritzailea aztertze aldera. Programaren lehenengo deialdian 90 enpresa parte-hartzaile lortzea da helburua.
- **Fast track to innovation (FTI) Pilot.** Teknologia edo aplikazioaren edozein eremutan diharduten enpresen proposamenei irekita dago (heldua - TRL 6) (merkatura 3 urtean heltzeko konpromisoa), eta ekimen hau merkatuaren hurbileko proiektuetara bideratuta dago; betiere, diziplina eta sektoreen arteko lankidetzaren sustatzen badute. 100 milioi euroko zuzkidura dauka, Horizon 2020 programaren esparruan.
- **EaSI - Enplegu eta Gizarte Berrikuntzarako Programa.** Hiru lan-ardatzetan artikulatuta, enplegua, gizarteratzea eta lan-mugikortasuna sustatzea du helburu, eta 919 milioi euroko aurrekontua dauka.

5.1.2. Estatuko testuingurua

Espainiako industria-sektorea sendotu eta garatzeko agenda

Estatuko politika industriala planifikatzeko tresna nagusia Espainiako industria-sektorea sendotu eta garatzeko Agenda da, Ministroen Kontseiluak 2014ko uztailean onartu zuena. Agendak jaso egiten ditu Industria, Energia eta Turismo Ministerioa

zenak eta beste Ministerio Sail zein herri administrazio batzuek garatu beharreko esku-hartze multzo zabala, guztiak hamar ekintza-ildotan egituratuta:

- Ekonomian efektu biderkatzailea duten industria-ondasunen eskaria bizkortzea
- Gako diren faktore produktiboen lehiakortasuna hobetzea
- EB barruan energia-horniketa egonkor, lehiakor eta iraunkorra bermatzea
- Espainiako araudi-esparruaren egonkortasun eta uniformetasuna sendotzea
- Efizientzia eta merkatuan zein I+G+b gizartearen erronketan zentratutako orientazioa areagotzea
- Espainiako ETEen hazkunde eta profesionalizazioari laguntzea
- Hezkuntza-eredua enpresen beharrianetara egokitzea
- Industria arloko enpresetan ezohiko finantzazioaren pisua areagotzea
- Industria arloko enpresen nazioartekotzea eta merkatuen dibertsifikazioa babestea
- Espainiako eragin-gaitasuna interes industrialen defentsara bideratzea

Agendaren esparruan sustatutako ekintzen artean daude berrindustrializazioa eta industria-lehiakortasunaren sustapenera bideratutako laguntza finantzarioak, inbertsio mota hauek finantzatzeko epe luzeko mailegu gisa:

- Industria-establezimenduen sorrera: produkzio-jarduera berri baten hasiera nazio-mailako edozein puntutan.
- Lekualdatzea: aurretik ere bazen produkzio-jarduera bat nazio-mailako edozein puntutara lekualdatzea.
- Aurretik ere badiren produkzio-zentroetan instalatutako produkzio-gaitasuna handitzea, produkzio-ildo berriak ezarri.
- Aurretik ere baziren produkzio-ildoak hobetu edota aldatzea.

2017rako REINDUS programaren aurrekontua 600 milioi euro baino gehiagokoa da; horietatik 6 milioi Bizkaiko Ezkerraldea eskualdean egiten diren inbertsioei bideratuta daude berariaz.

4.0 Industria Konektatua

2015. urtean, Industria, Energia eta Turismo Ministerioa zenak aurkeztu zuen (Indra, Santander eta Telefonikaren laguntzaz) 4.0 Industria Konektatua ekimena, Espainiako industriaren eraldaketa digitala sustatzeko helburuz. Ibilbide luzeko ekimen gisa sortu zen, etengabeko eraldatze-prozesua helburu duena, Espainiako industriaren agendan irauteko asmoz.

Ekimena lau ekintza-ildoren bitartez artikulatzen da:

- 4.0 Industria kontzeptuaren eta hari lotutako teknologien gaineko ezagutza bermatzea, baita 4.0 Industriaren eskumenen garapenera gaineko ezagutza ere.
- Industria arloko sektore ezberdinetako enpresen, enpresa teknologikoen, ikerkuntza-zentroen eta bestelako erakundeen arteko lankidetzak sustatzea, industriaren beharrianetara egokituko diren 4.0 soluzioen garapena sustatze aldera.
- Espainian gaitasun digital nabarmena izango duen eskaintzaren garapena sustatzea.
- Espainiako industrian 4.0 Industria martxan jartzeko esku-hartze egokiak sustatzea.

Ekimen horren esparruan abiarazitako esku-hartzeen artean kokatzen dira honakoak:

- Prestakuntzari lotutako edukiak garatu eta argitaratzea.
- **Autodiagnostiko Digitalerako Tresna Aurreratua (HADA).** ETE baten prestakuntza-maila ebaluatzea ahalbidetzen duen online tresna, 4.0 Industriaren erronkei aurre egiteko.
- **ETEentzako aholkularitza pertsonalizatua, 4.0 Industrian adituak diren aholkulariekin topaketa eta bilerak eginez. Enpresarekin batera finantzatua.** 2016. urtean hautatutako 25 enpresekin fase pilotua egin ondoren, 2017. urtean jarri da martxan, politika industrialaren beste sustatzaile batzuekin lankidetzan (elkarte eta Autonomia Erkidegoak).

- **Produktuaren balio teknologiko erantsia gaineratzera, prozedura produktibo berritzaileak ezartzera edo negozio-eredu berriak garatzera bideratutako proiektuak ezartzeko laguntzak (maileguak).**

Politika industrialari lotutako beste tresna batzuk

Aurretik adierazitakoekin batera, estatu-mailako esparruan beste tresna batzuk ere badira, politika industrialean inpaktu adierazgarria dutenak. Horien artean nabarmentzekoak dira Espainiako Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Estrategia 2013. Urteko programen, Espainiaren Agenda Digitalaren eta ibilgailuak (efizienteak, elektrikoak eta energia alternatibodunak) eskuratzeko pizgarrien programen bitartez zehazten da.

5.1.3. Euskal testuingurua

2.3 atalean adierazitako elementuez gain, politika industrialarekin lotutako planek osatzen dute euskal esparru politikoa eta, hortaz, baita Industrializazio Planarekin elkarlotura puntuek ere:

- Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Plana 2020
- Euskadiko Estrategia Energetikoa 2030
- Euskadiko Erakundeen Arteko Ekintzailtza Plana 2020
- Enpresak Nazioartekotzeko Plana 2017-2020
- Euskadiko Estrategia Energetikoa 2030
- Euskadiko Agenda Digitala 2020
- Enpleguaren Euskal Estrategia 2020 eta Enplegu Plan Estrategikoa 2017-2020
- Lanbide Heziketako Plana
- Unibertsitate Plana 2015-2018
- Euskadiko Garraio Jasangarriaren 2030 Gida Plana

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Plana 2020

PCTI 2020 programa 2014. urte bukaeran onartu zen, zientzia, teknologia eta berrikuntzarako euskal sistemaren 30 urteko garapenari jarraipena emanez. Planaren helburu nagusia euskal gizartearen ongizatea, hazkunde ekonomiko iraunkorra eta enplegua hobetzea da; horretarako, espezializazio adimendun eta Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Sistemaren eraginkortasuna hobetzean oinarritzen den ikerkuntza- eta berrikuntza-politika baliatzen da.

Planaren ekarpen eta berritasun nagusietako bat izan zen Euskadiko espezializazio adimendunaren estrategia (Europako RIS3 metodologiarekin bat), hiru lehentasun estrategikotan zehazten dena (fabrikazio aurreratua, energia eta biozientziak/osasuna), baita lurraldeari lotutako beste aukera-nitxo batzuetan ere.

Fabrikazio aurreratuari lotutako lehentasunaren inguruan honako apustuak egin dira: ekoizpen-sistema eta baliabideetan adimena txertatzea, sortzen ari diren teknologia eta gaitasunak produktu eta prozesu berrietarako baliatzea, material aurreratuak txertatzea balio erantsi handiagoko soluzioetan edo prozesu hobetueta, erabilitako baliabideen eraginkortasun eta iraunkortasuna sustatzea eta balio erantsi handiko zerbitzuak integratzea. Bere aldetik, energiari lotutako lehentasunak I+G arloarekin lotutako jardura guztiak barne hartzen ditu EnergiBasque Estrategiak markatutako arloetan, balio-katearen etapa ezberdinetan zehar (sorkuntza, garraioa, biltegiatzea, banaketa, baita lotutako industria osagarria ere), eta Euskadiren presentzia nabarmena duten energia-iturri ezberdinei aplikatuta: energia elektrikoa, petrolio, gasa, energia alternatiboak (energia eolika, undimotrizia, eguzki-energia termoelektrikoa), energia biltegiatzea, sare adimendunak, garraioaren elektrifikazioa eta zerbitzu energetikoen kudeaketa.

Euskadiko RIS3 strategiaren apustu guztiak sustatze aldera, Jaurlaritzak pilotaje-taldeak jarri zituen martxan 2015. urtean, Europako Batzordeak babestutako lankidetzaren publiko-pribatuaren eskemaren menpean. Industrializazio Planarekin zuzenean lotutako arlo bietako pilotaje-taldeen (fabrikazio aurreratuari eta energiari dagozkionak) esku-hartze plan bat daukate partaideek martxan jarri beharreko ekimen estrategikoak identifikatze aldera.

16. taulan adierazitako ildo eta helburuen bitartez, PCTI 2020 programak espezializazioaren, bikaintasunaren, lankidetzaren, nazioartekotzearen eta sistemaren emaitzetara orientatzearen aldeko apustua egingo da.

15 taula. 2020 Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Planaren ildo eta helburuak

Ildo estrategikoak eta ardatzak	Ildo estrategikoak	Espezializazio adimendunaren estrategia sustatzea, Euskadiko erronka sozialei erantzutera bideratutako zientzia, teknologia eta berrikuntzaren bitartez Industria arloko lidergoa sustatzea, lankidetzatza publiko-pribatuaren bitartez Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Euskal Sistemaren bikaintasuna areagotzea Zientzia, teknologia eta berrikuntza arloan giza kapitalaren garapena bermatzea
	Zehar-ardatzak	Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Sistema zabaldu eta nazioartekotzea Sistema berritzaile eta konektatua
Helburuak	Helburu operatiboak	Espezializazio-esparruetan I +G+b arloko baliabide eta inbertsioak zehaztea Funtsezko ikerkuntza eta garapen teknologiko edo esperimental bultzatzea Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Sistemaren emaitzetara orientatzea I+G+b arloko nazioarteko fondoak erakartzeko aukera areagotzea Enpresa berritzaileen kopurua handitzea
	Helburu operatibo horizontala	Ikertzaileen kualifikazioa hobetzea

Iturria: Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Plana 2020

Bide honetan aurrera egiteko, 2015. urtean I+G arloko gastu publikoaren berrantolamendu sakona burutu zuen Jaurlaritzak, eta ekainaren 23ko 109/2015 Dekretuan islatu zen, Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Euskal Sarearen osaera arautzeari eta eguneratzeari buruzkoan. Dekretuak eragile zientifiko-teknologikoen tipologia berriak definitzen ditu eta horietako bakoitzean espero diren emaitzak ezartzen, espezializazio, bikaintasun eta merkatu-orientazioari dagokionez. Berrantolaketa-prozesuaren behin-behineko esparrua 2020ra bitartekoa da, 2018an bitarteko ebaluazioa egingo den aurreikuspenarekin.

Euskadiko Estrategia Energetikoa 2030

Hasiera-hasieratik (1981) plangintza-tresna ezberdinak ardatz izan dituen euskal energia-politikari jarraipena emanez, 2016. urtean Gobernu Kontseiluak Euskadiko Estrategia Energetikoa 2030 (3E2030) onartu zuen. Estrategia horrek berrikusi eta eguneratu egiten ditu aurreko estrategiaren (3E2020) helburuak, 2030erako Europaren helburu energetikoen eta 2050 Klima-alaketaren aurkako Euskal Estrategiaren esparruan, Euskadin datozen hamarkadetarako iraunkortasun konpromiso garrantzitsuak ezartzen dituen.

Testuinguru horretan, eraginkortasun energetikoa eta energia berriztagarriak ekintza-ildo gakoak dira gure jarduerak ingurumenean duten inpaktua arintzeko, oro har erregai fosilen eta, bereziki, petrolioaren pisua murrizteko, herritarren faktura energetikoa optimizatzeko, gure enpresa eta sektore produktiboen lehiakortasuna sendotzeko eta, azken batean, eredu energetiko iraunkorrako batera bidean aurrera egiteko.

Estrategiak honako ekintza-ildoak ezartzen ditu:

1. Euskal industriaren lehiakortasun eta iraunkortasun energetikoa hobetzea
2. Garraio sektorean petrolioarekiko menpekotasuna murriztea
3. Eraikin zein etxeetan energia-kontsumoa murriztea eta energia berriztagarrien erabilera areagotzea
4. Euskal herri administrazioa energetikoki eraginkorragoa izan dadin sustatzea
5. Lehen sektoreko baliabideen efizientzia eta aprobetxamendua sustatzea
6. Energia elektriko berriztagarriaren produkzioa bultzatzea
7. Energia-horniketarako azpiegitura eta merkatuak gainbegiratzea
8. Garapen teknologiko energetikoa bideratzea

1 eta 8 ildoek eragin zuzena duten euskal industriaren sustapenean, eta honako helburu eta ekimenetan zehaztuta daude:

16 taula. 2030 Euskadiko Estrategia Energetikoaren helburu eta ekimenak, industria-sustapenarekin lotura handiena dutenak

Ildoa	Helburuak	Ekimenak
L1. Euskal industriaren lehiakortasun eta iraunkortasun energetikoa hobetzea	<u>2030erako Helburuak</u> Industria arloko kontsumo energetikoa murriztea, joerari dagokionez: 308.000 tep/urtea (% 12,9) Industria arloko kontsumo energetikoa murriztea, 2015ekoari dagokionez: % -4,2 Baterako sorkuntzan instalatutako potentzia: 558 MW Energia berriztagarrien erabilera areagotzea, 2015ekoari dagokionez: % 66 Energia berriztagarrien kuota industrian: % 10	L1.1. Industrian aurrezpena sustatzea eta energia-eskaria kudeatzea. L1.1.1. Ikuskaritzak, azterlanak eta kudeaketa energetikoa L1.1.2. Aurrezpena eta efizientzia sustatzeko neurrien proiektu pilotuak, aplikazio sektorialekoak L1.1.3. Ekipo eta prozesuetan eraginkortasun energetikoa inbertsioa L1.1.4. Kontsumo energetikoen eta prozesu-kontrolen monitorizazioa L1.1.5. ETEen energia iraunkorreko inbertsioentzako pizgarri fiskalak L1.1.6. Euskal industriaren lehiakortasuna sustatzen duen araudi-esparruaren babesa L1.2. Industrian energia berriztagarrien erabilera bultzatzea L1.2.1. Industrian energia berriztagarrien erabilera sustatzea L1.2.2. Biomasaaren aprobetxamendua areagotzea L1.2.3. Energia berriztagarrien aprobetxamendu termiko eta elektrikoa
L8. Garapen teknologiko energetikoa bideratzea	Euskal enpresa traktoreak erreferente teknologiko gisa finkatzea bakoitzari dagokion arlo energetikoa, balio-kate osoan zehar trakzio-efektua sortu eta balio erantsi handiko produktu zein zerbitzuetan zentratzeko. Energiaren arloan hazten ari diren esparru berrietan enpresa-jarduerak garatzea; baldin eta industria-sareak eta eragile zientifiko-teknologikoek abiapuntu egokia ahalbidetuko duten abantaila lehiakorrak badituzte dagoeneko. Euskadirentzako lehentasunezkoak diren energia-esparruetan soluzio balioak garatzeko balio duten zeharkako teknologien integrazioa sustatzea.	L8.1. Sare elektrikoak L8.2. Trakzio elektrikoa L8.3. Eraginkortasun energetikoa industrian L8.4. Oil & Gas L8.5. Energia eolikoa L8.6. Itsas energia L8.7. Eguzki-energia termoelektrikoa L8.8. Biltzeak L8.9. Potentzia-elektronika

Iturria: Euskadiko Estrategia Energetikoa 2030

Euskadiko Erakundearen Arteko Ekintzailatza Plana 2020

Euskadiko Erakundearen Arteko Ekintzailatza Plana 2020 eraketa-fasean dago, Industrializazio Planarekin paraleloan. Plangintza-prozesu biak modu koordinatuan burutzen ari dira, lehendabizikoa bigarrenarenean integratuta baitago neurri batean.

Euskadiko agente publiko nagusiek ekintzailatza babesteko hartutako konpromisoa agertzen du, eta eraketa-prozesuan zenbait eragile parte hartzen ari dira: Eusko Jaurlaritzaren Sail guztiak, hiru Foru Aldundiak, hiru euskal hiriburu-udalak, EUDEL, GARAPEN eta ekintzailatza arloko agente pribatuak (finantza, inbertsio, enpresa, hezkuntza eta gizarte arloko eragileak). Euskadiko Ekintzaileei eta Enpresa Txikiei Laguntzeko 16/2012 Legearen eragin-esparruan ezaugarri hauek biltzen dituen bigarren plana da, 2013-2016 aldirako Ekintzailatza Jarduerari Laguntzeko Erakunde Arteko Planaren ondoren (PIAAE).

Planaren helburu nagusia da ekintzailatza modu integralean babestea, gero eta proiektu, enpresa eta enplegu lehiakor eta iraunkor gehiago sortu eta haz daitezen lortzeko, bereziki etorkizuneko sektoreetan, Euskadiren eraldaketa ekonomiko eta sozialaren etapa berria eraginda. Horretarako barne hartzen ditu motibazio (beharrizana edo aukera), kolektibo (gizarte eta haren segmentu espezifikoak, ikasleak, norbanako ekintzaileak, enpresa berriak, startup direlakoak eta enpresa kontsolidatuak), tipologia (ekintzailatza aurreratua edo berritzailea, barne-hartzailea edo soziala), ekintzailatza-zikloaren etapa eta laguntza-behar ezberdinak. Horiek guztiak bederatzi ekintza-ildoren bitartez gauzatzen dira:

- Ekintzailatzaren kultura eta balioak
- Ekintzailatzaren iturri eta ideiak

- Giza kapitalaren gaikuntza eta konexioa
- Finantzazioa eta inbertsioa eskuratzeko aukera
- Merkaturako sarbidea
- Laguntza prozesu, zerbitzu eta programak
- Fiskalitatea eta araudi erraztailea
- Azpiegitura adimendunak
- Ekosistemaren posizionamendua

Enpresak Nazioartekotzeko Plana 2017-2020

Enpresen Nazioartekotze Plana 2017-2020 eraketa-fasean dago, Industrializazio Planarekin paraleloan. Plangintza-prozesu biak modu koordinatuan burutzen ari dira, lehendabizikoa bigarrenarenean integratuta baitago ia erabat, dokumentu honen II. blokean ikus daitekeenez.

Euskadiko Agenda Digitala 2020

Zeharkako estrategia honek agente eta sektore ezberdinen arteko elkarloturaren eta lankidetzaren aldeko apustua egiten du diziplina anitzekoak diren Elektronika, Informazio eta Komunikazio Teknologiak (EIKT) kudeatu eta garatzeko. **Arlo digitalak beste eremu batzuk sendotzeko gaitasuna dauka, besteak beste, industria, herritarren segurtasuna, iraunkortasuna, azpiegituren edo mugikortasunaren kudeaketa...** Eremu bereiziak izatetik urrun, elkarren artean konektatuta dauden sistemak dira (ekosistemak) eta horietako bakoitzaren kalitate eta eraginkortasuna hertsiki lotuta dago besteen kalitate eta eraginkortasunarekin. Hala, 2020 Agenda Digitalaren ardatz estrategikoak eta bertan jasotzen diren ekimen eta programa zehatzak sail eta agente ezberdinekin lankidetzan sustatzen dira.

Agenda lau ardatz estrategikok osatzen dute, Euskadin EIKTek gainditu beharreko erronkak barne hartzen dituztenak.

17 taula. 2020 Euskadiko Agenda Digitalaren ardatz eta erronka estrategikoak

Ardatz Estrategikoak	Erronkak
E1. Merkatu Digital Globalizatuko Enpresak	R1. EIKT aurreratu eta irisgarriak industria sektore estrategikoen esku jartzea, I+G fasetik teknologien garapenera bitarte, industrian aplikatzeko soluzioak barne hartuta
	R2. Industria Adimenduna sustatzea, fabrikazioan EIKTak barne hartuta, balio-kateak integratuz eta balio erantsi handiko produktu eta zerbitzuak garatuz
	R3. EIKTen erabilera sustatzea, enpresa, negozio-eredu eta merkatura iristeko modu berriak sortu, hazi eta finkatzeko
E2. Gizarte lehiakor eta aktiboa	R4. Pertsonen gaitasun digitalak hobetzea, horien enplegarritasuna eta ikaskuntzarekiko hurbiltasuna hobetzeko.
	R5. EIKTei lotutako profil profesionalen sorkuntza eta eskaria sustatzea ekonomiaren sektore guztietan
	R6. Herritarrek teknologia eta edukiak modu fidagarri eta seguruan erabil ditzaten sustatzea
E3. Inguru Digitaleko Administrazioa	R7. Zerbitzu publikoak, horien horniketa eta herritarrentzako arreta berritzea, EIKTek duten potentziala aprobetxatuta
	R8. Euskal herri administrazio ireki, eraginkor eta efizientea finkatzea
	R9. Eusko Jaurlaritzaren IKT eredu berria zabaltzea, Euskadiko herri administrazioen baitan eta sektore publikoetan IKT arloko bateratasuna lortzera bideratuta
E4. Lurralde Adimenduna eta Kohesionatua	R10. Belaunaldi berriko banda zabalaren hedapena burutzea, bereziki industria ekonomikoaren jardura-guneetan eta periferiako populazio-nukleoetan
	R11. Udalerrietan zerbitzu adimendunak txertatzeko proiektu traktoreak garatzea (Lurralde Adimenduna)

Iturria: Euskadiko Agenda Digitala 2020

Politika industrialaren ikuspuntuan oinarrituta, aipatutako ardatzetan lehendabizikoa nabarmentzen da («Merkatu digital globalizatu bateko Enpresak»). Haren helburua da industria adimendunaren garapenean aurrera egitea, RIS3 Espezializazio Adimendunaren Estrategiak definitutako sektoreetan zentratuta, garapen teknologiko berriek eta horien oinarri diren negozio-eredu berriek eskaintzen duten potentzialaren bitartez. Ardatz honetan jasotzen diren ekimen traktoreen artean, honakoak barne hartzen dira:

- Basque Industry 4.0 Programa, hornitzaile teknologikoen eta industria arloko enpresen arteko teknologia-transferentziarako proiektuak babestera bideratua, Fabrikazio Aurreratuari aplikatutako EIKTen esparruan. Aintzat hartzen diren teknologia aurreratuaren artean daude zibersegurtasuna eta komunikazio industrialak, cloud computing, big data, robotika kolaboratiboa, errealitate areagotua, ikuspen artifiziala, sentsorikoa eta fabrikazio gehigarria.
- Industria Digitala Programa, manufaktura-industriako enpresa txiki eta ertainetan EIKTak txertatzeko prozesuan laguntzea helburu duena (tresnak: ERP, SCM, CRM, PLM, PLC, SCADA edo mantentze prebentibokoak).
- I+G industrialerako Hezitek programa.
- Industry 4.0. Barnetegi Teknologikoa. EIKTak txertatzearen abantaila eta hobekuntzen inguruan sentsibilizatzeko prestakuntza-programa da; Informazio eta Ezagutzaren Gizartearen agertoki berrian posizionatzeko.
- Industria arloko zibersegurtasunari lotutako praktika egokiak. Ekimen berri honen helburua da Basque Industry 4.0 testuinguruko proiektu industrial ezberdinetan garatuko diren segurtasun industrialaren gaineko ezagutza eta praktika egokiaren oinarria sortzea.
- 4.0 Basque Industry Plataforma. Plataforma teknologiko ireki eta elkarreragilea da, industria eta zientzia arloetako eragileak elkartzeko balio duena, betiere proiektuen joerak identifikatu eta proiektuen sustapen eta jarraipenena burutze aldera.

1. ardatzaz gain, nabarmentzekoa da, baita, Agendan jasotako beste ildo batzuek industria arloan duten lehiakortasunaren garrantzia:

- «Gizarte lehiakor eta aktiboa» ardatzaren helburua da pertsonen gizartean parte-hartze osoa edukitzeko beharrezko gaitasun digitalak eskuratuko dituztela bermatzea, eta horiek inguru profesionalean erabilgarri egotea, lan-merkatuan profil horien eskari gorakorra ase ahal izateko.
- «Lurralde adimendun eta kohesionatua» ardatzaren baitan, belaunaldi berriko banda zabala lurralde osoan hedatzea, bereziki, industria arloko jarduera ekonomikoko inguruetan. Horrela, euskal industria-sarea balio erantsi handiko produktu eta zerbitzuak garatzeko beharrezko azpiegitura teknologikoez hornitu ahal izango da.

Enpleguaren Euskal Estrategia 2020 eta Enplegu Plan Estrategikoa 2017-2020

2016ko uztaillean argitaratua, 2020rako Enpleguaren Euskal Estrategiak Eusko Jaurlaritzaren eta zuzenean edo zeharka enplegu politikekin lotura duten eragile publiko eta pribatuen jarduna gidatu/orientatzea du helburu, Euskadin enpleguaren inguruan 2020rako ezarritako helburuen ahalik eta betetze-maila altuena erdiesteko. Adierazitakoa erakundeen lidergo eta lankidetzaren publiko-pribatutik bultzatuko da, lehiakorra eta sozialki aurreratua den gizarte batean enplegua garapen pertsonal, gizarte-kohesio, garapen ekonomiko eta aberastasuna sortzeko elementu nagusitzat hartuz.

EEE 2020ak 43 gidalerro ditu, 6 erronkei jarraituz:

- Aktibazioa
- Kualifikazioa eta gaitasunak
- Aukerak sortzea
- Aukera-berdintasuna
- Kalitatezko enplegua
- Baliozko zerbitzua eskaintzen duen euskal enplegu sistema eraginkorra eta efizientea

Gidalerro batzuk lotura zuzena dute Industrializazio Planaren edukiarekin:

- Etengabeko ikaskuntzaren aldeko "herri-apustua" garatzea
- Sustatzea persona gehiagok, eta bereziki emakume gehiagok, zientzia- eta teknologia-arloekin lotutako ikasketak aukeratzea
- Gaitasun digitalen alde egitea, etorkizuneko enpleguaren gako gisa
- Enpresek lanbide-heziketako programetan eta enplegurako prestakuntzan duten parte hartzea sustatzea, "prestakuntza duala" kontzeptuan irno Aurrera eginez
- Izaera ekintzaileak eta enpresa-izaerak garatzea eta baloratzea
- Egitasmo ekintzaileak modu integralean babestea
- Ekonomia digitalizatzeko eta ekonomia digitalak eskaintzen dituzten aukerak modu zentzudunetan aprobetxatzea
- Enpresa gehiago, ETEak batez ere, pertsonen kudeaketa aurreratura gehitzea, enpresa-kudeaketa aurreratu baliabide gisa

2020rako Enplegu Estrategiaren jarraipen eta zehaztapen gisa, Gobernua Enplegu Plan Estrategikoa 2017-2020 prestatzen ari da. Plan horren ildo nagusiak Ekonomiaren Susperraldiaren eta Enpleguaren aldeko 2017-2020 Esparru Programan daude jasota, bederatzi eremu operatibotan antolatuta. Industrializazio Planarekin lotura handiena duten ekimenak 2.3. atalean adierazi dira.

Lanbide Heziketako Plana

Gaur egun, Lanbide Heziketako Plana 2018-2022 prestaketa lanetan dago.

Argitaratutako azken Plana Lanbide Heziketako IV. Euskal Plana da, 2016ra arte indarrean egon zena. Bere helburu nagusia “Euskadiko pertsona guztien enplegarritasuna sustatzea da, emakume eta gizonena, eta, era berean, euskal produkzio-sarearen lehiakortasuna indartzea merkatu orokorrean eta gizarte kohesioan. LHko euskal sistema eraldatuz enpresek dituzten beharrei eta pertsonen enplegarritasunaren eskakizun berriei erantzun egoki eta azkarragoa emanez epe motz eta luzean”.

Planaren bost ardatz estrategikoetatik hiruk dute lotura Industrializazio Planarekin:

- Berrikuntza aplikatua. Enpresa eta LH zentroen arteko lankidetzaren eremuak sustatzea, gorabidean diren sektoreetan diharduten ETEei laguntzan LHk parte-hartzea edo berrikuntza proiektuak babestea aurreikusten du.
- Ekintzailatza aktiboa. Ekintzailatza-kultura sustatzea eta LHren inguruan enpresen sorrera orokortzea proposatzen du.
- Nazioartekotzea. Besteak beste, nazioartekotzen diren enpresei LHtik laguntzea jasotzen da, kanpoan izan ditzaketen formazio eta berrikuntza beharrezkoak erantzunez.

Unibertsitate Plana 2015-2018

2011-2014 Unibertsitate Planari jarraipena emanez, 2015ean onartu zen plana aurreko oinarri berdinekin: prestakuntza, ikerketa, ezagutzaren transferentzia eta hezkuntzaren inklusio, efizientzia eta kalitatea.

Bere eginkizuna da “Euskal gizarteak goi-mailako prestakuntzaren inguruan dituen premiei eredu propio batekin erantzutea eta, kalitateko Zerbitzu-eskaintza inklusibo, iraunkor eta dinamiko bat bermatzea eta Euskadiko erronka sozial, kultural eta ekonomikoei aurre egiten lagunduko duen bikaintasun-ikerketa eta horren transferentzia egitea”

Eginkizun horrekin, 2015-2018rako Unibertsitate Planak lau helburu estrategiko ditu:

- Euskal gizarteak goi-mailako prestakuntzaren inguruan dituen premiei irakaskuntza-eredu eta irakaskuntza-metodologia berritzaileekin erantzutea.
- EUSak bikaintasuneko eta nazioarteko proiektuak ikerketa egiteko dituen baliabideak eta gaitasunak garatzea.
- Iakintzaren transferentziaren eta profesionalen etengabeko prestakuntzaren bitartez euskal gizartearen erronka sozial eta ekonomikoei aurre egiteko laguntza erabakigarria ematea.
- Kalitateko zerbitzu-eskaintza inklusibo bat izango duen EUS bat, baliabideen eta teknologia berrien erabilera iraunkor, ingurumen-arloan arduratsu eta garden bat, eta finantzaketa-eredu orekatu eta iraunkor bat bermatzea.

2020rako Euskadiko plangintza estrategikoa aintzat hartuz, indarrean dagoen unibertsitate plan hau legealdi honetan **2019-2022 Unibertsitate Planak** ordeztuko du.

Euskadiko Garraio Jasangarriaren 2030 Gida Plana

Euskadiko Garraio Jasangarriaren 2030 Gida Planak, 2017ko ekainaren 13ko Gobernu Kontseiluan onartu zenak, sei helburu estrategiko ditu:

- Garapen ekonomiko jasangarria, zentzuzkoa eta arduratsua bultzatzea
- Irisingarritasun unibertsal eta jasangarria lortzea, lurraldearen plangintza egokiarekin batera
- Garraio moduen arteko bestelako oreka bultzatzea
- Euskadiren kokaleku estrategikoa indartzea Europan
- Garraioaren erabilera eficiente eta arduratsua sustatzea
- Garraio publikoko sistema integratua garatzea

Gidaplanak, aipatutako helburuak garatzeko, industriaren lehiakortasunean eragina duten hainbat lan ildo zehazten ditu:

- 3.1.1: Garraioan “intermodalitate” kontzeptua sartzeko programak bultzatu, enpresa arloan eta gizartearen oro har.

- 3.1.2: Garraio konbinatuen garapenerako neurriak bultzatu
- 4.1.1: Garraio intermodala sustatzeko estrategia zehaztu
- 4.1.2: Azpiegitura intermodalen sarearen kalitatea bermatu
- 4.1.3: Euskadik, Europak eta Estatuak proposatutako ekimenak koordinatu eta bateratu
- 4.1.4: Plataforma Logistiko Intermodaletan, lankidetzak publiko-pribatuan aurrerapausoak eman
- 4.2.1: Basque Country Logistics eredua garatu
- 4.2.2: Euskadin salgaien garraio jasagarria sustatzeko politikak definitzen lagundu
- 4.2.3: Euskadin plataforma logistiko intermodalen sarea planifikatzen eta garatzen lagundu
- 4.2.4: Sistema logistikoaren lehiakortasuna sustatu

5.2. Finantzazio-tresnak

Jarraian ageri den taulan xehetasunez aurkezten dira Eusko Jaurlaritzak 2017-2020 aldian industriaren zerbitzura jarriko dituen finantzazio-tresnak.

18 taula. Eusko Jaurlaritzak industriari eman dizkion finantzazio-tresnak

Helburua	Tresna	Laguntza mota	Arduraduna	Erabilera nagusia	Estrategia
Zailtasunak dituzten enpresei laguntza ematea	Bideratu	Kredituak	EGLS	Krisi egoeran dauden enpresen berregituraketa eta bultzada	Mantentzea, hobekuntza identifikagarriak txertatzen saiatuz
	Luzaro Kontsolidazioa	Kredituak eta partaidetza-kredituak	Ogasuna	Finantza-egituraren kontsolidazioa	Mantentzea
ETEentzako finantzazioa	Abalak (hitzarmenak Elkargi eta Finantza Erakundeekin)	Abalak	Ogasuna	Finantzazio orokorra edo zirkulatzaila	Berrantolatzea eta sendotzea (ahal den neurrian)
	Luzaro Inbertsioak	Kredituak eta partaidetza-kredituak	Ogasuna	Inbertsio berriak	Mantentzea
	FINANTZEN EUSKAL INSTITUTUA (FEI) - ETE	Kredituak	Ogasuna / EGLS	Likidezia eta inbertsio berriak	Mantentzea
	Renove Makineria	Diru-laguntzak	EGLS	Inbertsio produktiboa	Makineria sofistikatura bideratzea
	Gauzatu Industria	Kredituak	EGLS	Oinarri teknologikoa duten ETEak edota ETE berritzaileak	Mantentzea
Hazteko gaitasuna duten enpresa edo ETE traktorentzako finantzazio orokorra	Arrisku-kapital orokorra (batez ere Ezten eta Basque)	Kapitala eta partaidetza-kredituak	EGLS	5 milioira arteko ekarpenak	Mantentzea (baliteke fondo berriak behar izatea)
	Ekarpen	Kapitala eta partaidetza-kredituak	Ekarpen (Kutxabank)	10 milioitik gorako ekarpenak	Mantentzea
	SOCADÉ	Kapitala eta partaidetza-kredituak	EGLS		Antolatzea
	Fondo berria	Kapitala	Ogasuna	Enpresen sustraitzea	Berria
	FEI - Midcaps traktoreak	Kredituak	Ogasuna / EGLS	Likidezia eta inbertsio berriak	Mantentzea
Ekintzailatza	Ekintzailatzaren arrisku-kapitala (Basque Ekintzailatza eta Seed Gipuzkoa)	Kapitala eta partaidetza-kredituak	EGLS	Start-up inbertsioa	Mantentzea
I+G+b eta eraginkortasun energetikoa	FEI - I+G+b eta eraginkortasun energetikoaren fondoa	Kredituak	Ogasuna / EGLS	I+G+b eta eraginkortasun energetikoa	Berria
Partaidetza	LANPAR	Partaidetza-kredituak	EGLS	Partaidetza	Sendotzea
Nazioartekotzea	FEI eta Elkargi - Esportazioen finantzazio-ildoak	Abalak eta kredituak	Ogasuna / EGLS	Esportazioak	Mantentzea